



HRVATSKI SABOR

KLASA: 022-02/23-01/65

URBROJ: 65-23-2

Zagreb, 3. srpnja 2023.

**ZASTUPNICAMA I ZASTUPNICIMA
HRVATSKOGA SABORA**

**PREDSJEDNICAMA I PREDSJEDNICIMA
RADNIH TIJELA**

Na temelju članka 33. stavka 1. podstavka 3. Poslovnika Hrvatskoga sabora u prilogu upućujem *Izvešće o korištenju Europskih strukturnih i investicijskih fondova i prepristupnih programa pomoći Europske unije za razdoblje od 1. srpnja do 31. prosinca 2022.*, koje je predsjedniku Hrvatskoga sabora u skladu sa Zaključkom Hrvatskoga sabora, pod brojem KLASA: 022-03/14-01/101, URBROJ: 6511-14-06, donijetim na 14. sjednici, održanoj 24. listopada 2014. godine dostavila Vlada Republike Hrvatske, aktom od 30. lipnja 2023. godine.

Za svoje predstavnike, koji će u njezino ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila ministra regionalnoga razvoja i fondova Europske unije Šimu Erlića i državne tajnike Domagoja Mikulića, Spomenku Đurić i Zrinku Raguž.

PREDSJEDNIK

Gordan Jandroković



VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

KLASA: 022-03/23-14/07
URBROJ: 50301-05/31-23-3

Zagreb, 30. lipnja 2023.

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

PREDMET: Izvješće o korištenju Europskih strukturnih i investicijskih fondova i prepristupnih programa pomoći Europske unije za razdoblje od 1. srpnja do 31. prosinca 2022.

U skladu sa Zaključkom Hrvatskoga sabora, KLASA: 022-03/14-01/101, URBROJ: 6511-14-06, donijetim na 14. sjednici, održanoj 24. listopada 2014., Vlada Republike Hrvatske podnosi Izvješće o korištenju Europskih strukturnih i investicijskih fondova i prepristupnih programa pomoći Europske unije za razdoblje od 1. srpnja do 31. prosinca 2022.

Za svoje predstavnike, koji će u njezino ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila ministra regionalnoga razvoja i fondova Europske unije Šimu Erlića i državne tajnike Domagoja Mikulića, Spomenku Đurić i Zrinku Raguž.



**IZVJEŠĆE O KORIŠTENJU EUROPSKIH STRUKTURNIH I INVESTICIJSKIH
FONDOVA I PRETPRISTUPNIH PROGRAMA POMOĆI
EUROPSKE UNIJE ZA RAZDOBLJE
OD 1. SRPNJA DO 31. PROSINCA 2022.**

SADRŽAJ

1. UVOD.....	3
2. SAŽETI PREGLED PROVEDBE EUROPSKIH STRUKTURNIH I INVESTICIJSKIH FONDOVA, STRUKTURNIH INSTRUMENATA EUROPSKE UNIJE I INSTRUMENTA PRETPRISTUPNE POMOĆI PROGRAMA IPA.....	5
2.1. PREGLED PROVEDBE (OPERATIVNIH) PROGRAMA FINANCIJSKOG RAZDOBLJA 2014. – 2020.....	5
2.2. PREGLED PROVEDBE KOMPONENTI PROGRAMA IPA I OPERATIVNIH PROGRAMA FINANCIJSKOG RAZDOBLJA 2007. – 2013.	8
3. DETALJNI PREGLED PROVEDBE (OPERATIVNIH) PROGRAMA FINANCIJSKE PERSPEKTIVE 2014. – 2020.....	9
3.1. OPERATIVNI PROGRAM „KONKURENTNOST I KOHEZIJA“.....	9
3.2. OPERATIVNI PROGRAM „UČINKOVITI LJUDSKI POTENCIJALI“	15
3.3. PROGRAM RURALNOG RAZVOJA REPUBLIKE HRVATSKE ZA RAZDOBLJE 2014. – 2022.	18
3.4. OPERATIVNI PROGRAM ZA POMORSTVO I RIBARSTVO REPUBLIKE HRVATSKE ZA PROGRAMSKO RAZDOBLJE 2014.-2020.	24
3.5. OPERATIVNI PROGRAM ZA HRANU I/ILI OSNOVNU MATERIJALNU POMOĆ U OKVIRU FONDA EUROPSKE POMOĆI ZA NAJPOTREBITIJE	28
3.6. PROGRAMI TERITORIJALNE SURADNJE ZA FINANCIJSKO RAZDOBLJE 2014. – 2020.	30
3.6.1. Interreg IPA program prekogranične suradnje Hrvatska – Bosna i Hercegovina – Crna Gora 2014. – 2020.	30
3.6.2. Interreg IPA program prekogranične suradnje Hrvatska – Srbija 2014. – 2020.	30
3.6.3. Program prekogranične suradnje Interreg V-A Italija – Hrvatska 2014. – 2020.	31
3.6.4. Program prekogranične suradnje Interreg V-A Slovenija – Hrvatska 2014. – 2020.	31
3.6.5. Program prekogranične suradnje Interreg V-A Mađarska – Hrvatska 2014. – 2020.	31
3.6.6. Program transnacionalne suradnje Interreg V-B Dunav 2014. – 2020.	32
3.6.7. Interreg V-B Jadransko-jonski program transnacionalne suradnje 2014. – 2020.	32
3.6.8. Program transnacionalne suradnje Interreg V-B Mediteran 2014. – 2020.	32
3.6.9. Program transnacionalne suradnje Interreg V-B Središnja Europa 2014. – 2020.	33
3.6.10. Program međuregionalne suradnje INTERREG Europe 2014. – 2020.	33
3.6.11. Program međuregionalne suradnje INTERACT III 2014. – 2020.	34
3.6.12. Program međuregionalne suradnje URBACT III 2014. – 2020.....	34
3.6.13. Program međuregionalne suradnje ESPON 2020	34

3.7.	NAUČENE LEKCIJE	36
4.	NEPRAVILNOSTI.....	50
5.	INSTRUMENTI NEXT GENERATION EU	59
5.1.	POMOĆ ZA OPORAVAK ZA KOHEZIJU I EUROPSKA PODRUČJA („REACT-EU”).....	59
5.1.1.	OPERATIVNI PROGRAM „KONKURENTNOST I KOHEZIJA“	59
5.1.2.	OPERATIVNI PROGRAM „UČINKOVITI LJUDSKI POTENCIJALI“	60
5.1.3.	OPERATIVNI PROGRAM ZA HRANU I/ILI OSNOVNU MATERIJALNU POMOĆ U OKVIRU FONDA EUROPSKE POMOĆI ZA NAJPOTREBITIJE	61
5.2.	PROGRAM RURALNOG RAZVOJA - EURI	62
6.	JACANJE SUSTAVA I POVEĆANJE UČINKOVITOSTI PROVEDBE EUROPSKIH STRUKTURNIH I INVESTICIJSKIH FONDOVA	64
7.	AKTIVNOSTI INFORMIRANJA I KOMUNIKACIJE.....	66
8.	INFORMACIJE O FINANCIJSKOJ PERSPEKTIVI 2021. - 2027.	68
8.1.	PROGRAMI TERITORIJALNE SURADNJE ZA FINANCIJSKO RAZDOBLJE 2021. – 2027.	69
8.1.1.	Interreg IPA program prekogranične suradnje Hrvatska – Bosna i Hercegovina – Crna Gora 2021. – 2027.	69
8.1.2.	Interreg IPA program prekogranične suradnje Hrvatska – Srbija 2021. – 2027.	69
8.1.3.	Program prekogranične suradnje Interreg VI-A Italija – Hrvatska 2021. – 2027.	70
8.1.4.	Program prekogranične suradnje Interreg VI-A Slovenija – Hrvatska 2021. – 2027.	70
8.1.5.	Program prekogranične suradnje Interreg VI-A Mađarska – Hrvatska 2021. – 2027.	70
8.1.6.	Program transnacionalne suradnje Interreg VI-B Dunavska regija . 2021. – 2027.	70
8.1.7.	Interreg VI-B Jadransko-jonski program transnacionalne suradnje 2021. – 2027.	70
8.1.8.	Program transnacionalne suradnje Interreg VI-B Mediteran 2021. – 2027.	71
8.1.9.	Program transnacionalne suradnje Interreg VI-B Središnja Europa 2021. – 2027.	71
8.1.10.	Program međuregionalne suradnje INTERREG Europe 2021. – 2027.	71
8.1.11.	Program međuregionalne suradnje INTERACT 2021. – 2027.	71
9.	ZAKLJUČAK.....	72
	Kratice	74
	Popis grafikona.....	77
	Popis tablica	78

1. UVOD

Temeljem Zaključka Hrvatskoga sabora donesenog na 14. sjednici održanoj 24. listopada 2014., Vlada Republike Hrvatske (VRH) obvezna je Hrvatskome saboru podnositi redovna šestomjesečna izvješća o korištenju Europskih strukturnih i investicijskih (ESI) fondova i pretpriступnih programa pomoći Europske unije (EU).

Izvješće o korištenju ESI fondova i pretpriступnih programa pomoći EU za razdoblje od 1. srpnja do 31. prosinca 2022. (u daljnjem tekstu: Izvješće) obuhvaća ključne podatke o provedbi (operativnih) programa financijskog razdoblja 2014. – 2020.: Operativnog programa Konkurentnost i kohezija (OPKK), Operativnog programa Učinkoviti ljudski potencijali (OPULJP), Programa ruralnog razvoja (PRR) i Operativnog programa za pomorstvo i ribarstvo (OPPiR) polazeći od financijskih pokazatelja uspješnosti apsorpcije pojedinog (operativnog) programa, i to statusa ugovaranja, plaćanja i ovjeravanja, s posebnim osvrtom na trendove koji se mogu identificirati u odnosu na prethodno izvještajno razdoblje. Pored financijskih pokazatelja iskorištenosti ESI fondova za svaki (operativni) program, Izvješće daje opisni prikaz stanja provedbe korištenja sredstava iz ESI fondova kroz prikaz pojedinih (operativnih) programa, s informacijama o tijelima u sustavu upravljanja i kontrole, pregledu objavljenih postupaka dodjele bespovratnih sredstava i drugim informacijama relevantnim za izvještajno razdoblje.

Također, Izvješće obuhvaća ključne podatke o provedbi Operativnih programa „Promet“ (OPP), „Zaštita okoliša“ (OPZO), „Regionalna konkurentnost“ (OPRK), „Razvoj ljudskih potencijala“ (OPRLJP) i Operativnog programa za ribarstvo (OPR), I, II i V komponente programa Instrumenta pretpriступne pomoći (IPA) u financijskom razdoblju 2007. – 2013. Također, Izvješće sadrži i informacije o regionalnoj pokrivenosti (na razini županija, izraženo u postocima) ugovorenih projekata, tamo gdje su predmetni podaci dostupni s obzirom na status provedbe te informacije o novoj financijskoj perspektivi 2021. - 2027. i informacije o instrumentu Next Generation EU.

S jedne strane prikazuje se status koji se odnosi na predmetno izvještajno razdoblje (od 1. srpnja do 31. prosinca 2022.), a s druge strane status koji se odnosi na ukupno, kumulativno razdoblje od početka provedbe zaključno s 31. prosinca 2022.

Nadalje, Izvješće nudi sažeti pregled utvrđenih nepravilnosti u korištenju fondova EU i poduzetih postupanja po istima.

Prema podacima Ministarstva financija (MFIN), Republika Hrvatska je od pristupanja Europskoj uniji do 31. prosinca 2022. uplatila u europski proračun oko 4,68 milijardi eura, odnosno oko 35,24 milijardi kuna, dok je u istom razdoblju Republici Hrvatskoj iz europskog proračuna uplaćeno 14,64 milijardi eura, odnosno oko 110,41 milijardi kuna. U okviru fondova i programa obuhvaćenih ovim Izvješćem u državni proračun RH u periodu od 1. srpnja do 31. prosinca 2022. uplaćeno je 1,89 milijardi eura odnosno 14,21 milijardi kuna. Bitno je napomenuti da je u okviru komponenti programa IPA i operativnih programa financijskog razdoblja 2007. – 2013. Republici Hrvatskoj ukupno doznačeno 1,13 milijardi eura, a iznos od 852,96 milijuna naveden u tablici ispod odnosi se na sredstva doznačena nakon pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji.

Izvor	Uplaćeni iznos (EUR)
ESIF 2021. - 2027.	132.105.980,17
ESIF 2014. - 2020.	7.614.494.185,53

ESI 2007. - 2013.	852.961.058,62
Izravna plaćanja	2.260.723.787,43
NPOO	2.218.406.049,00
Ostali izvori	1.563.008.086,83
UKUPNO	14.641.699.147,58

Tablica I: Iznosi uplaćeni iz europskog proračuna u proračun RH od pristupanja Europskoj uniji do 31. prosinca 2022.

2. SAŽETI PREGLED PROVEDBE EUROPSKIH STRUKTURNIH I INVESTICIJSKIH FONDOVA, STRUKTURNIH INSTRUMENTATA EUROPSKE UNIJE I INSTRUMENTA PRETPRISTUPNE POMOĆI PROGRAMA IPA

2.1. PREGLED PROVEDBE (OPERATIVNIH) PROGRAMA FINANCIJSKOG RAZDOBLJA 2014. – 2020.

U izvještajnom razdoblju došlo je do rasta svih financijskih pokazatelja provedbe. Ugovoreno je projekata u vrijednosti od 238,42 milijuna eura, odnosno 1,73 % od ukupno ugovorenih sredstava od početka provedbe. Krajnjim korisnicima i ugovarateljima plaćeno je 888,44 milijuna eura, odnosno 10,12 % od ukupno plaćenog iznosa od početka provedbe. Ovjerenog je 1.217,96 milijuna eura, odnosno 16,02 % od ukupno ovjerenog iznosa od početka provedbe. Istovremeno je Europska komisija (EK) doznala iznos od 858,97 milijuna eura, što predstavlja 11,54 % ukupno doznalog iznosa od početka provedbe programa.

Na dan 31. prosinca 2022. ukupno je ugovoreno 13,79 milijardi eura, odnosno 121,76 % ukupno dodijeljenih sredstava. Ukupno je plaćeno 8,77 milijardi eura, odnosno 77,46 % dodijeljenih sredstava. Ukupno je ovjerenog 7,60 milijardi eura, odnosno 67,12 % dodijeljenih sredstava te je ukupno doznala 7,44 milijardi eura odnosno 65,71 % dodijeljenih sredstava, koja za (operativne) programe financijskog razdoblja 2014. - 2020. iznose 11,33 milijarde eura. U odnosu na prošlo Izvješće povećana je izvorna alokacija od 10,73 milijarde eura za 597,56 milijuna eura dodatne alokacije za Program ruralnoga razvoja za 2021. i 2022. godinu te sada alokacija iznosi 11,33 milijarde eura.

Tablica 1: Financijski pokazatelji statusa provedbe (operativnih) programa financijskog razdoblja 2014. – 2020. u izvještajnom razdoblju od 1. srpnja do 31. prosinca 2022. (sredstva EU, u milijunima eura i postocima od dodijeljenih sredstava)

(Operativni) program ¹	Dodijeljena sredstva	Ugovorena sredstva	%	Plaćena sredstva	%	Ovjerenog sredstva	%	Doznala sredstva	%
OPKK	6.831,26	77,77	1,14	656,12	9,60	758,00	11,10	214,53	3,14
OPULJP	1.621,05	76,14	4,70	116,18	7,17	286,67	17,68	489,96	30,22
PRR	2.623,79	74,36	2,83	97,80	3,73	143,40	5,47	153,30	5,84
OPPiR	252,64	10,15	4,02	18,34	7,26	29,89	11,83	1,18	0,47
UKUPNO	11.328,73	238,42	2,10	888,44	7,84	1.217,96	10,75	858,97	7,58

¹ OPKK – Operativni program Konkurentnost i kohezija; OPULJP – Operativni program Učinkoviti ljudski potencijali; PRR – Program ruralnog razvoja; OPPiR – Operativni program za pomorstvo i ribarstvo.

Tablica 2: Financijski pokazatelji statusa provedbe (operativnih) programa financijskog razdoblja 2014. – 2020. od početka provedbe do kraja izvještajnog razdoblja 31. prosinca 2022. (sredstva EU, u milijunima eura i postocima od dodijeljenih sredstava)

(Operativni) program	Dodijeljena sredstva	Ukupno ugovorena sredstva	%	Ukupno plaćena sredstva	%	Ukupno ovjerena sredstva	%	Ukupno doznačena sredstva	%
OPKK	6.831,26	9.198,07	134,65	5.326,26	77,97	4.295,53	62,88	4.110,38	60,17
OPULJP	1.621,05	1.957,36	120,75	1.325,23	81,75	1.235,48	76,21	1.189,32	73,37
PRR	2.623,79	2.373,66	90,47	1.973,06	75,20	1.919,13	73,14	2.011,60	76,67
OPPIR	252,64	265,28	105,00	150,18	59,44	154,08	60,99	132,26	52,35
UKUPNO	11.328,73	13.794,37	121,76	8.774,73	77,46	7.604,22	67,12	7.443,56	65,71

Tablica 3: Napredak u ugovaranju i plaćanju pojedinih (operativnih) programa u odnosu na zadnji dan prethodnog izvještajnog razdoblja (sredstva EU, u milijunima eura)

(Operativni) program	Ugovoreno			(Operativni) program	Plaćeno		
	30.6.2022.	31.12.2022.	Indeks promjene ²		30.6.2022.	31.12.2022.	Indeks promjene
OPKK	9.120,29	9.198,07	100,85	OPKK	4.670,13	5.326,26	114,05
OPULJP	1.881,22	1.957,36	104,05	OPULJP	1.209,05	1.325,23	109,61
PRR	2.299,31	2.373,66	103,23	PRR	1.875,26	1.973,06	105,22
OPPIR	255,13	265,28	103,98	OPPIR	131,84	150,18	113,91
UKUPNO	13.555,95	13.974,37	101,76	UKUPNO	7.886,28	8.774,73	111,27

U odnosu na prethodno Izvješće, prema indeksu promjene od 104,05 najznačajniji napredak u ugovaranju ostvaren je u OPULJP-u s rastom od 4,05 %. Najveći napredak u plaćanju ostvaren je u okviru OPKK-a rastom od 14,05 %. Indeks promjene ugovaranja na razini ESI fondova iznosi 101,76 što predstavlja polugodišnji rast od 1,76 %. Indeks promjene plaćanja na razini ESI fondova iznosi 111,27 što predstavlja polugodišnji rast od 11,27 %.

ESI fondovi se provode po n+3 pravilu, što znači da se do kraja 2022. EK moraju prijaviti sredstva alocirana za 2019. godinu. Sredstva koja se ne ovjere do kraja n+3 godine se automatski opozivaju, odnosno država članica EU ih gubi iz svoje alokacije. Do kraja prosinca 2022. svi operativni programi ostvarili su N+3 ciljeve za 2022. Iz OPKK je ovjereno 4.295,53 milijuna eura (cilj za 2022. je 4.054,64 milijuna eura). Iz OPULJP-a je ovjereno 1.235,48 milijuna eura (cilj za 2022. je 882,21 milijuna eura). Iz PRR-a je ovjereno 1.919,13 milijuna eura (cilj za 2022. je 1.578,46 milijuna eura). Iz OPPIR-a je ovjereno 154,08 milijuna eura (cilj za 2022. je 153,33 milijuna eura).

Za financijsko razdoblje 2014.-2020. krajnji rok provedbe projekata je 31. prosinca 2023. uz iznimku za PRR gdje zbog dodatne alokacije za 2021. i 2022. godinu rok za isplate imaju do 31. prosinca 2025. Zadnji zahtjev za plaćanje kojim se potražuju dodijeljena EU sredstva šalje se Europskoj komisiji do 31. srpnja 2024. S obzirom da se aktivnosti provedbe projekata

² Vrijednost indeksa na 30.6.2022. iznosi 100,00.

privode kraju i predstoji intenzivno razdoblje ovjeravanja sredstava, Tijelo za ovjeravanje je u suradnji s Upravljačkim tijelima za OPKK i OPULJP napravilo detaljnu analizu ovjeravanja i plan slanja zahtjeva za plaćanje Europskoj komisiji, kako bi se u potpunosti iskoristila dodijeljena sredstva.

2.2. PREGLED PROVEDBE KOMPONENTI PROGRAMA IPA I OPERATIVNIH PROGRAMA FINANCIJSKOG RAZDOBLJA 2007. – 2013.

S 31. prosincem 2016. završilo je n+3³ razdoblje provedbe programa. Tijekom 2017. uslijedilo je postupno zatvaranje programa s krajnjim rokom u ožujku 2018. Jedina iznimka je IPA I koja se provodila do 14. siječnja 2020., odnosno Prijelazni Instrument koji se provodio do 13. prosinca 2019. Također, u slučaju OPR primjenjuje se n+2 pravilo te je razdoblje provedbe završilo 31. prosinca 2015., a zaključenje odnosno zatvaranje je potvrđeno u srpnju 2019. godine. Slijedom toga, u izvještajnom razdoblju nije bilo provedbe OPR-a te podaci navedeni u Tablici 5. ujedno podrazumijevaju i konačne podatke o provedbi i iskorištenosti.

U razdoblju od 1. srpnja do 31. prosinca 2022. nije bilo promjena u financijskim pokazateljima.

Na dan 31. prosinca 2022. ukupno je ugovoreno 1,28 milijardi eura, odnosno 99,66 % ukupno dodijeljenih sredstava. Ukupno je plaćeno 1,13 milijardi eura odnosno 88,06 % dodijeljenih sredstava. Ukupno je ovjereno 1,17 milijardi eura, odnosno 91,11 % dodijeljenih sredstava, a ukupno je doznačeno 1,14 milijardi eura odnosno 88,77 % dodijeljenih sredstava.

Tablica 4: Financijski pokazatelji statusa provedbe svih Operativnih programa i komponenti programa IPA od početka provedbe do kraja izvještajnog razdoblja 31. prosinca 2022. (sredstva EU, u milijunima eura i postocima od dodijeljenih sredstava)

Program/ komponenta ⁴	Dodijeljena sredstva	Ukupno ugovorena sredstva	%	Ukupno plaćena sredstva	%	Ukupno tražena (ovjerena) sredstva	%	Ukupno doznačena sredstva	%
OPP	236,98	187,20	78,99	163,04	68,80	163,37	68,94	154,33	65,12
OPZO	281,10	354,77	126,21	279,49	99,43	281,10	100,00	280,13	99,66
OPRK	187,78	198,35	105,63	180,32	96,03	187,78	100,00	187,78	100,00
OPRLJP	152,41	152,05	99,76	144,63	94,89	149,41	98,03	149,41	98,03
OPR	8,70	8,20	94,25	7,80	89,66	7,87	90,46	8,28	95,20
IPA I ⁵	278,05	255,62	91,93	240,90	86,64	240,80	86,60	240,80	86,60
IPA II ⁶	17,52	17,22	98,27	15,61	89,10	15,61	89,08	15,61	89,08
IPA V ⁷	121,81	106,62	87,52	99,19	81,43	124,25	102,00	103,72	85,15
UKUPNO	1.284,35	1.280,03	99,66	1.130,98	88,06	1.170,19	91,11	1.140,06	88,77

³ Sredstva alocirana za n godinu moraju se potrošiti najkasnije tri godine nakon n godine. S obzirom da je zadnja godina ovog financijskog razdoblja 2013. godina, sredstva su bila raspoloživa do 31. prosinca 2016. Iznimno, za OPR se primjenjuje pravilo n+2 te su sredstva bila raspoloživa do 31. prosinca 2015.

⁴ OPP – Operativni program Promet; OPZO – Operativni program Zaštita okoliša; OPRK – Operativni program Regionalna konkurentnost; OPRLJP – Operativni program Razvoj ljudskih potencijala; OPR – Operativni program za ribarstvo.

⁵ Obuhvaća Nacionalni program, Nuklearnu sigurnost, članarine za programe Unije te Prijelazni instrument.

⁶ Obuhvaća programe prekogranične suradnje s državama nečlanicama Europske unije za godišnje alokacije 2007. – 2013. i Transnacionalne programe za godišnje alokacije 2007. – 2009.

⁷ Inicijalno dodijeljena sredstva, prije automatskog opoziva sredstava iznose 182.920.793 eura.

3. DETALJNI PREGLED PROVEDBE (OPERATIVNIH) PROGRAMA FINANCIJSKE PERSPEKTIVE 2014. – 2020.

3.1. OPERATIVNI PROGRAM „KONKURENTNOST I KOHEZIJA“

U okviru OPKK-a iz Europskog fonda za regionalni razvoj (EFRR) i Kohezijskog fonda (KF) na raspolaganju je ukupno 6,83 milijardi eura od čega 4,7 milijardi eura iz EFRR-a i 2,13 milijardi eura iz KF-a. Kada se tome pridoda nacionalno sufinanciranje, ukupna vrijednost iznosi 8,02 milijardi eura.

Do 31. prosinca 2022. ukupno je pokrenuto 335 postupaka dodjele bespovratnih sredstava ukupne vrijednosti 9,6 milijardi eura. U izvještajnom razdoblju pokrenut je jedan postupak dodjele bespovratnih sredstava ukupne vrijednosti 18,91 milijuna eura.

Tablica 5: Popis objavljenih postupaka dodjele bespovratnih sredstava iz Operativnog programa „Konkurentnost i kohezija“ u izvještajnom razdoblju od 1. srpnja do 31. prosinca 2022. (bespovratna sredstva)

Prioritetna os (PO)	Naziv postupka dodjele bespovratnih sredstava	Vrijednost bespovratnih sredstava (eur)
12	Uklanjanje i izgradnja zamjenskih stambenih jedinica u vlasništvu RH na potresom pogođenim područjima - II	18.913.000,20

Temeljem pokrenutih postupaka dodjele bespovratnih sredstava, do 31. prosinca 2022. sklopljeno je 8.294 ugovora o dodjeli bespovratnih sredstava ukupne vrijednosti 9,2 milijardi eura (sredstva EU). Od toga se deset postupaka odnosi na ESIF financijske instrumente kojima je dodijeljeno 721 milijun eura (sredstva EU) i temeljem kojih je potpisano 11.026 ugovora sa krajnjim primateljima ESIF financijskih instrumenata, a slijedom kojih je krajnjim primateljima isplaćeno 1,314 milijardi eura.

Ukupna plaćanja prema korisnicima izvršena su u iznosu od 5,33 milijardi eura (sredstva EU). U izvještajnom razdoblju korisnicima je plaćeno 656,12 milijuna eura (sredstva EU). Ukupno je do 31. prosinca 2022. ovjereno 4,30 milijardi eura (sredstva EU), a u izvještajnom razdoblju ovjereno je 758,00 milijuna eura (sredstva EU). Ukupno je doznačeno 4,11 milijardi eura, a u izvještajnom razdoblju doznačeno je 214,53 milijuna eura.

Tablica 6: Financijski pokazatelji statusa provedbe Operativnog programa „Konkurentnost i kohezija“ u izvještajnom razdoblju od 1. srpnja do 31. prosinca 2022. (sredstva EU, u milijunima eura i postocima od dodijeljenih sredstava)

Prioritetna os (PO) ⁸	Dodijeljena sredstva	Ugovorena sredstva	%	Plaćena sredstva	%	Ovjerena sredstva	%	Doznačena sredstva	%
PO 1	689,35	5,08	0,74	73,38	10,64	72,82	10,56		

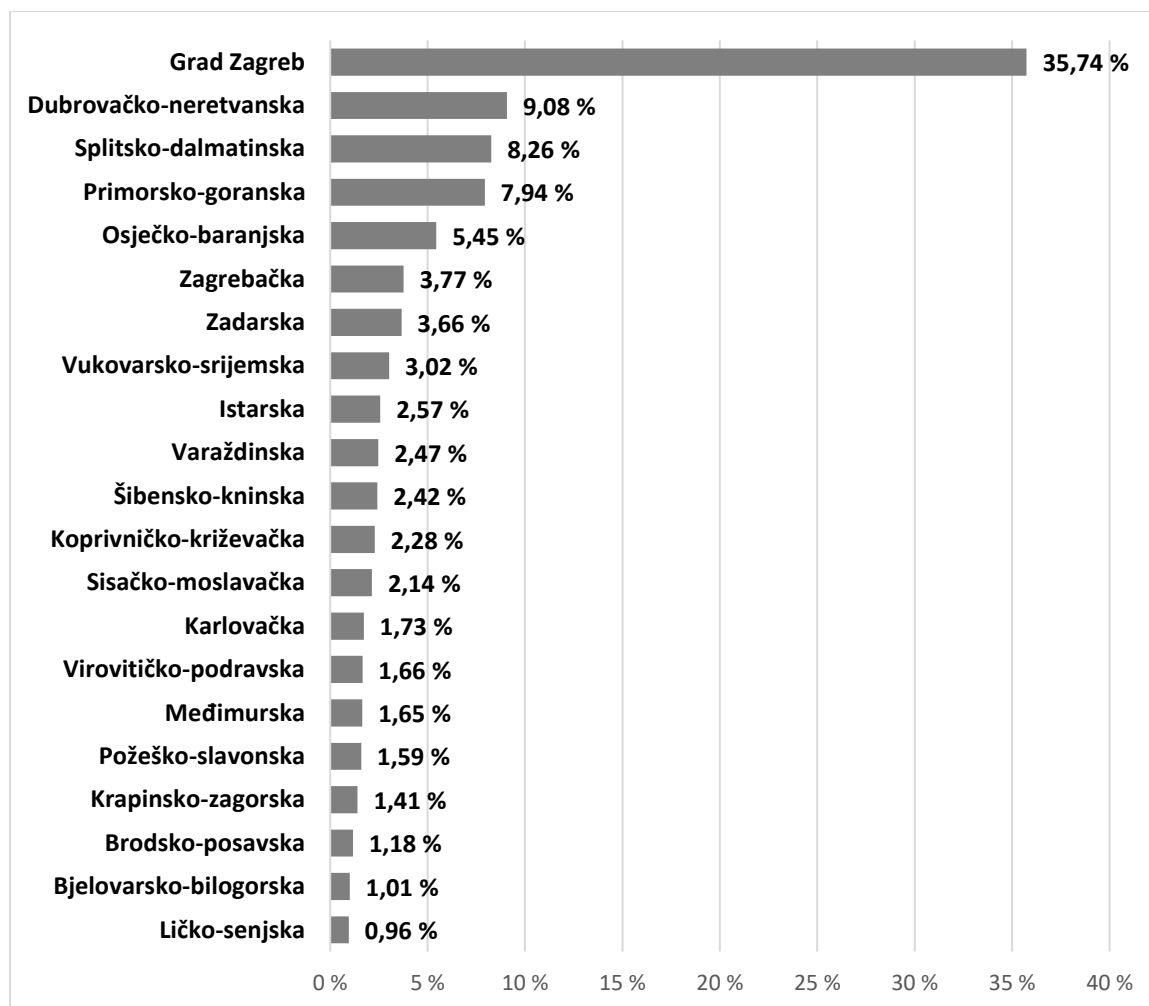
⁸ Prioritetna os 1: Jačanje gospodarstva primjenom istraživanja i inovacija; Prioritetna os 2: Korištenje informacijske i komunikacijske tehnologije; Prioritetna os 3: Poslovna konkurentnost; Prioritetna os 4: Promicanje energetske učinkovitosti i obnovljivih izvora energije; Prioritetna os 5: Klimatske promjene i upravljanje rizicima; Prioritetna os 6: Zaštita okoliša i održivost resursa; Prioritetna os 7: Povezanost i mobilnost; Prioritetna os 8: Socijalno uključivanje i zdravlje; Prioritetna os 9: Obrazovanje, vještine i cjeloživotno učenje; Prioritetna os 10: Tehnička pomoć; Prioritetna os 12: Sanacija štete od potresa.

PO 2	226,37	-12,46	-5,51	7,69	3,40	6,21	2,74		
PO 3	1.293,79	9,21	0,71	31,91	2,47	9,58	0,74		
PO 4	530,06	2,33	0,44	30,06	5,67	7,11	1,34		
PO 5	209,13	2,61	1,25	23,19	11,09	43,81	20,95		
PO 6	1.566,58	28,68	1,83	227,34	14,51	360,84	23,03		
PO 7	1.280,38	10,94	0,85	170,37	13,31	116,24	9,08		
PO 8	396,77	7,26	1,83	46,37	11,69	68,17	17,18		
PO 9	304,91	3,21	1,05	21,84	7,16	48,31	15,84		
PO 10	236,11	2,78	1,18	23,97	10,15	24,90	10,54		
PO 12	97,80	18,13	18,54	0,00	0,00	0,00	0,00		
UKUPNO	6.831,26	77,77	1,14	656,12	9,60	758,00	11,10	214,53	3,14

Tablica 7: Financijski pokazatelji statusa provedbe Operativnog programa „Konkurentnost i kohezija“ od početka provedbe do kraja izvještajnog razdoblja 31. prosinca 2022. (sredstva EU, u milijunima eura i postocima od dodijeljenih sredstava)

Prioritetna os (PO)	Dodijeljena sredstva	Ukupno ugovorena sredstva	%	Ukupno plaćena sredstva	%	Ukupno ovjerena sredstva	%	Ukupno doznačena sredstva	%
PO 1	689,35	745,46	108,14	423,12	61,38	348,85	50,61		
PO 2	226,37	265,35	117,22	40,84	18,04	36,97	16,33		
PO 3	1.293,79	1.270,15	98,17	1.155,03	89,27	1.221,26	94,39		
PO 4	530,06	551,00	103,95	372,61	70,30	171,00	32,26		
PO 5	209,13	302,73	144,76	138,74	66,34	75,72	36,21		
PO 6	1.566,58	3.008,74	192,06	1.436,55	91,70	873,87	55,78		
PO 7	1.280,38	1.737,64	135,71	914,47	71,42	793,47	61,97		
PO 8	396,77	518,93	130,79	367,82	92,70	328,92	82,90		
PO 9	304,91	372,81	122,27	247,94	81,32	233,37	76,53		
PO 10	236,11	323,10	136,84	229,15	97,05	212,11	89,83		
PO 12	97,80	102,17	104,47	0,00	0,00	0,00	0,00		
UKUPNO	6.831,26	9.198,07	134,65	5.326,26	77,97	4.295,53	62,88	4.110,38	60,17

Grafikon 1: Grafički prikaz geografske rasprostranjenosti projekata u okviru shema dodjele bespovratnih sredstava Operativnog programa Konkurentnost i kohezija od početka provedbe do kraja izvještajnog razdoblja 31. prosinca 2022. (sredstva EU, u postocima)



Tijekom izvještajnog razdoblja na provedbu poziva i projekata primarno je utjecalo stanje na tržištu koje dovodi do kontinuiranog povećanja cijena i kašnjenja u izvedbi radova i nabavi opreme. Kao jedan od uzroka takvih poremećaja svakako treba uzeti i rat u Ukrajini. Kao mjeru odgovora u relevantnim i opravdanim slučajevima nadležna tijela (UT i PT) omogućavala su produženja razdoblja provedbe poziva/projekata, a u određenim slučajevima i izmjene u projektnim aktivnostima s obzirom na znatno smanjene financijske kapacitete korisnika kao posljedice pandemije, a kako bi se osigurao dovršetak projekata i osiguranja njihove funkcionalnosti. Specifično u određenim slučajevima dozvoljeno je i povećanje iznosa dodijeljenih bespovratnih sredstva, odnosno ukupne vrijednosti projekta, do čega je došlo uslijed povećanja cijena (radova i opreme) na tržištu te poremećaja u opskrbnim lancima. Konkretno, najveći problemi zabilježeni su u vodno - komunalnim projektima, kojima je Zaključkom o prihvaćanju daljnje dodjele dodatnih sredstava preko raspoložive alokacije za projekte vodno - komunalnog sektora odobrenih u okviru Operativnog programa - Konkurentnost i kohezija 2014. - 2020. od 17. ožujka 2022. omogućeno povećanje iznosa bespovratnih sredstava EU za ukupno 209 milijuna eura (za financiranje razlike u povećanju cijena, primarno radova, na 30 projekata).

Vezano uz Prioritetnu os 12 Sanacija šteta od potresa, u studenom 2022. potpisani su ugovori o izvođenju radova odnosno izgradnji preostale četiri višestambene zgrada s ukupno 76 stanova na području grada Gline i općine Dvor.

U skladu s ulogom koordinacijske točke za korištenje potpore JASPERS-a u Hrvatskoj, MRRFEU redovito prati i koordinira aktivnosti JASPERS-a. U izvještajnom razdoblju, prema Akcijskom planu iz prosinca 2021., JASPERS je angažiran na pripremi na ukupno **38 zadataka**: 20 projekata u sektoru prometa, deset projekata u sektoru vodoopskrbe i odvodnje, četiri projekta u sektoru energetike i otpada, dva projekta u području pametnog razvoja te dva projekta u područja jačanja kapaciteta. U izvještajnom razdoblju otvorena su četiri nova zadatka u sektoru otpada, a za devet zadataka traženo je zatvaranje slijedom informacija prikupljenih od relevantnih linijskih ministarstava.

Potpora JASPERS-a nastavlja se koristiti za sve **velike projekte, kao i za projekte od strateškog značaja**. U 2022. godini s Europskom komisijom usuglašena je potpora JASPERS-a na pripremi dokumentacije za **faziranje 17 projekata**. Rad na dokumentaciji za faziranje i njihovo podnošenje na neovisnu kontrolu kvalitete (JASPERS IQR) planiran je tijekom 2023. godine.

Sredinom studenog i sredinom prosinca 2022. godine održana su dva **tripartitna sastanka** u hibridnom formatu na kojem su sudjelovali predstavnici Europske komisije, JASPERS-a/Europske investicijske banke (EIB) i Republike Hrvatske. Istaknute teme tripartitnih sastanaka bile su veliki projekti 2014. - 2020.; status tekućih JASPERS zadataka 2014. - 2020. (Akcijski plan); ključni postignuti rezultati i lekcije proizašle iz suradnje s JASPERS-om u razdoblju 2014. - 2020.; finalizacija Programa rada JASPERS-a 2022. - 2024. (eng. *JASPERS Country Work Programme*) te sljedeći koraci.

Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije (MRRFEU) nastavlja s provedbom i planiranjem aktivnosti vezanima uz jačanje kapaciteta i prijenosa znanja u suradnji sa savjetodavnom službom JASPERS-a te je u suradnji s Europskom komisijom u izvještajnom razdoblju nastavljen postupak pripreme i finalizacije **Programa rada JASPERS-a**, koji će kao krajnji cilj imati prijenos znanja i izgradnju tehničkih kapaciteta tijela SUK-a novih programa. Program rada JASPERS-a za prve tri godine programskog razdoblja 2021. - 2027. bit će rezultat trilateralnog dogovora Europske komisije, Republike Hrvatske i Europske investicijske banke (EIB), a omogućuje postavljanje strateškog okvira za aktivnosti JASPERS-a tako što ih jasno povezuje s potrebama tehničke pomoći identificiranima i dogovorenima u okviru prioriteta Kohezijske politike te ako je primjenjivo, Fonda za pravednu tranziciju (eng. *Just Transition Fund*) i Programa povezivanja Europe (eng. *Connecting Europe Facility*), a obuhvaća projekte veće vrijednosti (čiji ukupni trošak premašuje 10 milijuna eura) i operacije od strateške važnosti.

U suradnji sa savjetodavnom službom JASPERS-a provodi se **projektni zadatak za razvoj i uspostavu nacionalnog sustava za procjenu kvalitete projekata za novo programsko razdoblje**. U okviru ovog zadatka uz potporu JASPERS-a podržavaju se aktivnosti vezane za razvoj i uspostavu nacionalnog sustava za procjenu kvalitete projekata za novo programsko razdoblje i jačanje kapaciteta nacionalnih tijela koja će biti uključena u pregled i procjenu kvalitete projekata. Sljedeći korak je razvoj sektorskih planova jačanja kapaciteta i izgradnja tehničkih kapaciteta ovisno o planovima projekata za svaki sektor.

U izvještajnom razdoblju u okviru Projekta nacionalnog sufinanciranja EU fondova u razdoblju od 2014. - 2020. godine s Europskom investicijskom bankom (EIB), zaprimljena su dva Pisma o dodjeli kojima je odobreno ukupno 150,39 milijuna eura nacionalnog sufinanciranja. U rujnu je održana misija EIB-a za praćenje provedbe četiri projekta: Centar za napredne laserske tehnike (CALT), Projekt Izgradnja spojnog objekta između Odjela II i Odjela III sa servisnom internom prometnicom i opremanje Službe za produženo liječenje i palijativnu skrb Novi Marof, Projekt izgradnja obilaznice Petrijevcima, Projekt Izgradnja studentskog doma u Virovitici, a u prosincu za praćenje provedbe projekta Razvoj vodno-komunalne infrastrukture Dubrovnik.

U sklopu zajma za sufinanciranje Banka je odobrila projekte ukupne vrijednosti nacionalnog sufinanciranja u iznosu 490 milijuna eura čime su u potpunosti alocirana sredstava iz zajma A (300 milijuna), a iz zajma B preostaje još 110 milijuna eura za opravdati projektima.

U izvještajnom razdoblju tijela sustava OPKK bila su predmetom revizijskih provjera te se pregled provedenih revizija i ključnih revizijskih preporuka daje u nastavku.

Nastavno na Reviziju operacija koju je Agencija za reviziju sustava provedbe programa Europske unije (ARPA), u svojstvu Tijela za reviziju, započela u travnju 2021., a koja je obuhvatila 20 ugovora o bespovratnim sredstvima u nadležnosti Posredničkih tijela razine 2 (PT 2) Središnje agencije za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije (SAFU), Hrvatske agencije za malo gospodarstvo, inovacije i investicije (HAMAG-BICRO), Fonda za zaštitu okoliša i energetska učinkovitost (FZOEU) i Hrvatskih voda (HV) te pet operacija u okviru Financijskih instrumenata koje provode HAMAG-BICRO, Hrvatska banka za obnovu i razvitak (HBOR) i Europski investicijski fond (EIF), UT smatra sve preporuke provedenima, o čemu je u listopadu 2022. izvijestio Tijelo za reviziju.

Nadalje, nastavno na Reviziju operacija koju je ARPA je u svojstvu Tijela za reviziju započela u travnju 2022., a koja je obuhvatila razdoblje od 1. srpnja 2021. do 30. lipnja 2022., odnosno izdatke prijavljene Europskoj komisiji do 30. lipnja 2022., inicijalni uzorak za prvi period revizije operacija, koji se odnosi na razdoblje od 1. srpnja do 31. prosinca 2022. obuhvatio je 13 ugovora o bespovratnim sredstvima u nadležnosti PT2 SAFU i HAMAG-BICRO. Konačno izvješće reviziji operacije u nadležnosti PT2 SAFU (za prvi dio uzorka 1. perioda) i Konačno izvješće o reviziji operacija vezano uz mehanizam integriranih teritorijalnih ulaganja, UT-u su dostavljena 10. studenoga 2022., dok Konačno izvješće o reviziji operacija u nadležnosti PT2 HAMAG-BICRO nije zaprimljeno u izvještajnom razdoblju. Nadalje, Tijelo za reviziju je u studenom 2022. obavijestilo UT o povećanju uzorka za prvi period revizije operacija, zbog manje certificiranog uzorka za drugi period revizije. Uzorak za drugo razdoblje revizije operacija, koji se odnosi na razdoblje od 1. siječnja do 30. lipnja 2022., obuhvatio je devet ugovora o bespovratnim sredstvima u nadležnosti PT2 SAFU i HV te tri operacije u okviru Financijskih instrumenata koje provode HAMAG-BICRO i HBOR. Konačna izvješća koja se odnose na dodatni uzorak iz prvog razdoblja revizije operacija i konačna izvješća koja se odnose na drugo razdoblje revizije operacija nisu zaprimljena u izvještajnom razdoblju.

U izvještajnom razdoblju, UT je uslijed prethodno zaprimljenog Pisma o korektivnim mjerama od strane EK, prilagodio opseg redovnih (planiranih) provjera na razini sustava radi pravovremene i odgovarajuće provedbe ponovne provjere Ključnog zahtjeva 4 – Primjerene provjere upravljanja u PT2 HV, odnosno ponovne provjere postupaka nabave na unaprijed određenom uzorku ugovora o nabavi prije slanja Izjave o izdancima u prosincu 2022. Također, UT je započeo pripremne aktivnosti za ponovne provjere Ključnog zahtjeva 4 – Primjerene provjere upravljanja u PT2 FZOEU u skladu sa zahtjevima EK iz Pisma o korektivnim mjerama. Dodatno, UT je u predmetnom izvještajnom razdoblju započeo provedbu tri ad hoc provjere na razini sustava, jednu u PT2 FZOEU, drugu u PT2 HV te treću u PT2 HAMAG-BICRO te dvije provjere u SAFU prije podnošenja Zahtjeva za plaćanje prema Europskoj komisiji.

Na dan 31. prosinca 2022. u UT-u je ukupno zaposleno 195 službenika, dok je ukupno 1.154 službenika zaposlenih u Tijelima SUK-a OPKK-a s ITU gradovima.

U izvještajnom razdoblju proveden je jedan pisani postupak odlučivanja dok je 14. prosinca 2022. u Zagrebu održana 18. sjednica Odbora za praćenje.

Tijekom listopada 2021. UT je temeljem provedenog otvorenog postupka javne nabave potpisao osam ugovora o provedbi srednjoročnog vrednovanja učinka za sljedeće prioritetne osi OPKK:

Prioritetna os 1 „Jačanje gospodarstva primjenom istraživanja i inovacija“

Prioritetna os 2 „Korištenje informacijske i komunikacijske tehnologije“

Prioritetna os 4 „Promicanje energetske učinkovitosti i obnovljivih izvora energije“

Prioritetna os 5 „Klimatske promjene i upravljanje rizicima“

Prioritetna os 6 „Zaštita okoliša i održivost resursa“

Prioritetna os 7 „Povezanost i mobilnost“

Prioritetna os 8 „Socijalno uključivanje i zdravlje“ i

Prioritetna os 9 „Obrazovanje, vještine i cjeloživotno učenje“.

Provedba svih osam ugovora trebala je završiti u prosincu 2022. godine, međutim zbog nepredvidivih okolnosti i objektivnih razloga vezanih uz prikupljanje i obradu podataka, došlo je do kašnjenja u provedbi te su izvršitelji podnijeli zahtjev za izmjenom ugovora koji je UT odobrio te je izmijenjen rok izvršenja ugovora o javnoj nabavi za sedam ugovora. U predviđenom roku s provedbom je završio ugovor Vrednovanje učinka prioritetne osi 5: „Klimatske promjene i upravljanje rizicima“. Završno izvješće odobreno je 6. prosinca 2022. te je objavljeno na stranici www.strukturnifondovi.hr. Preostalih sedam ugovora završit će s provedbom u prvom kvartalu 2023. godine.

3.2. OPERATIVNI PROGRAM „UČINKOVITI LJUDSKI POTENCIJALI“

Do 31. prosinca 2022. ukupno je pokrenut 181 postupak dodjele bespovratnih sredstava ukupne vrijednosti 2,34 milijardi eura, od čega 54 otvorena postupka dodjele bespovratnih sredstava ukupne vrijednosti 904,28 milijuna eura, šest ograničenih postupaka dodjele bespovratnih sredstava ukupne vrijednosti 224,79 milijuna eura, 121 izravnih postupaka dodjele bespovratnih sredstava ukupne vrijednosti 1,21 milijarde eura.

U izvještajnom razdoblju nisu objavljeni postupci dodjele bespovratnih sredstava.

Temeljem pokrenutih postupaka dodjele bespovratnih sredstava, do 31. prosinca 2022. sklopljeno je 4.002 ugovora o dodjeli bespovratnih sredstava ukupne vrijednosti 1,96 milijardi eura (sredstva EU). U izvještajnom razdoblju sklopljeno je 496 ugovora o dodjeli bespovratnih sredstava ukupne vrijednosti 76,14 milijuna eura (sredstva EU).

Ukupna plaćanja prema korisnicima izvršena su u iznosu od 1,33 milijardi eura (sredstva EU). U izvještajnom razdoblju korisnicima je plaćeno 116,18 milijuna eura (sredstva EU). Ukupno je do 31. prosinca 2022. ovjereno 1,24 milijarde eura (sredstva EU), dok je u izvještajnom razdoblju ovjereno 286,67 milijuna eura (sredstva EU). Ukupno je doznačeno 1,19 milijardi eura, a u izvještajnom razdoblju doznačeno je 489,96 milijuna eura.

Tablica 8: Financijski pokazatelji statusa provedbe Operativnog programa „Učinkoviti ljudski potencijali“ u izvještajnom razdoblju od 1. srpnja do 31. prosinca 2022. (sredstva EU, u milijunima eura i postocima od dodijeljenih sredstava)

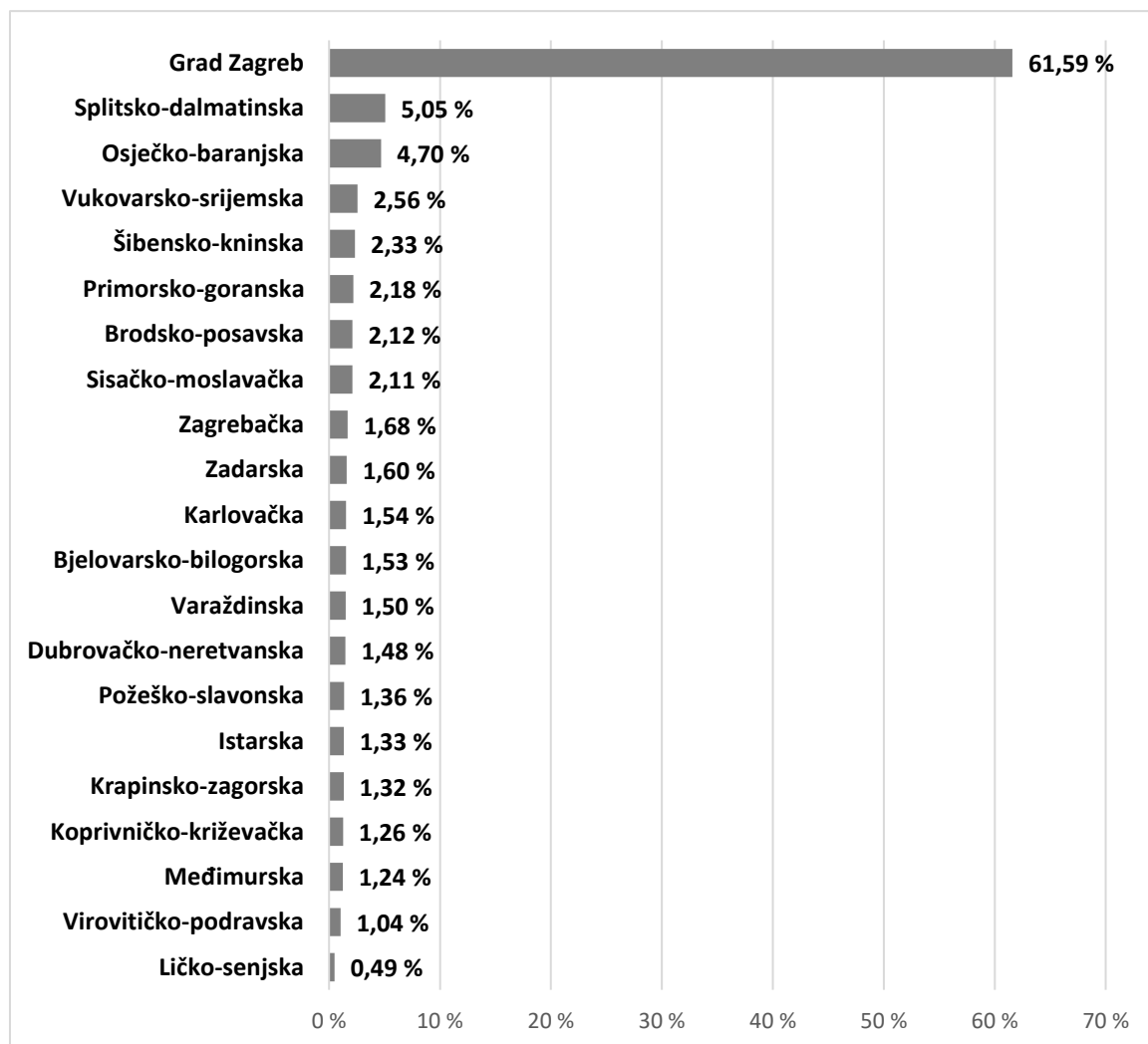
Prioritetna os ⁹ (PO)	Dodijeljena sredstva	Ugovorena sredstva	%	Plaćena sredstva	%	Ovjerena sredstva	%	Doznačena sredstva	%
PO 1 (ESF)	365,46	-0,38	-0,10	4,6	1,26	32,12	8,79		
PO 1 (IZM)	206,31	1,77	0,86	3,9	1,89	1,57	0,76		
PO 2	340,15	44,74	13,15	45,34	13,33	121,36	35,68		
PO 3	450,00	21,84	4,85	36,16	8,04	109,19	24,26		
PO 4	179,13	4,59	2,56	17,83	9,95	10,72	5,98		
PO 5	80,00	3,58	4,48	8,35	10,44	11,71	14,64		
UKUPNO	1.621,05	76,14	4,70	116,18	7,17	286,67	17,68	489,96	30,22

⁹ Prioritetna os 1: Visoka zapošljivost i mobilnost radne snage; Prioritetna os 2: Socijalno uključivanje; Prioritetna os 3: Obrazovanje i cjeloživotno učenje; Prioritetna os 4: Dobro upravljanje; Prioritetna os 5: Tehnička pomoć.

Tablica 9: Financijski pokazatelji statusa provedbe Operativnog programa „Učinkoviti ljudski potencijali“ od početka provedbe do kraja izvještajnog razdoblja 31. prosinca 2022. (sredstva EU, u milijunima eura i postocima od dodijeljenih sredstava)

Prioritetna os (PO)	Dodijeljena sredstva	Ukupno ugovorena sredstva	%	Ukupno plaćena sredstva	%	Ukupno ovjerena sredstva	%	Ukupno doznačena sredstva	%
PO 1 (ESF)	365,46	435,24	119,09	254,85	69,73	280,00	76,62		
PO 1 (IZM)	206,31	205,32	99,52	179,27	86,89	179,49	87,00		
PO 2	340,15	614,12	180,54	464,00	136,41	394,58	116,00		
PO 3	450,00	442,27	98,28	261,28	58,06	280,33	62,30		
PO 4	179,13	176,04	98,27	109,16	60,94	51,77	28,90		
PO 5	80,00	84,37	105,46	56,67	70,84	49,30	61,63		
UKUPNO	1.621,05	1.957,36	120,75	1.325,23	81,75	1.235,48	76,21	1.189,32	73,37

Grafikon 2: Grafički prikaz geografske rasprostranjenosti projekata u okviru shema dodjele bespovratnih sredstava Operativnog programa „Učinkoviti ljudski potencijali“ od početka provedbe do kraja izvještajnog razdoblja 31. prosinca 2022. (sredstva EU, u postocima)



Najveći broj ugovora odnosi se na cijeli teritorij RH budući da su ugovarani projekti putem izravne dodjele s nacionalnim obuhvatom aktivnosti (npr. mjere aktivne politike zapošljavanja, e-škole i slično).

U izvještajnom razdoblju održana je 18. sjednica Odbora za praćenje Operativnog programa Učinkoviti ljudski potencijali 2014. - 2020. Sjednica je održana u Zagrebu 23. studenoga 2022.

Na 18. sjednici članstvu je predstavljen pregled napretka provedbe OPULJP-a te financijski pregled provedbe (ugovaranje, plaćanje, ovjeravanje).

Dodatno, predstavljena je i usvojena izmjena OPULJP v.11 koja je uključivala preraspodjelu i prenamjenu sredstava između prioriteta, investicijskih prioriteta te specifičnih ciljeva OPULJP-a te prilagodbu ciljanih vrijednosti pokazatelja izmjenama u alokaciji. Osim navedenoga, članstvu je predstavljen tijek programiranja novog ESF+ programa, odobrenog Odlukom EK od 11. listopada 2022., kao i ključna područja ulaganja te planirane aktivnosti za razdoblje 2021. - 2027.

U periodu od 1. srpnja do 31. prosinca 2022. zaprimljeno je 15 konačnih izvješća Tijela za reviziju vezano uz završene revizije operacija.

Vezano za konačno izvješće revizije Sustava upravljanja i kontrola za ESF kao i konačno izvješće revizije praćenja provedbe preporuka iz prethodnih revizija sustava nije bilo zaprimljenih izvješća.

Na dan 31. prosinca 2022. u UT-u je ukupno zaposleno 78 službenika, dok je ukupan broj zaposlenih u Tijelima SUK-a OPULJP-a 551.

3.3. PROGRAM RURALNOG RAZVOJA REPUBLIKE HRVATSKE ZA RAZDOBLJE 2014. – 2022.

U okviru PRR-a na raspolaganju je 2,03 milijarde eura iz Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoja (EPFRR). Kada se tome pridoda nacionalno sufinanciranje, ukupna vrijednost iznosi 2,38 milijardi eura. Kako bi osigurali kontinuitet dodjele potpora u ruralnom razvoju tijekom prijelaznog razdoblja, podnesene su izmjene PRR-a, uz povećanje alokacije iz Višegodišnjeg financijskog okvira (EPFRR 597,56 milijuna eura) te sredstava Europskog plana oporavka i otpornosti (201,67 milijuna eura - EURI sredstva). U prijelaznom razdoblju 2021. - 2022., nastavit će se provoditi PRR, uz povećanje alokacije za 799,23 milijuna eura, kada se tome pridoda nacionalno sufinanciranje ukupna vrijednost iznosi 3,28 milijardi eura.

Do 31. prosinca 2022. ukupno je objavljeno 169 natječaja za dodjelu potpora. Ukupna vrijednost svih natječaja i objavljenih poziva je 3,27 milijardi eura. U izvještajnom razdoblju objavljeno je osam natječaja za dodjelu potpora ukupne vrijednosti 78,88 milijuna eura.

Tablica 10: Popis objavljenih natječaja za dodjelu potpora iz Programa ruralnog razvoja u izvještajnom razdoblju od 1. srpnja do 31. prosinca 2022. (bespovratna sredstva)

Mjera (M) ¹⁰	Naziv natječaja	Vrijednost bespovratnih sredstava (eur)
M4	4.2.1. – Povećanje dodane vrijednosti poljoprivrednim proizvodima – male klaonice	2.654.456,17
M17	17.1. – Osiguranje usjeva, životinja i biljaka	26.544.561,68
M19	19.1.1. – Pripremna pomoć	106.178,25
M4	4.1.1. – Restrukturiranje, modernizacija i povećanje konkurentnosti poljoprivrednih gospodarstava – ulaganja u navodnjavanje na poljoprivrednom gospodarstvu	8.427.898,33
M5	5.2.1. – Obnova poljoprivrednog zemljišta i proizvodnog potencijala	2.654.456,17
M5	5.2.1. – Obnova poljoprivrednog zemljišta i proizvodnog potencijala – potresi	2.654.456,17
M4	4.2.1. – Povećanje dodane vrijednosti poljoprivrednim proizvodima	26.544.561,68
M4	4.2.2. – Korištenje obnovljivih izvora energije	9.290.596,59

Temeljem pokrenutih natječaja, do 31. prosinca 2022. doneseno je 17.316 odluka o dodjeli sredstava.¹¹

Do 31. prosinca 2022. je temeljem svih natječaja/postupaka dodjele ugovoreno ukupno 2,37 milijardi eura (sredstva EU). U izvještajnom razdoblju je temeljem odluka o dodjeli sredstava ugovoreno ukupno 74,36 milijuna eura (sredstva EU).

Ukupna plaćanja prema korisnicima izvršena su u iznosu od 1,97 milijardi eura (sredstva EU). U izvještajnom razdoblju korisnicima je plaćeno 97,80 milijuna eura (sredstva EU). Ukupno je do 31. prosinca 2022. ovjereno 1,92 milijarde eura (sredstva EU), a doznačeno je 2,01 milijardi

¹⁰ Ne obuhvaća mjere 1, 2, 10.1, 11, 13, 14 (IAKS), 18 i 20 – otvoreni postupci dodjele/pozivi.

¹¹ Bez mjera 1, 2, 17, 18 i 20 te IAKS mjera.

eura. U izvještajnom razdoblju ovjereno je 143,40 milijuna eura (sredstva EU), a doznačeno je 153,30 milijuna eura (sredstva EU).

Tablica 11: Financijski pokazatelji statusa provedbe Programa ruralnog razvoja u izvještajnom razdoblju od 1. srpnja do 31. prosinca 2022. (sredstva EU, u milijunima eura i postocima od dodijeljenih sredstava)

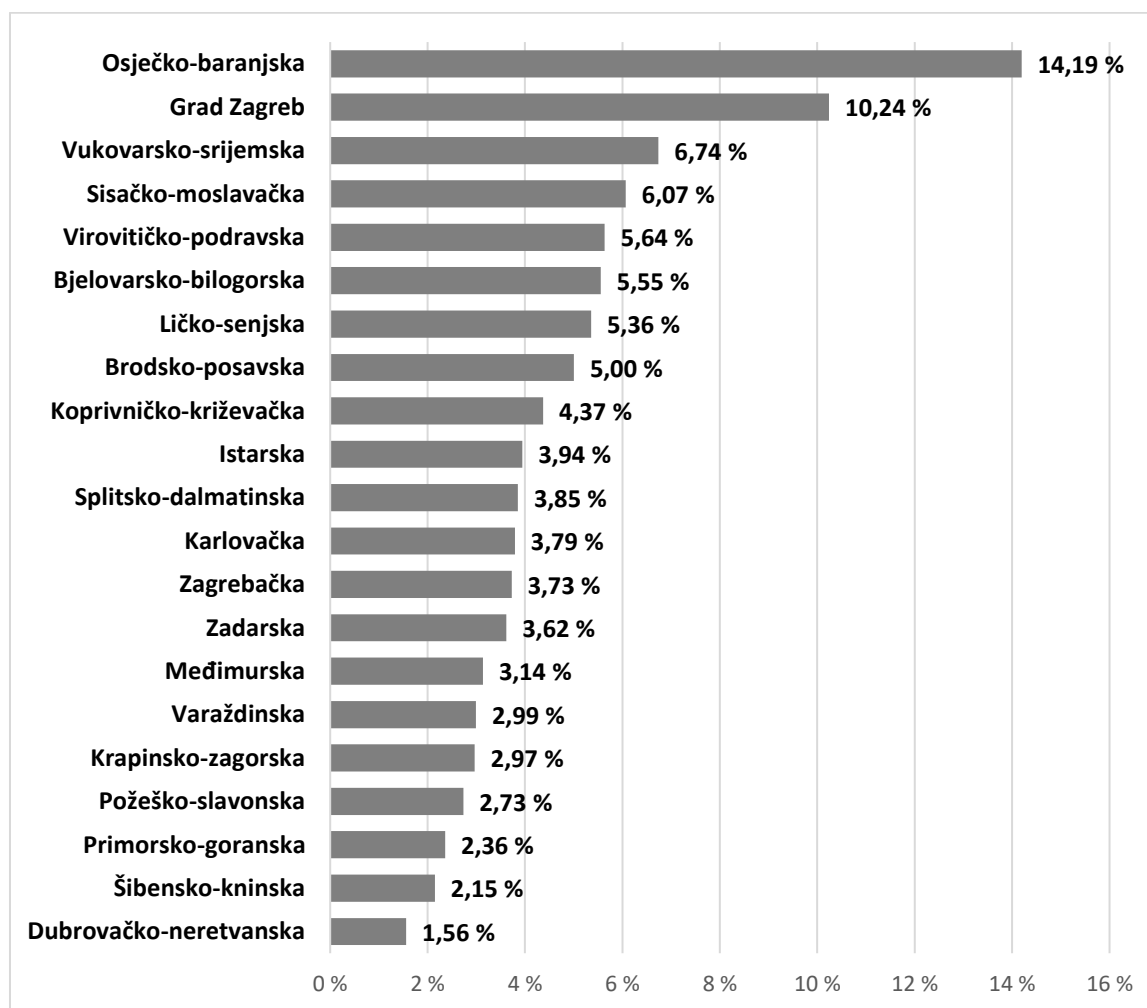
Mjera (M) ¹²	Dodijeljena sredstva	Ugovorena sredstva	%	Plaćena sredstva	%	Ovjerena sredstva	%	Doznačena sredstva	%
M 1	8,96	0,00	0,04	0,00	0,04	0,61	6,84		
M 2	8,66	0,70	8,13	0,70	8,13	0,71	8,14		
M 3	2,75	0,16	5,79	0,01	0,19	0,04	1,34		
M 4	780,97	21,86	2,80	47,54	6,09	45,99	5,89		
M 5	73,59	2,06	2,79	2,02	2,75	1,95	2,65		
M 6	210,11	17,72	8,43	8,83	4,20	9,02	4,30		
M 7	333,33	15,33	4,60	13,20	3,96	20,60	6,18		
M 8	102,74	-1,49	-1,45	7,18	6,99	8,75	8,52		
M 9	5,65	-0,45	-7,97	0,17	3,10	0,26	4,61		
M 10	115,31	2,36	2,05	2,10	1,82	33,86	29,36		
M 11	185,13	-0,24	-0,13	-0,24	-0,13	2,50	1,35		
M 13	371,68	0,14	0,04	0,14	0,04	0,82	0,22		
M 14	38,28	0,01	0,03	0,01	0,03	0,09	0,24		
M 16	4,64	-0,22	-4,68	0,24	5,09	0,17	3,65		
M 17	77,12	0,36	0,46	0,89	1,15	2,39	3,10		
M 18	108,21	-0,01	-0,01	-0,01	-0,01	0,02	0,02		
M 19	90,66	10,01	11,04	8,98	9,90	8,61	9,50		
M 20	65,47	6,04	9,22	6,04	9,22	7,20	11,00		
M 21	40,52	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
UKUPNO	2.623,79	74,36	2,83	97,80	3,73	143,40	5,47	153,30	5,84

¹² M 1: Prenošenje znanja i informiranja, M 2: Savjetodavne službe, službe za upravljanje poljoprivrednim gospodarstvom i pomoć poljoprivrednim gospodarstvima, M 3: Sustavi kvalitete za poljoprivredne proizvode i hranu, M 4: Ulaganja u fizičku imovinu, M 5: Obnavljanje poljoprivrednog proizvodnog potencijala narušenog elementarnim nepogodama i katastrofalnim događajima te uvođenje odgovarajućih preventivnih aktivnosti, M 6: Razvoj poljoprivrednih gospodarstava i poslovanja, M 7: Temeljne usluge i obnova sela u ruralnim područjima, M 8: Ulaganja u razvoj šumskih područja i poboljšanje održivosti šuma, M 9: Uspostava proizvođačkih grupa i organizacija, M 10: Poljoprivreda, okoliš i klimatske promjene, M 11: Ekološki uzgoj, M 13: Plaćanja područjima s prirodnim ograničenjima ili ostalim posebnim ograničenjima, M 14: Dobrobit životinja, M 16: Suradnja, M 17: Upravljanje rizicima, M 18: Financiranje dodatnih nacionalnih izravnih plaćanja za Hrvatsku, M 19: LEADER (CLLD), M 20: Tehnička pomoć, M 21: Izvanredna privremena potpora poljoprivrednicima i MSP-ovima koji su posebno pogođeni krizom uzrokovanom bolešću COVID-19.

Tablica 12: Financijski pokazatelji statusa provedbe Programa ruralnog razvoja od početka provedbe do kraja izvještajnog razdoblja 31. prosinca 2022. (sredstva EU, u milijunima eura i postocima od dodijeljenih sredstava)

Mjera (M)	Dodijeljena sredstva	Ukupno ugovorena sredstva	%	Ukupno plaćena sredstva	%	Ukupno ovjerena sredstva	%	Ukupno doznačena sredstva	%
M 1	8,96	2,91	32,50	2,91	32,50	2,91	32,49		
M 2	8,66	6,29	72,63	6,29	72,63	5,80	66,96		
M 3	2,75	0,76	27,55	0,13	4,61	0,12	4,46		
M 4	780,97	681,51	87,27	497,72	63,73	464,99	59,54		
M 5	73,59	67,45	91,66	63,77	86,66	62,73	85,25		
M 6	210,11	245,60	116,89	187,50	89,24	180,70	86,00		
M 7	333,33	361,07	108,32	261,89	78,57	257,24	77,17		
M 8	102,74	68,42	66,60	37,62	36,61	35,22	34,28		
M 9	5,65	3,15	55,79	1,55	27,47	1,46	25,89		
M 10	115,31	90,59	78,56	87,42	75,81	87,65	76,01		
M 11	185,13	170,64	92,17	170,64	92,17	170,81	92,27		
M 13	371,68	309,33	83,23	309,33	83,23	309,42	83,25		
M 14	38,28	35,26	92,11	35,26	92,11	35,26	92,11		
M 16	4,64	2,38	51,17	0,32	6,91	0,20	4,22		
M 17	77,12	70,68	91,64	70,58	91,52	70,32	91,18		
M 18	108,21	108,10	99,89	108,10	99,89	108,10	99,90		
M 19	90,66	69,91	77,11	52,60	58,01	48,19	53,15		
M 20	65,47	57,06	87,16	57,06	87,16	55,60	84,92		
M 21	40,52	22,58	55,71	22,40	55,27	22,40	55,27		
UKUPNO	2.623,79	2.373,66	90,47	1.973,06	75,20	1.919,13	73,14	2.011,60	76,67

Grafikon 3: Grafički prikaz geografske rasprostranjenosti projekata u okviru shema dodjele bespovratnih sredstava Programa ruralnog razvoja od početka provedbe do kraja izvještajnog razdoblja 31. prosinca 2022. (sredstva EU, u postocima)



U izvještajnom razdoblju objavljeni su sljedeći pravilnici o provedbi mjera PRR-a:

- Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o provedbi izravne potpore poljoprivredi i IAKS mjera ruralnog razvoja za 2022. godinu („Narodne novine“, broj 152/22.).

U izvještajnom razdoblju je poduzet niz aktivnosti radi učinkovitije provedbe Programa:

- U organizaciji Ministarstva poljoprivrede (MPOLJ) i Nacionalne ruralne mreže u suradnji s LEADER mrežom Hrvatske, Hrvatskom mrežom za ruralni razvoj, Agencijom za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju i LAG-om „Baranja“ od 6. do 8. srpnja 2022. u Kneževim Vinogradima je održana radionica za LAG-ove „Stanje provedbe Mjere 19 i izrada LRS LAG-ova 2023. – 2027.“
- U organizaciji MPOLJ održane su radionice (Dubrovnik 25. srpnja, Berek 31. kolovoza, Požega 1. rujna i Kaštel Sućurac 16. rujna) za nove inicijative/LAG-ove (koji nisu odabrani u razdoblju 2014. – 2022.) u svrhu pripreme za programsko razdoblje 2023. – 2027. godine
- 1. rujna 2022. je održano javno izlaganje u okviru javne rasprave o Strateškoj studiji utjecaja na okoliš Strateškog plana Zajedničke poljoprivredne politike Republike Hrvatske za razdoblje 2023. – 2027. (SP ZPP)

- 20. listopada 2022. održana je on-line radionica za LAG-ove u organizaciji MPOLJ i udruge „Biom“ na temu „Zelena arhitektura ZPP 2023. – 2027. godine“
- 28. listopada 2022. Europska komisija je odobrila hrvatski SP ZPP
- MPOLJ i Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju organizirali su, dana 3. studenoga 2022. radionicu za korisnike koji su ugovoreni ili pred ugovaranjem na 3. natječaju za tip operacije 7.4.1 „Ulaganja u pokretanje, poboljšanje ili proširenje lokalnih temeljnih usluga za ruralno stanovništvo, uključujući slobodno vrijeme i kulturne aktivnosti te povezanu infrastrukturu“ unutar Programa ruralnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje 2014. – 2020. Radionica je održana u Zagrebu, a sudionici su imali priliku saznati korisne informacije koje se odnose na provedbu projekata nakon sklapanja ugovora, postupke dodjele i isplate potpore, provedbu postupaka nabave i provedbe ugovora kod obveznika javne nabave u infrastrukturnim projektima
- Održana je radionica za LAG-ove „Stanje provedbe M19, izrada LRS LAG-ova za razdoblje 2023. – 2027. i provedba SP ZPP 2023. – 2027. godine“. Organizatori radionice za LAG-ove, MPOLJ i Nacionalna ruralna mreža u suradnji s LEADER mrežom Hrvatske, Hrvatskom mrežom za ruralni razvoj i Agencijom za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju održali su trodnevnu radionicu od 8. – 10. studenoga 2022. u hotelu Trakošćan kod domaćina radionice Lokalne akcijske grupe Sjeverozapad
- 28. studenoga 2022., u Zagrebu održana je radionica za LAG-ove, u suorganizaciji MPOLJ i Nacionalne ruralne mreže, u suradnji s LEADER mrežom Hrvatske i Hrvatskom mrežom za ruralni razvoj. Cilj radionice bila je rasprava u vezi elemenata praćenja i evaluacije za razdoblje 2023. – 2027., intervencijske logike na primjerima specifičnih ciljeva iz Strateškog plana ZPP RH 2023. – 2027., intervencijske logike i pokazatelja te dodane vrijednost LEADER-a vezanih uz izradu LRS 2023. – 2027. i podataka za praćenje provedbe LEADER-a, godišnjih izvješća i pokazatelja
- 19. prosinca 2022. u Zagrebu je održan 3. sastanak Tematske radne grupe (TRG), odnosno prvi konzultacijski sastanak članova TRG otvoren za javnost i druge zainteresirane članove Nacionalne mreže na temu: Utvrđivanje prijedloga mjerila (kriterija) za dodjelu sredstava LAG-ovima u novom programskom razdoblju 2023. – 2027. godine
- 21. prosinca 2022., u Zagrebu, održana je 11. sjednica Odbora za praćenje provedbe Programa ruralnog razvoja RH 2014. – 2020. godine. Na sjednici su sudjelovali članovi Odbora i to predstavnici tijela državne uprave, lokalne i područne (regionalne) samouprave, javna tijela, socijalni i gospodarski partneri te organizacije civilnog društva uz predstavnike MPOLJ. Na sjednicu su se virtualnim putem uključili i predstavnici Europske komisije.

Što se tiče financijskih instrumenata (u daljnjem tekstu: FI) u izvještajnom razdoblju sklopljena je jedna Izmjena i dopuna Sporazuma o financiranju s korisnikom HBOR-om i to:

- 18. listopada 2022. sklopljen je Dodatak V Sporazumu o financiranju radi izmjena i dopuna u dijelu koji se odnosi na provedbu financijskog instrumenta Obrtna sredstva za ruralni razvoj na način da nema ograničenja broja kredita koje jedan krajnji primatelj može realizirati, ali zbroj svih kredita po krajnjem primatelju u kumulativu ne smije preći 1.520.000,00 kuna. Dodatno, zbog uvođenja eura kao službene valute u Republici Hrvatskoj od 1. siječnja 2023., regulirani su minimalni i maksimalni iznosi kredita za sve financijske instrumente obuhvaćene Sporazumom na način da su isti iskazani u eurima.

U okviru provedbe FI PRR u drugoj polovici 2022. HAMAG-BICRO je nastavio sa obradom zahtjeva za zajmove od strane krajnjih primatelja za FI „Mikro zajmovi za ruralni razvoj“, FI „Mikro zajmovi za obrtna sredstva za ruralni razvoj“ i FI „Pojedinačna jamstva za ruralni razvoj“ te je nakon provedenih administrativnih procesa u prvoj polovici 2022. godine osigurao okvir za nastavak provedbe FI „Mali zajmovi za ruralni razvoj“ od druge polovice 2022. godine.

U izvještajnom razdoblju isplaćeno je 191 Malih zajmova za ruralni razvoj, 46 Mikro zajmova za ruralni razvoj i 33 Mikro zajmova za obrtna sredstva za ruralni razvoj u ukupnom iznosu od 121.559.865,53 kuna te su izdana dva Pojedinačna jamstva za ruralni razvoj u ukupnom iznosu od 11.732.504,00 kuna.

U okviru provedbe FI PRR u 2022. HBOR je u izvještajnom razdoblju nastavio sa provedbom FI „Investicijski krediti za ruralni razvoj“ te sa zaprimanjem i obradom zahtjeva za FI „Obrtna sredstva za ruralni razvoj“.

U izvještajnom razdoblju potpisano je 38 ugovora između HBOR-a i krajnjih primatelja FI „Obrtna sredstva za ruralni razvoj“ u ukupnom iznosu od 38.006.725,00 kuna. U izvještajnom razdoblju nije bilo novih ugovora o kreditu za FI „Investicijski krediti za ruralni razvoj“ između krajnjih primatelja i poslovnih banaka.

Na dan 31. prosinca 2022. u tijelima SUK-a PRR-a zaposlen je ukupno 381 službenik.

3.4. OPERATIVNI PROGRAM ZA POMORSTVO I RIBARSTVO REPUBLIKE HRVATSKE ZA PROGRAMSKO RAZDOBLJE 2014. - 2020.

U okviru OPPiR-a na raspolaganju je 252,64 milijuna eura iz Europskog fonda za pomorstvo i ribarstvo (EFPR). Kada se tome pridoda nacionalno sufinanciranje, ukupna vrijednost iznosi 345,09 milijuna eura.

Do 31. prosinca 2022. ukupno je objavljeno 79 natječajâ za dodjelu potpora ukupne vrijednosti 2,55 milijardi kuna (335,53 milijuna eura). Navedeni iznosi natječajâ predstavljaju maksimalnu alokaciju po pojedinoj mjeri, dok se iznosi za niže navedene natječajâ utvrđuju odlukom o raspoređivanju sredstava koju donosi čelnik UT-a za pojedini natječaj. U izvještajnom razdoblju objavljen je jedan natječaj za dodjelu potpora.

Tablica 13: Popis objavljenih natječajâ za dodjelu potpora iz Operativnog programa za pomorstvo i ribarstvo u izvještajnom razdoblju od 1. srpnja do 31. prosinca 2022. (bespovratna sredstva)

Prioritet Unije (PU)	Naziv natječajâ	Vrijednost bespovratnih sredstava (eur)
PU 5	Natječaj za dodjelu potpore u okviru mjere IV.3. „Stavljanje na tržište proizvoda ribarstva i akvakulture – kompenzacija“ („Narodne novine“, broj 137/22)	Odluka o raspoređivanju sredstava

Temeljem pokrenutih natječajâ, do 31. prosinca 2022. doneseno je 4.465 odluka o dodjeli sredstava ukupne vrijednosti 265,28 milijuna eura (sredstva EU). U izvještajnom razdoblju donijeto je 226 odluka o dodjeli sredstava ukupne vrijednosti 10,15 milijuna eura (sredstva EU).

Ukupna plaćanja prema korisnicima izvršena su u iznosu od 150,18 milijuna eura (sredstva EU). U izvještajnom razdoblju korisnicima je plaćeno 18,34 milijuna eura (sredstva EU). Do 31. prosinca 2022. ukupno je ovjereno 154,08 milijuna eura (sredstva EU), a u izvještajnom razdoblju ovjereno je 29,89 milijuna eura (EU sredstava). Ukupno je doznačeno 132,26 milijuna eura, a u izvještajnom razdoblju doznačeno je 1,18 milijuna eura.

Tablica 14: Financijski pokazatelji statusa provedbe Operativnog programa za pomorstvo i ribarstvo u izvještajnom razdoblju od 1. srpnja do 31. prosinca 2022. (sredstva EU, u milijunima eura i postocima od dodijeljenih sredstava)

Prioritet Unije (PU) ¹³	Dodijeljena sredstva	Ugovorena sredstva	%	Plaćena sredstva	%	Ovjerena sredstva	%	Doznačena sredstva	%
PU 1	69,68	1,23	1,77	2,65	3,80	4,75	6,81		
PU 2	47,48	3,26	6,87	5,09	10,72	9,25	19,48		
PU 3	32,17	0,00	0,00	3,46	10,76	3,16	9,82		
PU 4	25,90	0,00	0,00	3,19	12,32	2,77	10,69		
PU 5	68,91	5,66	8,21	2,55	3,70	8,40	12,18		

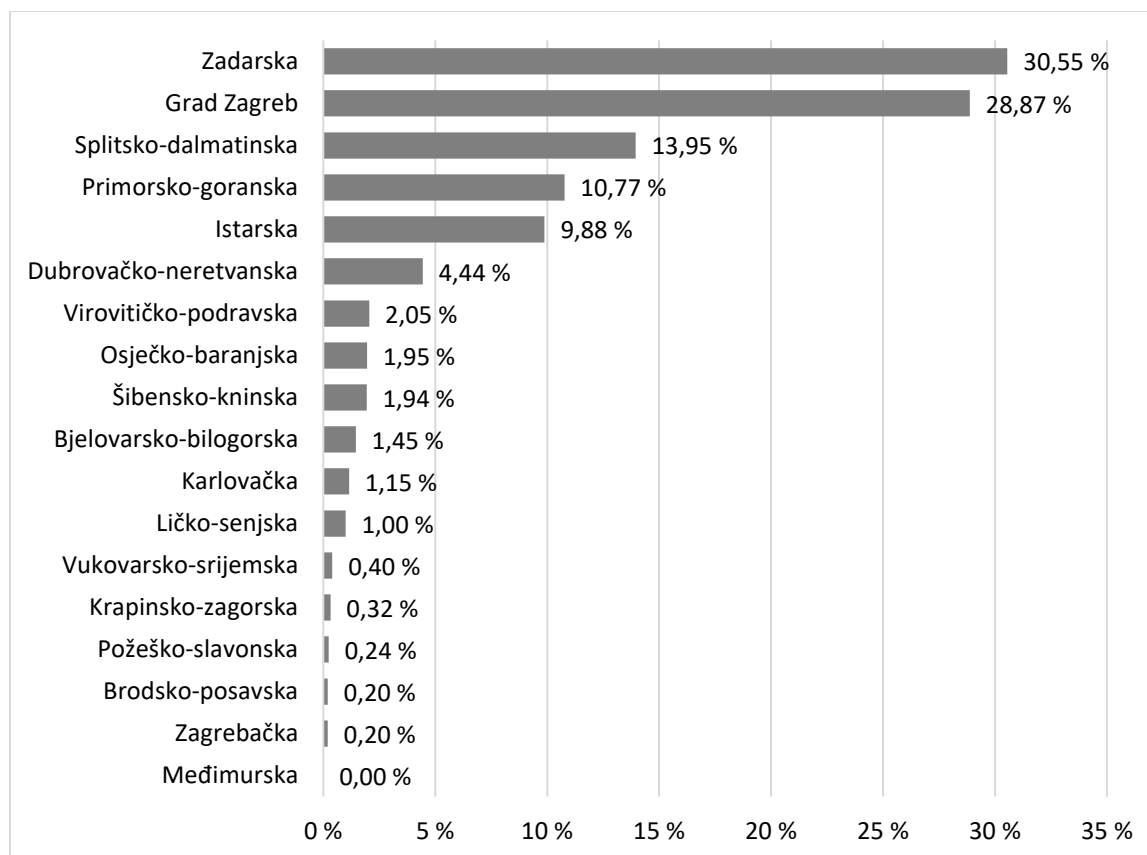
¹³ Prioritet Unije 1: Poticanje okolišnog održivog, resursno učinkovitog, inovativnog, konkurentnog i na znanju utemeljenog ribarstva, Prioritet Unije 2: Poticanje okolišno održive, resursno učinkovite, inovativne, konkurentne i na znanju utemeljene akvakulture, Prioritet Unije 3: Poticanje provedbe ZRP-a, Prioritet Unije 4: Povećanje zaposlenosti i teritorijalne kohezije, Prioritet Unije 5: Poticanje stavljanja na tržište i prerade, Prioritet Unije 6: Poticanje provedbe integrirane pomorske politike, TP: Tehnička pomoć.

PU 6	0,33	0,00	0,00	0,30	90,91	0,02	6,06		
TP	8,17	0,00	0,00	1,10	13,46	1,54	18,84		
UKUPNO	252,64	10,15	4,02	18,34	7,26	29,89	11,83	1,18	0,47

Tablica 15: Financijski pokazatelji statusa provedbe Operativnog programa za pomorstvo i ribarstvo od početka provedbe do kraja izvještajnog razdoblja 31. prosinca 2022. (sredstva EU, u milijunima eura i postocima od dodijeljenih sredstava)

Prioritet Unije (PU)	Dodijeljena sredstva	Ukupno ugovorena sredstva	%	Ukupno plaćena sredstva	%	Ukupno ovjerena sredstva	%	Ukupno doznačena sredstva	%
PU 1	69,68	71,09	102,02	43,66	62,66	45,06	64,67		
PU 2	47,48	54,45	114,68	36,26	76,37	36,3	76,45		
PU 3	32,17	51,31	159,50	23,41	72,77	22,87	71,09		
PU 4	25,90	24,93	96,25	8,73	33,71	6,72	25,95		
PU 5	68,91	45,82	66,49	31,30	45,72	36,53	53,01		
PU 6	0,33	0,33	100,00	0,58	175,76	0,3	90,91		
TP	8,17	17,35	212,36	6,23	76,25	6,28	76,87		
UKUPNO	252,64	265,28	105,00	150,18	59,44	154,08	60,99	132,26	52,35

Grafikon 4: Grafički prikaz geografske rasprostranjenosti projekata u okviru shema dodjele bespovratnih sredstava Operativnog programa za pomorstvo i ribarstvo od početka provedbe do kraja izvještajnog razdoblja 31. prosinca 2022. (sredstva EU, u postocima)



Što se tiče revizija, u izvještajnom razdoblju Tijelo za reviziju provodilo je reviziju sustava ključnih zahtjeva 2, 4 i 5 u UT-u i PT-u – Agenciji za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju, te reviziju operacija u okviru OPPiR. Postupci u okviru navedenih revizija nisu bili završeni u izvještajnom razdoblju odnosno konačni izvještaji nisu izdani do 31. prosinca 2022.

Tijekom izvještajnog razdoblja održana je i sjednica Odbora za praćenje provedbe Operativnog programa za pomorstvo i ribarstvo Republike Hrvatske za programsko razdoblje 2014. - 2020. pisanim putem, na kojoj je članovima navedenog Odbora, za potrebe pregleda i praćenja provedbe operativnog programa i napretka u ostvarenju njegovih ciljeva, kroz dostavljene prezentacije predstavljen status provedbe OPPiR u protekloj 2022. godini te procjena napretka provedbe u odnosu na ciljne vrijednosti za 2023. godinu. Članove Odbora se također informativno upoznalo s novim Programom za ribarstvo i akvakulturu za programsko razdoblje 2021. - 2027., a provedeno je i glasanje radi usvajanja prijedloga izmjena kriterija za odabir u okviru mjere II.10. „Akvakultura koja osigurava usluge zaštite okoliša“. Nadalje, proveden je i pisani postupak za prijedlog izmjena Operativnog programa za pomorstvo i ribarstvo Republike Hrvatske za programsko razdoblje 2014. - 2020. te za prijedlog kriterija za odabir operacija u okviru mjere IV.3. „Stavljanje na tržište proizvoda ribarstva i akvakulture – kompenzacija“ – nove mjere koja je uvedena radi ublažavanja posljedica agresivnog rata Rusije protiv Ukrajine u sektoru ribarstva, akvakulture i prerade proizvoda ribarstva i akvakulture.

Također, u tijeku je izrada Akcijskog plana za unaprjeđenje procesa provedbe LRSR 2021. - 2027., a na temelju zaprimljenih preporuka vrednovanja koje je provedeno u prethodnom izvještajnom razdoblju, odnosno vrednovanje OPPiR-a na razini Prioriteta Unije 4, tj. dodane vrijednosti integriranog pristupa putem lokalnog razvoja pod vodstvom zajednice te na razini

lokalnih akcijskih grupa u ribarstvu, a kako bi se provjerilo postiže li mjera odnosno operacije unutar OPPiR očekivane rezultate, ciljeve i učinke. Vrednovanje je bilo usmjereno na učinkovitost i djelotvornost provedbe predmetne mjere u okviru Prioriteta Unije 4, odnosno na davanje preporuka za daljnje poboljšanje kvalitete, dizajna, provedbe i održivosti operacija financiranih kroz budući program.

Na dan 31. prosinca 2022. u tijelima SUK-a OPPiR-a zaposleno je ukupno 74 službenika.

3.5. OPERATIVNI PROGRAM ZA HRANU I/ILI OSNOVNU MATERIJALNU POMOĆ U OKVIRU FONDA EUROPSKE POMOĆI ZA NAJPOTREBITIJE

Do 31. prosinca 2022. ukupno je objavljeno 11 otvorenih poziva na dostavu projektnih prijedloga ukupne vrijednosti 66,34 milijuna eura. U izvještajnom razdoblju nije bilo objava poziva na dostavu projektnih prijedloga.

Temeljem pokrenutih postupaka dodjele bespovratnih sredstava, do 31. prosinca 2022. sklopljeno je ukupno 459 ugovora o dodjeli bespovratnih sredstava ukupne vrijednosti 58,49 milijuna eura (sredstva EU). U izvještajnom razdoblju sklopljena su 29 ugovora o dodjeli bespovratnih sredstava ukupne vrijednosti 5,21 milijun eura (sredstva EU).

Sklopljeni ugovori u okviru OPFEAD od početka provedbe odnose se na materijalnu deprivaciju MD1 – nedostatak hrane, a usmjereni su na ublažavanje najgorih oblika dječjeg siromaštva osiguravanjem školske prehrane djeci u riziku od siromaštva te materijalnu deprivaciju MD2 – nedostatak osnovne materijalne pomoći, ublažavanjem siromaštva pružanjem pomoći najpotrebitijim osobama. Dio ugovora odnosi se na pružanje tehničke pomoći korisnicima i tijelima u sustavu.

Ukupna plaćanja prema korisnicima izvršena su u iznosu od 36,52 milijuna eura (sredstva EU). U izvještajnom razdoblju korisnicima je plaćeno 3,37 milijuna eura (sredstva EU). Ukupno je do 31. prosinca 2022. ovjereno 31,21 milijuna eura (sredstva EU), a doznačeno je 27,83 milijuna eura. U izvještajnom razdoblju ovjereno je 10,10 milijuna eura (EU sredstava), a doznačeno je 2,92 milijuna eura.

Tablica 16: Financijski pokazatelji statusa provedbe Operativnog programa za hranu i/ili osnovnu materijalnu pomoć u izvještajnom razdoblju od 1. srpnja do 31. prosinca 2022. (sredstva EU, u milijunima eura i postocima od dodijeljenih sredstava)

Materijalna deprivacija ¹⁴	Dodijeljena sredstva	Ugovorena sredstva	%	Plaćena sredstva	%	Ovjerena sredstva	%	Doznačena sredstva	%
MD 1	36,58	3,46	9,46	2,87	7,85	8,08	22,09		
MD 2	7,71	1,27	16,47	0,31	4,02	1,48	19,20		
TP	2,33	0,48	20,60	0,19	8,15	0,54	23,18		
UKUPNO	46,62	5,21	11,18	3,37	7,23	10,10	21,66	2,92	6,26

¹⁴ MD 1: Nedostatak hrane, MD 2: Nedostatak osnovne materijalne pomoći, TP: Tehnička pomoć.

Tablica 17: Financijski pokazatelji statusa provedbe Operativnog programa za hranu i/ili osnovnu materijalnu pomoć od početka provedbe do kraja izvještajnog razdoblja 31. prosinca 2022. (sredstva EU, u milijunima eura i postocima od dodijeljenih sredstava)

Materijalna deprivacija	Dodijeljena sredstva	Ukupno ugovorena sredstva	%	Ukupno plaćena sredstva	%	Ukupno ovjerena sredstva	%	Ukupno doznačena sredstva	%
MD 1	36,58	48,87	133,60	29,82	81,52	25,10	68,62		
MD 2	7,71	7,26	94,16	4,91	63,68	4,47	57,98		
TP	2,33	2,36	101,29	1,79	76,82	1,64	70,39		
UKUPNO	46,62	58,49	125,46	36,52	78,34	31,21	66,95	27,83	59,70

Za ukupno šest poziva od kojih je pet provedeno, a jedan je u provedbi, s ciljem pojednostavljenja provedbe uvrštene su i mogućnosti pojednostavljenih troškovnih opcija u obliku standardne veličine jediničnog troška (za troškove školskih obroka) te fiksne stope od 5 % za administrativne troškove, troškove prijevoza i skladištenja te troškove popratnih mjera. Riječ je o pozivima Osiguravanje školske prehrane za djecu u riziku od siromaštva (šk. godina 2017. - 2018.), Osiguravanje školske prehrane za djecu u riziku od siromaštva (šk. godina 2018. - 2019.), Osiguravanje školske prehrane za djecu u riziku od siromaštva (2019. - 2020.), Osiguravanje školske prehrane za djecu u riziku od siromaštva (2020. - 2021.) te Osiguravanje školske prehrane za djecu u riziku od siromaštva (2021. - 2022.). Predmetno se trenutno primjenjuje i u provedbi poziva Osiguravanje školske prehrane za djecu u riziku od siromaštva (2022. - 2023.) U pozivima Ublažavanje siromaštva pružanjem pomoći najpotrebitijim osobama podjelom hrane i/ili osnovne materijalne pomoći - faza II i III primjenjuje se fiksna stopa od 5 % za administrativne troškove te troškove prijevoza i skladištenja te 5 % za popratne mjere.

U periodu od 1. srpnja do 31. prosinca 2022. nije zaprimljeno niti jedno izvješće vezano za reviziju operacije kao niti za reviziju sustava.

U izvještajnom razdoblju, 23. studenoga 2022. u Zagrebu, održana je 18. sjednica Odbora za praćenje Operativnog programa Učinkoviti ljudski potencijali 2014 .- 2020. Na 18. sjednici Odbora za praćenje Operativnog programa Učinkoviti ljudski potencijali 2014 .- 2020. članstvu je predstavljen napredak provedbe i financijski pregled provedbe OPFEAD te proces programiranja specifičnog cilja (m) suzbijanje materijalne oskudice novog ESF+ programa u okviru kojega će se nastaviti financirati aktivnosti koje su se do sada financirale u okviru OPFEAD.

3.6. PROGRAMI TERITORIJALNE SURADNJE ZA FINANCIJSKO RAZDOBLJE 2014. – 2020.

U financijskom razdoblju 2014. – 2020. RH sudjeluje u 13 programa prekogranične, transnacionalne i međuregionalne suradnje.

Programi prekogranične suradnje:

- Interreg IPA program prekogranične suradnje Hrvatska – Srbija 2014. – 2020.
- Interreg IPA program prekogranične suradnje Hrvatska – Bosna i Hercegovina – Crna Gora 2014. – 2020.
- Program prekogranične suradnje Interreg V-A Mađarska – Hrvatska 2014. – 2020.
- Program prekogranične suradnje Interreg V-A Slovenija – Hrvatska 2014. – 2020.
- Program prekogranične suradnje Interreg V-A Italija – Hrvatska 2014. – 2020.

Programi Interreg B transnacionalne suradnje:

- Program transnacionalne suradnje Interreg V-B Dunav 2014. – 2020.
- Interreg V-B Jadransko-jonski program transnacionalne suradnje 2014. – 2020.
- Program transnacionalne suradnje Interreg V-B Središnja Europa 2014. – 2020.
- Program transnacionalne suradnje Interreg V-B Mediteran 2014. – 2020.

Programi Interreg C međuregionalne suradnje:

- Program međuregionalne suradnje INTERREG Europe 2014. – 2020.
- Program međuregionalne suradnje INTERACT III 2014. – 2020.
- Program međuregionalne suradnje URBACT III 2014. – 2020.
- Program međuregionalne suradnje ESPON 2020.

3.6.1. Interreg IPA program prekogranične suradnje Hrvatska – Bosna i Hercegovina – Crna Gora 2014. – 2020.

Ukupan proračun programa iznosi 67,2 milijuna eura (57,2 milijuna eura EU sredstva). Do 31. prosinca 2022. objavljena su dva poziva na dostavu projektnih prijedloga ukupne vrijednosti 51,5 milijuna eura (EU sredstva). U izvještajnom razdoblju nije bilo objava poziva na dostavu projektnih prijedloga.

Do 31. prosinca 2022. sklopljeno je 59 ugovora o dodjeli bespovratnih sredstava ukupne vrijednosti 52,8 milijuna eura (EU sredstva) sa 104 hrvatska projektna partnera na koje se odnosi 22,6 milijuna eura (EU sredstva).

U izvještajnom razdoblju nije bilo novih ugovora o dodjeli bespovratnih sredstava.

Također, do 31. prosinca 2022. ugovoreno je 5,7 milijuna eura tehničke pomoći (EU sredstva).

Od početka provedbe programa do 31. prosinca 2022. održano je sedam sastanaka Odbora za praćenje Programa. U izvještajnom razdoblju održan je jedan sastanak Odbora za praćenje Programa.

3.6.2. Interreg IPA program prekogranične suradnje Hrvatska – Srbija 2014. – 2020.

Ukupan proračun programa iznosi 40,3 milijuna eura (34,3 milijuna eura EU sredstva). Do 31. prosinca 2022. objavljena su tri poziva na dostavu projektnih prijedloga ukupne vrijednosti 31,9

milijuna eura (EU sredstva). U izvještajnom razdoblju objavljen je jedan poziv na dostavu projektnih prijedloga.

Do 31. prosinca 2022. sklopljena su 43 ugovora o dodjeli bespovratnih sredstava ukupne vrijednosti 31,3 milijuna eura (EU sredstva) s 88 hrvatskih projektnih partnera na koje se odnosi 17,5 milijuna eura (EU sredstva). U izvještajnom razdoblju nije bilo novih ugovora o dodjeli bespovratnih sredstava. Također, do 31. prosinca 2022. ugovoreno je 3,4 milijuna eura tehničke pomoći (EU sredstva).

Od početka provedbe programa do 31. prosinca 2022. održano je ukupno deset sastanaka Odbora za praćenje Programa. U izvještajnom razdoblju održana su dva sastanka Odbora za praćenje Programa.

3.6.3. Program prekogranične suradnje Interreg V-A Italija – Hrvatska 2014. – 2020.

Ukupan proračun programa iznosi 236,8 milijuna eura (201 milijun eura EU sredstava). Do 31. prosinca 2022. objavljena su tri poziva na dostavu projektnih prijedloga ukupne vrijednosti 191,05 milijuna eura (EU sredstva). U izvještajnom razdoblju nije bilo objava poziva na dostavu projektnih prijedloga.

Do 31. prosinca 2022. sklopljena su 92 ugovora o dodjeli bespovratnih sredstava na kojima su uključena 373 hrvatska projektna partnera za koje je ugovorena ukupna vrijednost od 81,2 milijuna eura (EU sredstva). U izvještajnom razdoblju sklopljena su četiri ugovora o dodjeli bespovratnih sredstava.

Do 31. prosinca 2022. održano je 11 sastanaka Odbora za praćenje Programa. U izvještajnom razdoblju nije održan niti jedan sastanak Odbora za praćenje.

3.6.4. Program prekogranične suradnje Interreg V-A Slovenija – Hrvatska 2014. – 2020.

Ukupan proračun programa iznosi 55,7 milijuna eura (46,1 milijuna eura EU sredstava). Trajno otvoreni poziv na dostavu projektnih prijedloga objavljen je u siječnju 2016., a do 31. prosinca 2022. objavljena su četiri roka na dostavu projektnih prijedloga ukupne vrijednosti 34,4 milijuna eura (sredstva EU). U izvještajnom razdoblju nije bilo objava poziva na dostavu projektnih prijedloga.

Do 31. prosinca 2022. sklopljeno je 37 ugovora o dodjeli bespovratnih sredstava na kojima je uključeno 116 hrvatskih projektnih partnera za koje je ugovorena ukupna vrijednost od 15,5 milijuna eura (EU sredstva) te su ugovorena četiri strateška projekta ukupne vrijednosti 10 milijuna eura (EU sredstva) od kojih se 5 milijuna eura odnosi na hrvatske projektne partnere. U izvještajnom razdoblju nije sklopljen niti jedan ugovor o dodjeli bespovratnih sredstava.

Do 31. prosinca 2022. održano je 13 sastanaka Odbora za praćenje Programa. U izvještajnom razdoblju održan je jedan sastanak Odbora za praćenje Programa.

3.6.5. Program prekogranične suradnje Interreg V-A Mađarska – Hrvatska 2014. – 2020.

Ukupan proračun programa iznosi 73,9 milijuna eura (60,8 milijuna eura EU sredstava). Do 31. prosinca 2022. objavljeno je šest poziva na dostavu projektnih prijedloga, dva otvorena poziva ukupne vrijednosti 46,6 milijuna eura (sredstva EU) te četiri poziva na dostavu projektnih prijedloga u sklopu strateškog projekta *B-light* namijenjenog malim i srednjim poduzetnicima

vrijednog 10 milijuna eura (sredstva EU). U izvještajnom razdoblju nije objavljen niti jedan poziv na dostavu projektnih prijedloga.

Do 31. prosinca 2022. u sklopu prvog i drugog poziva na dostavu projektnih prijedloga sklopljeno je 106 ugovora o dodjeli bespovratnih sredstava s 187 hrvatskih projektnih partnera ukupne vrijednosti od 22,53 milijuna eura (sredstva EU), dok u sklopu strateških projekata *B-light*, *De-mine* i *MuKoBridge* ugovorena vrijednost za hrvatske partnere iznosi ukupno 7,2 milijuna eura (sredstva EU). U izvještajnom razdoblju nije sklopljen niti jedan ugovor o dodjeli bespovratnih sredstava.

Do 31. prosinca 2022. održano je deset sastanaka Odbora za praćenje Programa. U izvještajnom razdoblju nije održan niti jedan sastanak Odbora za praćenje Programa.

3.6.6. Program transnacionalne suradnje Interreg V-B Dunav 2014. – 2020.

Ukupan proračun programa iznosi 263 milijuna eura. Do 31. prosinca 2022. objavljena su tri poziva na dostavu projektnih prijedloga ukupne vrijednosti 230 milijuna eura (sredstva EU), ciljani poziv za koordinate prijedloga područja Strategije EU za dunavsku regiju u iznosu od 3,6 milijuna eura (sredstva EU) te ciljani poziv na dostavu projektnih prijedloga za projekte koji isključivo doprinose Strategiji EU za dunavsku regiju (EUSDR) u iznosu od 1,6 milijuna eura (sredstva EU).

Do 31. prosinca 2022. sklopljeno je 100 ugovora o dodjeli bespovratnih sredstava u koje je uključen 141 hrvatski projektni partner za koje je ugovorena ukupna vrijednost od 17,5 milijuna eura (sredstva EU). U izvještajnom razdoblju nije sklopljen niti jedan ugovor o dodjeli bespovratnih sredstava.

Do 31. prosinca 2022. održano je 15 sastanaka Odbora za praćenje Programa. U izvještajnom razdoblju nije održan niti jedan sastanak Odbora za praćenje Programa.

3.6.7. Interreg V-B Jadransko-jonski program transnacionalne suradnje 2014. – 2020.

Ukupan proračun programa iznosi 118 milijuna eura. Do 31. prosinca 2022. objavljeno je pet poziva na dostavu projektnih prijedloga ukupne vrijednosti 85 milijuna eura (sredstva EU). U izvještajnom razdoblju nije objavljen niti jedan poziv na dostavu projektnih prijedloga.

U sklopu programa provodi se strateški projekt FACILITY POINT kao podrška upravljačkim strukturama Strategije EU za jadransku i jonsku regiju (EUSAIR) u kojem sudjeluje sedam nacionalnih i dva regionalna tijela javne vlasti iz osam država članica programa, a ispred Republike Hrvatske projektni partner je Ministarstvo turizma i sporta. Proračun projekta je 9,5 milijuna eura (sredstva EU).

Do 31. prosinca 2022. sklopljeno je 77 ugovora o dodjeli bespovratnih sredstava na kojima je uključeno 105 hrvatskih projektnih partnera za koje je ugovorena ukupna vrijednost od 13,8 milijuna eura EU sredstava. U izvještajnom razdoblju nije sklopljen niti jedan ugovor o dodjeli bespovratnih sredstava.

Do 31. prosinca 2022. održano je 17 sastanaka Odbora za praćenje Programa. U izvještajnom razdoblju održan je jedan sastanak Odbora za praćenje Programa.

3.6.8. Program transnacionalne suradnje Interreg V-B Mediteran 2014. – 2020.

Ukupan proračun programa iznosi 276 milijuna eura. Do 31. prosinca 2022. objavljena su tri poziva na dostavu modularnih projektnih prijedloga ukupne vrijednosti 165 milijuna eura

(sredstva EU), dva poziva na dostavu horizontalnih prijedloga ukupne vrijednosti 22 milijuna eura (sredstva EU), poziv na dostavu integriranih prijedloga ukupne vrijednosti 35 milijuna eura (sredstva EU), poziv na dostavu strateških projektnih prijedloga na temu Inovacija, u sklopu strateškog projekta PANORAMED te dva poziva na dostavu projektnih prijedloga usmjerena na kapitalizaciju projekata, kao i jedan poziv za izradu metodologije izračuna ugljičnog otiska. U izvještajnom razdoblju nije objavljen niti jedan poziv na dostavu projektnih prijedloga.

PANORAMED je strateški projekt koji se provodi u sklopu predmetnog Programa, a projektno partnerstvo čini 21 relevantno nacionalno i regionalno tijelo javne vlasti te deset pridruženih partnera iz 12 država članica Programa. Nacionalni koordinator ispred RH je MRRFEU, a ujedno je i voditelj radnog paketa 5 Obalni i pomorski turizam. Proračun projekta je 9 milijuna eura (sredstva EU) dok je 15 milijuna eura (sredstva EU) predviđeno za provedbu strateških projekata iz triju strateških tema, odnosno: Obalnog i pomorskog turizma, Pomorskog nadzora i Inovacija. Implementacija PANORAMEDA je završena 29. travnja 2022.

Do 31. prosinca 2022. sklopljeno je 88 ugovora o dodjeli bespovratnih sredstava u koje je uključeno 115 hrvatskih projektnih partnera za kojeg je ugovorena ukupna vrijednost od 18,21 milijuna eura (sredstva EU). U izvještajnom razdoblju nije sklopljen niti jedan ugovor o dodjeli bespovratnih sredstava.

Do 31. prosinca 2022. održano je 15 sastanaka Odbora za praćenje Programa. U izvještajnom razdoblju nije održan niti jedan sastanak Odbora za praćenje Programa.

3.6.9. Program transnacionalne suradnje Interreg V-B Središnja Europa 2014. – 2020.

Ukupan proračun programa iznosi 298,99 milijuna eura. Do 31. prosinca 2022. objavljena su četiri poziva na dostavu projektnih prijedloga ukupne vrijednosti 250 milijuna eura (sredstva EU). U izvještajnom razdoblju nije bilo objava poziva na dostavu projektnih prijedloga.

Do 31. prosinca 2022. sklopljeno je 89 ugovora o dodjeli bespovratnih sredstava u koje je uključeno 135 hrvatskih projektnih partnera za koje je ugovorena ukupna vrijednost od 18,7 milijuna eura (sredstva EU). U izvještajnom razdoblju nije sklopljen niti jedan ugovor o dodjeli bespovratnih sredstava.

Do 31. prosinca 2022. održano je 12 sastanaka Odbora za praćenje Programa. U izvještajnom razdoblju održan je jedan sastanak Odbora za praćenje Programa.

3.6.10. Program međuregionalne suradnje INTERREG Europe 2014. – 2020.

Ukupan proračun programa iznosi 359,33 milijuna eura. Do 31. prosinca 2022. objavljena su četiri poziva na dostavu projektnih prijedloga ukupne vrijednosti 316,14 milijuna eura (sredstva EU). U izvještajnom razdoblju nije bilo poziva na dostavu projektnih prijedloga.

Do 31. prosinca 2022. sklopljeno je 29 ugovora o dodjeli bespovratnih sredstava u kojima sudjeluju 33 projektna partnera iz RH, za koje je ugovoreno 4 milijuna eura (sredstva EU). U izvještajnom razdoblju nije sklopljen niti jedan ugovor o dodjeli bespovratnih sredstava.

Do 31. prosinca 2022. održano je 19 sastanaka Odbora za praćenje Programa. U izvještajnom razdoblju održana su dva sastanka Odbora za praćenje Programa.

3.6.11. Program međuregionalne suradnje INTERACT III 2014. – 2020.

Ukupan proračun programa iznosi 39,39 milijuna eura te je u potpunosti usmjeren na financiranje programskih aktivnosti namijenjenih razmjeni iskustava upravljačkih struktura i ujednačavanju provedbenih alata u programima europske teritorijalne suradnje.

Do 31. prosinca 2022. održano je 16 sastanaka Odbora za praćenje Programa. U izvještajnom razdoblju održan je jedan sastanak Odbora za praćenje Programa.

3.6.12. Program međuregionalne suradnje URBACT III 2014. – 2020.

Ukupan proračun programa iznosi 96,3 milijuna eura od čega 74,3 milijuna eura čini doprinos iz EFRR-a. Program je usmjeren na financiranje razmjene znanja i dobrih praksi između gradova, ostalih JLP(R)S, središnjih tijela državne uprave i znanstveno-istraživačkih institucija. Cilj programa je promicanje integriranog, održivog razvoja JLP(R)S-a te poboljšavanje učinkovite provedbe kohezijske politike EU-a na regionalnoj i lokalnoj razini.

Tijekom izvještajnoga razdoblja nije bilo značajnijih provedbenih aktivnosti te je usmjerenje rada bilo na završno usuglašavanje programske dokumentacije za sljedeću generaciju programa (URBACT IV) te na dovršavanje započetih aktivnosti radi osiguravanja pravovremenog završetka, tj. do kraja provedbe programa URBACT III.

Tijekom izvještajnog razdoblja održan je jedan sastanak Odbora za praćenje programa (URBACT MC), 28. studenoga 2022. kojim je predsjedao novi direktor programa, g. Teofil Gherca. Tajništvo programa obavijestilo je o aktivnostima koje su u tijeku i onima koje su održane u razdoblju od posljednjeg sastanka. Između ostalih aktivnosti istaknuta je provedba procjene ugljičnoga otiska programa URBACT koja će rezultirati konkretnim smjernicama i preporukama za smanjenje emisija koje su posljedica provedbe aktivnosti u okviru mreža gradova. Članovi URBACT III MC-a odobrili su realokaciju od 2 milijuna eura s proračunskih linija za izgradnju kapaciteta i kapitalizaciju u korist linije za financiranje rada stručnjaka s ciljem što boljeg iskorištavanja cjelokupne alokacije programu URBACT III iz EFRR-a. Razdoblje prihvatljivosti troškova u okviru URBACT-a III isteklo je završetkom 2022. godine, a konačno zatvaranje programa planirano je početkom 2025. godine nakon provedbe svih potrebnih administrativnih koraka.

Tijekom izvještajnog razdoblja održan je i prvi sastanak Odbora za praćenje programa URBACT IV (URBACT IV MC). Članovi URBACT IV MC-a odobrili su Pravila o postupanju URBACT IV MC-a i Programski priručnik u kojem su izmijenjene stope sufinanciranja i stopa uravnoteženosti sudjelovanja gradova iz manje i više razvijenih regija koje će u budućnosti biti definirane u okviru svakog poziva zasebno. Tajništvo URBACT-a predstavilo je upute i vremenski okvir za imenovanje nacionalnih URBACT kontaktnih točaka (NUP), Europska komisija je posebno istaknula nužnost osiguravanja da isto nacionalno tijelo bude imenovano NUP-om i kontaktnom točkom u okviru Europske urbane inicijative (EUI).

3.6.13. Program međuregionalne suradnje ESPON 2020

Ukupni proračun programa ESPON 2020 iznosi 48,68 milijuna eura od čega 41,38 milijuna eura čini doprinos iz EFRR-a, a 7,3 milijuna eura su nacionalni doprinosi država sudionica u programu. Ukupni doprinos koji RH uplaćuje iznosi 223.327,00 eura za razdoblje 2014. – 2020.

Sastanci Odbora za praćenje ESPON-a 2020 (ESPON 2020 MC) održani su dva puta tijekom izvještajnoga razdoblja, 29. rujna i 5. prosinca 2022. Tijekom sastanaka ESPON EGTC je ukratko izvijestio o dosadašnjoj provedbi programa, a ESPON MA o planovima za prijevremeno zatvaranje programa koje je planirano do sredine veljače 2024.

Tijekom izvještajnog razdoblja održana su i dva sastanka Odbora za praćenje ESPON-a 2030 (ESPON 2030 MC), 29. i 30. rujna te 5. i 6. prosinca 2022. Tijekom sastanaka članovi ESPON 2030 MC-a odobrili su prijedloge prva četiri tematska Akcijska plana (TAP) i prijedloge prvih projektnih aktivnosti, kao i tematske prijedloge na temelju kojih će biti oblikovana sljedeća četiri TAP-a. Članovi ESPON 2030 MC-a odobrili su i cjeloviti paket dokumenata sustava upravljanja i kontrole te strategiju ocjenjivanja. Predstavnici Švicarske, Hrvatske i Norveške imenovani su članovima Upravljačke grupe za ocjenjivanje programa. Predstavnik Hrvatske u ESPON 2030 MC-u je imenovan za promatrača postupka odabira projekata u okviru ciljanih analiza. Konačno, Republika Hrvatska je zatražila razmjenu mišljenja o mogućnosti uključivanja IPA država u program ESPON 2030 s obzirom na to da je IPA državama sudjelovanje u programima europske teritorijalne suradnje omogućeno novim zakonodavnim okvirom za kohezijsku politiku.

Tijekom ESPON tjedna, 7. i 8. prosinca 2022. predstavnici nacionalnih kontakt točaka (ESPON ECP-a) sudjelovali su na ESPON seminaru: Poduzetničko regionalno upravljanje, na kojem se raspravljalo o korištenju europskih fondova za transformiranje europskih regionalnih gospodarstava. Nakon seminara, 8. i 9. prosinca 2022. održan je sastanak nacionalnih kontakt točaka. Novina je da će ESPON kontakt točke tijekom 2023. godine sklopiti partnerski sporazum s ESPON EGTC-em temeljem kojeg će za dio aktivnosti koje obavljaju ostvariti pravo na odgovarajuću financijsku naknadu. Tijekom 2022. godine dogovorena je organizacija ESPON radionice na zahtjev Republike Hrvatske koja će se održati u prvom tromjesečju 2023. godine, o arhitektonskim politikama nove generacije.

3.7. NAUČENE LEKCIJE

S napretkom u provedbi financijskog razdoblja 2014. - 2020. u Republici Hrvatskoj stječe se znatno iskustvo i institucionalno znanje koje predstavlja osnovu za donošenje odluka temeljenih na dokazima i planiranje sljedećeg financijskog razdoblja. Kako bi se ta znanja sustavno prikupljala i analizirala s ciljem davanja zaključaka i preporuka za postupanje, izrađena je i provodi se Strategija vrednovanja provedbe europskih strukturnih i investicijskih fondova financijske perspektive 2014. - 2020. u Republici Hrvatskoj (u daljnjem tekstu: Strategija vrednovanja), koja sadrži opće ciljeve i metodologiju vrednovanja za sve (operativne) programe financijskoga razdoblja 2014. - 2020. MRRFEU, u funkciji Koordinacijskog tijela (KT), nadležno je za izradu i nadzor provedbe Strategije vrednovanja. Kroz uspostavljanje međuresorne radne skupine za vrednovanje na razini Sporazuma o partnerstvu te na razini svakog pojedinačnog (operativnog) programa planira se i prati provedba vrednovanja te osigurava forum za raspravu o naučenim lekcijama i primjenama preporuka vrednovanja, ali i planira provedba za novo financijsko razdoblje 2021. - 2027.

Tijekom izvještajnog razdoblja, za potrebe programiranja primjenjivale su se identificirane relevantne preporuke tijekom dalje dorade sadržaja u okviru procesa programiranja programa, kao i izrade Plana jačanja administrativnih kapaciteta za provedbu ESI fondova financijskog razdoblja 2021. - 2027.

U kontekstu definiranja i uspostave institucionalnog okvira za korištenje fondova Europske unije u Republici Hrvatskoj u izvještajnom razdoblju su, a nakon stupanja na snagu Zakona o institucionalnom okviru za korištenje fondova Europske unije u Republici Hrvatskoj („Narodne novine“, broj 116/21.) započete pripreme za novo razdoblje. Navedene pripreme odnose se i na osiguravanje kontinuiteta rada Međuresorne evolucijske radne skupine (MERS) u financijskom razdoblju 2021. - 2027. kao i za izradu Strategije vrednovanja provedbe EU fondova financijskog razdoblja 2021. - 2027. Tijekom 2022. godine napravljena je i interna analiza sustava vrednovanja putem upitnika o naučenim lekcijama iz provedbe Strategije vrednovanja provedbe ESIF 2014. - 2020., Uputa za vrednovanje te planova vrednovanja (SoP, OP), koji je proveden u prethodnom izvještajnom razdoblju. Ista predstavlja podlogu za izradu Strategije vrednovanja provedbe vrednovanja EU fondova financijskog razdoblja 2021. - 2027. U tijeku su i pripremne aktivnosti za izradu Strategije vrednovanja provedbe EU fondova financijskog razdoblja 2021. - 2027. U suradnji s nadležnim upravljačkim tijelima, a temeljem gore navedenog Upitnika samoprocjene sustava i radionice za definiranje mjera Strategije vrednovanja provedbe EU fondova 2021. - 2027., izrađena je analiza, a potom i kroz radionicu održanom u prosincu 2022. godine i prvi nacrt Akcijskog plana Strategije vrednovanja provedbe EU fondova 2021. - 2027. U tijeku je izrada narativnog dijela Strategije te se njeno usvajanje očekuje u razdoblju 2021. - 2027. Koordinacijsko tijelo u suradnji s Upravljačkim tijelima i MERS izraditi će u narednom razdoblju i Plan vrednovanja za Sporazum o partnerstvu, Program Konkurentnost i kohezija te Integrirani teritorijalni program, po usvajanju Strategije vrednovanja provedbe EU fondova 2021. - 2027., a u roku od godinu dana od dana usvajanja programa.

Uspostavljena je i nova Međuresorna evaluacijska radna skupina za 2021. - 2027. godinu.

U kolovozu 2022. godine donesene su i stupile na snagu Uredba o tijelima u sustavu upravljanja i kontrole za provedbu programa iz područja konkurentnosti i kohezije za financijsko razdoblje 2021. - 2027. („Narodne novine“, broj 96/22.) i Uredba o tijelima u sustavu upravljanja i kontrole za provedbu programa iz područja teritorijalnih ulaganja i pravedne tranzicije za financijsko razdoblje 2021. - 2027. („Narodne novine“, broj 96/22.). Predmetnim uredbama određuju se tijela u Sustavu upravljanja i kontrole za provedbu pojedinog programa te se razrađuju njihovi međusobni odnosi, funkcije i odgovornosti.

Također, MRRFEU, kao upravljačko tijelo za Operativni program „Konkurentnost i kohezija 2014. - 2020.“ te za Program Konkurentnost i kohezija i Integrirani teritorijalni program 2021. - 2027., u izvještajnom je razdoblju nastavilo s radom Radne skupine za izradu procedura 2021. - 2027. u čiji su rad uključeni predstavnici upravljačkog tijela te relevantnih posredničkih tijela Operativnog programa „Konkurentnost i kohezija 2014. - 2020.“. Cilj radne skupine je priprema procedura za razdoblje 2021. - 2027. i rasprava vezano za prijedloge unaprjeđenja i pojednostavljenja procedura, kao i primjena naučenih lekcija iz prethodnog programskog razdoblja. U izvještajnom razdoblju održana su tri sastanka Radne skupine za izradu procedura te su dodatno zaprimljeni pisani prijedlozi tijela u sustavu, kao i ustrojstvenih jedinica Upravljačkog tijela, za unaprjeđenje procedura za pojedine teme iz njihovog djelokruga. Sve navedeno uzeto je u obzir pri pripremi procedura za financijsko razdoblje 2021. - 2027. Također, u izvještajnom razdoblju održano je i pet sastanaka Radne skupine za razvoj informacijskog sustava za novo programsko razdoblje s ciljem poboljšanja kvalitete informacijskog sustava temeljem zahtjeva imenovanih predstavnika upravljačkog i posredničkih tijela. Rezultat održanih sastanaka jest velik broj zahtjeva i prijedloga funkcionalnosti za informacijski sustav za novo programsko razdoblje. Svi zahtjevi su zaprimljeni i analizirani, a iz usuglašenih funkcionalnosti su izrađeni poslovni zahtjevi za informacijski sustav. Osim toga, u izvještajnom razdoblju značajan dio aktivnosti odnosio se na pripremu specifikacija za izradu novih te prilagodbu postojećih funkcionalnosti informacijskih sustava temeljem zaključaka sa sastanaka Radne skupine te do sada naučenih lekcija. Također, u ovom razdoblju je velik naglasak stavljen na prilagodbu informacijskih sustava na novu valutu, što podrazumijeva prilagodbu za razdoblje dvojnog iskazivanja, ali i razdoblje nakon uvođenja eura kao službene valute u Republici Hrvatskoj. U tom smislu izvršena je dubinska analiza i postojećeg financijskog modela kao i sustava općenito, testiranje na širokom spektru slučajeva iz prakse te na koncu analiza dobivenih rezultata, što je rezultiralo funkcionalnim prijedlogom sveobuhvatnog rješenja.

U nastavku teksta, detaljnije o pojedinim Operativnim programima.

OPERATIVNI PROGRAM „KONKURENTNOST I KOHEZIJA“

U okviru Operativnog programa „Konkurentnost i kohezija 2014. - 2020.“ (OPKK) pokrenuto je deset financijskih instrumenata kao novog oblika potpore iz ESI fondova koji se po prvi puta provodi u RH. U praksi su se financijski instrumenti pokazali kao iznimno popularan oblik financiranja, jer predstavljaju novi i jednostavniji pristup EU sredstvima, prije svega zbog bitno manjih administrativnih zahtjeva kao što je, primjerice, čekanje objava poziva, nepostojanje dugotrajnih i izrazito formaliziranih postupaka odabira projekata i kontrole javne nabave, prihvatljivost poreza na dodanu vrijednost (PDV-a) kao troška krajnjeg primatelja i slično, a sredstva se dobivaju unaprijed, za razliku od bespovratnih koja se nadoknađuju nakon što se prvo vlastita moraju potrošiti. Sa 720 milijuna eura javnog doprinosa privučeno je 725 milijuna eura privatnog kapitala, čime su se i više nego udvostručila dostupna sredstva kojima se sufinanciraju javne politike koje bi inače država morala financirati sama na teret poreznih obveznika. Također, u ESIF financijske instrumente do kraja izvještajnog razdoblja je uplaćeno 600 milijuna eura javnog doprinosa, a 670 milijuna eura je ovjereno i vraćeno u državni proračun od strane EK (93 % ESIF alokacije). Pored toga, mogućnost da se financijski instrumenti ponovno koriste u iste svrhe i nakon što se vrate u državni proračun, a što omogućuje da se novac koji se ulaže u financijske instrumente više puta upotrebljava, odnosno reciklira, čini ovaj oblik potpore iznimno prihvatljivim i državnim financijama i poreznim obveznicima.

S obzirom na dinamiku provedbe i probleme koji se javljaju tijekom provedbe (posebice infrastrukturnih projekata) smatralo se opravdanim osigurati određenu razinu ugovaranja sredstava iz EU fondova koja nadilazi raspoloživu alokaciju (tzv. preugovaranje). Na taj način osiguravala se puna apsorpcija raspoložive alokacije u slučaju kašnjenja određenih projekata, financijskih korekcija, itd.

Imajući u vidu iskustva s preugovaranjem iz programskog razdoblja 2014. - 2020. (primarno OPKK) putem donošenja Zakona o proračunu („Narodne novine“, broj 144/21.) i formalno je utvrđen okvir i procedura za preugovaranje, kao i za odobravanje najvećih projekata.

Slijedom približavanja završetka financijske perspektive 2014. - 2020. razmatra se nekoliko varijanti osiguranja sredstava za dovršetak projekata nakon 31. prosinca 2023. - putem tzv, faziranja ili dovršetka nacionalnim sredstvima (što uključuje i sredstva korisnika).

Slijedom posljedica dugotrajne pandemije, a od veljače 2022. i rata u Ukrajini, kao i velikog broja projekata koji se provode, dolazi do promjena na tržištima (primano u pogledu cijena pojedinih radova/usluga, ali i kašnjenja u dobavi materijala i opreme te značajnog povećanja cijena energenata, ali i financijskih kapaciteta korisnika) te je stoga nužna, kako sa strane sustava, tako i korisnika, određena razina fleksibilnosti i kontinuirane prilagodbe i pronalaženja rješenja u provedbi projekata, a kako bi se isti uspjeli (uspješno) provesti.

U okviru OPKK, MRRFEU je u ulozi UT-a zamijetio povećan broj nepravilnosti i s njima povezanih financijskih korekcija. Mjere koje MRRFEU kao UT kontinuirano provodi kako bi se smanjio broj nepravilnosti i s njima povezanih financijskih korekcija usmjerene su prvenstveno na preventivni učinak jer je bitno osigurati da postupanje korisnika bude u skladu s pozitivnim pravnim propisima hrvatskog zakonodavstva i zakonodavstva Europske unije. U tom smislu MRRFEU u skladu sa svojim ovlastima izdaje obvezujuće upute PT-ovima 2 čija je svrha osigurati pravilno i ujednačeno postupanje u postupcima utvrđivanja nepravilnosti. Upute su brz i učinkovit instrument kojim se utječe na cijeli sustav SUK-a i ispravljaju odnosno preveniraju eventualne greške tijela u svrhu učinkovitijeg postupanja.

MRRFEU je 25. ožujka 2021. objavio Upute UT-a za upravljanje nepravilnostima u OPKK na mrežnoj stranici <https://strukturnifondovi.hr> s ciljem da se samim korisnicima bespovratnih sredstava na transparentan način učine dostupnim sve do sada izdane upute. Dodatno, stavovi UT-a izneseni u ovim Uputama primjenjivati će se za ubuduće od dana njihovog donošenja, na sve postupke koji su u tijeku. Uvažavajući stavove ARPA-e i prijedloge PT-a, ovim dokumentom znatno su revidirani pojedini stavovi izloženi u Sažetku uputa ver. 2.0 čime prestaju formalno važiti i sve do sada izdane upute UT-a čiji se stavovi ovdje izlažu i/ili mijenjaju.

Također, na navedenoj mrežnoj stranici MRRFEU-a objavljena je i tablica s primjerima najčešćih nepravilnosti zajedno s kraćim opisom pogrešnog postupanja korisnika i financijskim korekcijama, iz kojih korisnici mogu vidjeti koje su najčešće pogreške, koje su posljedice navedenih pogrešaka i samim time mogu ih izbjeći, čime se postiže preventivni učinak kako na postojeće korisnike, tako i na one gospodarske subjekte koji će tek sklopiti ugovore o dodjeli bespovratnih sredstava.

Nadalje, potrebno je istaknuti da se u organizaciji MRRFEU-a redovito održavaju sastanci triju mreža i to Mreže koordinatora iz područja javne nabave, Mreže koordinatora iz područja državnih potpora i Mreže za upravljanje nepravilnostima te brojni sastanci i *ad hoc* paneli u svrhu ujednačavanja prakse i osiguravanja boljeg i učinkovitijeg postupanja svih tijela u sustavu upravljanja i kontrole.

Na sastancima Mreže koordinatora iz područja javne nabave i Mreže koordinatora iz područja državnih potpora, na kojima sudjeluju predstavnici svih tijela u sustavima upravljanja i kontrole

ESIF-a redovito se provode aktivnosti vezane uz dijeljenje dobre prakse i preporuka u cilju sprečavanja nepravilnosti koje proizlaze iz pogrešne primjene pravila vezanih uz državne potpore i javnu nabavu.

Od početka provedbe do 31. prosinca 2022. održan je sveukupno 31 sastanak Mreže koordinatora iz područja javne nabave i 27 sastanaka Mreže koordinatora iz područja državnih potpora.

S ciljem prevencije nastanka nepravilnosti i prijevара, razmjene dobre i loše prakse u postupanju te izvještavanju i praćenju postupanja po utvrđenim nepravilnostima, u siječnju 2017. uspostavljena je Mreža za upravljanje nepravilnostima. Sastanci ove Mreže održavaju se redovito svaka četiri mjeseca ili ranije po potrebi. Do trenutka izrade ovoga Izvješća pa do kraja izvještajnog razdoblja održano je sveukupno 20 sastanaka Mreže za upravljanje nepravilnostima.

Na odluke o nepravilnosti, odnosno u njima utvrđene vrste nepravilnosti i određene financijske korekcije, korisnici bespovratnih sredstava imaju pravo podnijeti prigovor UT-u, o kojem se donosi rješenje protiv kojega se može pokrenuti i upravni spor. Navedena prava korisnici često i koriste zbog čega je radno opterećenje u dijelu ove funkcije UT-a izrazito visoko. MRRFEU kroz internu reorganizaciju posla intenzivno radi na ubrzanju rješavanja ovih prigovora, a sve u svrhu povećanja apsorpcije sredstava.

Dodatno, kako bi se spriječile poteškoće u provođenju postupaka dodjele bespovratnih sredstava, MRRFEU kao UT, vezano uz postupanje po prigovorima prijavitelja u postupcima odabira operacija, priprema Izvješća o radu Komisije za razmatranje prigovora u kojima se na jasan, sažet i sveobuhvatan način daju preporuke za unapređenje postupka dodjele. U tom smislu do sada je izrađeno osam Izvješća o radu, sa svrhom da se cjelokupan postupak dodjele bespovratnih sredstava, koji često zna biti dugotrajan, složen i zahtjevan za prijavitelje koji apliciraju za bespovratna sredstva, učini jednostavnijim za prijavitelje te spriječe pogreške koje isti čine pri pripremi projektnih prijava. Isto tako, Izvješće sadrži i statistički pregled prigovora te preporuke za postupanje posredničkim tijelima. Pored statističkog pregleda prigovora, Izvješće sadrži i statistički pregled upravnih sporova u referentnom razdoblju.

U svrhu ispunjavanja uvjeta koji omogućavaju provedbu fondova Europske unije u razdoblju od 2021. do 2027. godine a vezano uz ispunjavanje horizontalnih uvjeta 3. Djelotvorna primjena i provedba Povelje EU-a o temeljnim pravima i 4. Provedba i primjena Konvencije Ujedinjenih naroda o pravima osoba s invaliditetom (UNCPRD) u skladu s Odlukom Vijeća 2010/48/EZ nastavljen je s izradom materijala i informacija u svrhu ispunjavanja navedenih uvjeta u sklopu pripreme programa PKK I ITP za sljedeće financijsko razdoblje. Izrađene su kontrolne liste za provjeru usklađenosti s Poveljom i Konvencijom kao dio ZNP- a.

Vezano za aktivnosti održavanja edukacije „Antidiskriminacija, ravnopravnost spolova i prava osoba s invaliditetom u ESI fondovima“ za tekuće programsko razdoblje, u izvještajnom razdoblju održane su dvije edukacije. Kao nastavak redovnih aktivnosti jačanja kapaciteta koordinatora za nediskriminaciju i priprema za novo programsko razdoblje održane su i dvije edukacije na temu „Konvencija o pravima osoba s invaliditetom i provedba Konvencije u Republici Hrvatskoj“ i „Povelja EU-a o temeljnim pravima“. Također, u suradnji s kolegama iz Europskog revizorskog suda predstavljeno je izvješće "Uključivanje rodno osviještene politike u proračun EU-a: vrijeme je da se riječi pretoče u djela".

OPERATIVNI PROGRAM „UČINKOVITI LJUDSKI POTENCIJALI“

Na ostvarenje ciljeva OPULJP-a i osiguranje učinkovite provedbe s ciljem dostizanja N+3 ciljeva u drugoj polovici 2022. utjecali su sljedeći izazovi:

- potreba za daljnjim jačanjem kapaciteta tijela u sustavu upravljanja i kontrola (daljnje zapošljavanje, edukacijske aktivnosti i sl.)
- potreba za dodatnim pojednostavljenjem procedura upravljanja te smanjenje administrativnih koraka i zahtjeva
- potreba za ubrzavanjem provedbe kontrole od strane tijela u sustavu upravljanja, aktivna uporaba uzorkovanja u kontrolnom procesu
- korištenje većeg broja pojednostavljenih troškovnih opcija (PTO), kao i priprema novih prijedloga PTO
- unaprjeđenje postojećih informacijskih sustava u svrhu bržeg, točnijeg i jednostavnijeg prikupljanja podataka povezanih s izvještavanjem prema EK
- prilagodba postupanja nastavno na zamjenu nacionalne valute kuna eurom

UT OPULJP-a kao primjer dobre prakse može navesti primjenu pojednostavljenih troškovnih opcija koje u velikoj mjeri olakšavaju provedbu Operativnog programa, ubrzavaju postupak kontrole troškova od strane PT2, smanjuju razinu grešaka, ubrzavaju i olakšavaju korisnicima provedbu projekata te u konačnici olakšavaju i ubrzavaju postupak ovjeravanja sredstava prema EK. Primjena pojednostavljenih troškovnih opcija bilo kroz korištenje mogućnosti koje je EK definirala Uredbama ili primjenom metodologija koje je razvila država članica uvelike pomaže i u ispunjenju n+3 ciljeva. Republika Hrvatska kao članica Europske unije trenutno ima sedam prihvaćenih uredbi pojednostavljenih troškovnih opcija temeljem Delegiranih akata. Osim predmetnih, UT OPULJP aktivno surađuje s PT-ima u implementaciji različitih oblika pojednostavljenja definiranih Uredbama EK, kao što su *off-the-shelf* SCO, fiksni postotak rada i sličnih modaliteta propisanih Uredbom (EU, Euratom) 2018/1046 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. srpnja 2018. o financijskim pravilima koja se primjenjuju na opći proračun Unije, o izmjeni uredbi (EU) br. 1296/2013, (EU) br. 1301/2013, (EU) br. 1303/2013, (EU) br. 1304/2013, (EU) br. 1309/2013, (EU) br. 1316/2013, (EU) br. 223/2014, (EU) br. 283/2014 i Odluke br. 541/2014/EU te o stavljanju izvan snage Uredbe (EU, Euratom) br. 966/2012 (SL L 193, 30.7.2018.), a sve u svrhu dodatnog pojednostavljenja potraživanja i ovjeravanja sredstava, kao i reduciranja administrativnog opterećenja.

Radi dodatnog rasterećenja tijela u Sustavu upravljanja i kontrole, UT također aktivno promišlja dorade Smjernica i pripadajućih priloga u svrhu ubrzavanja, olakšavanja i osiguravanja ispravnosti funkcioniranja Operativnog programa, posebice u segmentu njegova skorog zaključenja.

Nastavno na provedeni postupak javne nabave za provedbu sedam evaluacija (vrednovanja) u okviru OPULJP-a, tadašnje Ministarstvo rada i mirovinskoga sustava je kao Naručitelj tijekom 2020., sklopilo ugovore za sedam grupa predmeta nabave s odabranim izvršiteljima. Ugovori su sklopljeni za: vrednovanje Prioritetne osi 1 „Visoka zapošljivost i mobilnost radne snage“ uz vrednovanje učinka mjera aktivne politike zapošljavanja; vrednovanje Prioritetne osi 2 „Socijalno uključivanje“; vrednovanje Prioritetne osi 3 „Obrazovanje i cjeloživotno učenje“; vrednovanje Prioritetne osi 4 „Dobro upravljanje“; vrednovanje Prioritetne osi 5 „Tehnička pomoć“ uz vrednovanje mjera informiranja, komunikacije i vidljivosti; vrednovanje djelotvornosti, učinkovitosti i učinka provedbe OPULJP i intervencija ESF-a prema kriteriju regionalne i lokalne zastupljenosti uz vrednovanje horizontalnih načela te vrednovanje društvenog poduzetništva u RH. Svih sedam evaluacija je dovršeno do travnja 2022. godine.

U okviru svih ugovorenih evaluacija, evaluatori su morali dostaviti Početno izvješće, Izvješće u tijeku provedbe te Završno izvješće o provedenom vrednovanju sa završnim zaključcima i preporukama. Završna izvješća svih vrednovanja javno su dostupna.

U izvještajnom razdoblju provedena je Strukturirana anketa o krajnjim primateljima pomoći hrane i/ili osnovne materijalne pomoći u okviru OPFEAD za razdoblje 2014. - 2020. čije je Završno izvješće odobreno u prosincu 2022. Iako nije riječ o evaluaciji u užem smislu, prikupljeni podaci i nalazi o društveno-ekonomskoj pozadini, trenutnoj i prijašnjoj situaciji krajnjih primatelja pomoći te njihovim iskustvima s pomoći financiranom iz FEAD-a, kao i o iskustvima partnerskih organizacija čiji su predstavnici također anketirani, poslužit će u planiranju budućih istovjetnih intervencija u narednom programskom razdoblju.

Iz do sada provedenih evaluacija, sljedeće sumirane preporuke se mogu izdvojiti kao naučene lekcije i podloga za buduće planiranje:

- primijeniti regionalni pristup u planiranju poziva i provođenju projekata te se u proces planiranja preporuča uključiti širi krug horizontalnih dionika kao što su regionalni i lokalni partneri
- unaprijediti informacijski sustav u svrhu osiguranja učinkovitosti prijave prijedloga projekata i praćenja provedbe projekata
- pojednostavniti procedure, ujednačiti prakse različitih posredničkih tijela i osigurati kontinuitet pristupa projektima unutar istih poziva, između ostalih načina i kroz intenziviranje razmjena iskustava zaposlenika PT2 na poslovima provjere i odobravanja ZNS-ova
- proširiti korištenje pojednostavljenih troškovnih opcija i uzorkovanja za provjeru prihvatljivosti troškova umjesto provjeravanja svakog pojedinačnog troška, što se može pospješiti edukacijama za djelatnike o osmišljavanju metodologija za pojedine vrste pojednostavljenih troškovnih opcija i o njihovoj primjeni
- osnažiti koordinaciju među nadležnim tijelima i uskladiti intervencije s ciljem sinergijskih učinaka
- osmisliti sustav edukacija posebno prilagođenih za ESF+ uz stalno dostupne online edukacije na temu ESF+
- ojačati kanale prema potencijalnim korisnicima, uključujući prikupljanje informacija o njima i edukacije o dizajnu projekata te sadržaju i proračunu projektne prijave
- kontinuirano jačati kapacitete za strateško planiranje i izrađivati analitičke podloge
- osigurati veće pridavanje važnosti osiguravanju održivosti rezultata projekata, posebno kroz suradnju sa sektorski nadležnim tijelima
- dodatno (sadržajno) ojačati koordinaciju i komunikaciju između svih dionika, a posebno tijela SUK-a
- ubrzati postupak dodjele i odobravanja ZNS-ova te poštovati rokove
- dodatno ojačati kapacitete svih tijela SUK-a, a posebno PT2
- povećati redovitost u objavama i poštivati planove objava poziva što korisnicima omogućuje realistično planiranje aktivnosti i procjenu svojih kapaciteta te je posebno važno za one pozive koji osiguravaju socijalne usluge u širem smislu; u tu svrhu, detaljnije definirati proces pripreme poziva, posebno u pogledu donošenja planova objave poziva, pregleda stanja pripreme poziva, te načina (hodograma) suradnje i koordinacije tijela SUK-a međusobno i sa sektorski nadležnim tijelima u tom procesu
- jasnije i detaljnije definirati kriterije odabira te osigurati kvalitetniji angažman vanjskih ocjenjivača projektnih prijava
- u idućem programskom razdoblju pripremiti detaljnu intervencijsku logiku za svaki specifični cilj koja se može jasnije povezati s konkretnim intervencijama i pružiti

podlogu za okvir uspješnosti (pokazatelje i ciljne vrijednosti) te pripremiti okvirni višegodišnji plan objave poziva već u trenutku programiranja u sklopu pripreme intervencijske logike za cijelo programsko razdoblje. Preporučuje se detaljnije pristupiti planiranju reformskih intervencija u smislu očekivanih ishoda te nužnih preduvjeta da bi se očekivani ishodi ostvarili u ciljanim vrijednostima i vremenskom periodu

- preporuča se da UT osigura pravovremeno provođenje vrednovanja čiji će rezultati poslužiti kao temelj za donošenje odluka.

PROGRAM RURALNOG RAZVOJA REPUBLIKE HRVATSKE ZA RAZDOBLJE 2014. – 2020.

Najveći dio alokacije Programa usmjeren je na investicijske mjere, za projekte koji generiraju rast i razvoj prvenstveno poljoprivrednog, prerađivačkog i šumarskog sektora, no značajan udio odlazi i na tzv. IAKS mjere, koje su jedan od najvažnijih mehanizama Zajedničke poljoprivredne politike za očuvanje okoliša i smanjenje negativnog utjecaja poljoprivrede, odnosno za osiguravanje zdrave i održive poljoprivrede i zdravog okoliša.

Od investicijskih mjera, poljoprivrednicima su se kao najznačajnije mjere pokazale Mjera 4 „Ulaganja u fizičku imovinu“ koja omogućava sufinanciranje ulaganja u primarnu poljoprivrednu proizvodnju (uključujući kupnju poljoprivredne mehanizacije) i preradu poljoprivrednih proizvoda, korištenje obnovljivih izvora energije za vlastite potrebe, kao i djelatnosti usmjerene ka navodnjavanju poljoprivrednih površina i očuvanja krajobraznih vrijednosti te Mjera 6 „Razvoj poljoprivrednih gospodarstava i poslovanja“ kojom se potiču mladi poljoprivrednici, mala poljoprivredna gospodarstva i ulaganja u nepoljoprivredne djelatnosti. Pokazan je značajan interes korisnika i za Mjeru 7 „Temeljne usluge i obnova sela u ruralnom području“ putem koje se dodjeljuju potpore za izradu kvalitetnih lokalnih strateških dokumenata, rekonstrukciju i izgradnju cestovne i komunalne infrastrukture, izgradnju objekata namijenjenih predškolskom odgoju, kulturnim i društvenim aktivnostima te širenju sportsko-rekreacijskih sadržaja čime se stvaraju preduvjeti za poticanje društveno-gospodarskog rasta i zaustavljanje depopulacijskog trenda čime ruralna područja trebaju postati poželjna mjesta za život i rad.

U početku provedbe IAKS mjera ruralnog razvoja (mjere 10, 11, 13, 14) odaziv korisnika je bio nedostatan u mjeri 10. MPOLJ je svake godine poduzimalo različite aktivnosti kako bi se potencijalni korisnici motivirali i odlučili na provedbu ove važne mjere. Najveći porast korisnika koji je podnio zahtjev za potporu za M10 je u 2019. te se bilježi povećanje za 62 % u odnosu na 2018., najviše zahvaljujući intenzivnoj promotivnoj kampanje na terenu „Poljoprivrednik za 10“ kojom se ciljano promovirala M10. U pripremi ove kampanje zajedno su sudjelovali MPOLJ, Savjetodavna služba, Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju, upravni odjeli za poljoprivredu jedinica regionalne i lokalne samouprave, kao i pojedine udruge poljoprivrednih proizvođača na području cijele RH.

U 2021. godini u odnosu na 2020. godinu bilježi se daljnji porast korisnika koji su podnijeli zahtjev za mjeru 10 za 28 %, odnosno za 65 % ako se radi usporedba s brojem korisnika u 2019. godini. Preliminarni podaci o podnesenim zahtjevima za potporu za 2022. godinu pokazuju daljnji rast broja korisnika koji su podnijeli zahtjev za IAKS mjere ruralnog razvoja. Rezultat je to svakodnevnog informiranja od strane djelatnika Agencije za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju, MPOLJ i Hrvatske agencije za poljoprivredu i hranu. U ožujku 2022. tiskane su i distribuirane brošure s najvažnijim podacima o provedbi IAKS mjera (brošura za mjere 10, 11 i 13 te posebna brošura za mjeru 14) ruralnog razvoja, a iste su dostupne na

mrežnim stranicama MPOLJ s ciljem dobivanja informacija o tome kako poboljšati provedbu anketirani su postojeći, kao i potencijalni korisnici.

Tijekom druge polovice 2022. godine intenzivirale su se aktivnosti u vezi edukacija LAG-ovca i konzultacijskog procesa za pripremu LRS za razdoblje 2023. – 2027. godine.

Radi pojave prirodnih nepogoda, tijekom druge polovice 2022. godine, javila se potreba za objavom novog natječaja za tip operacije 5.2.1. „Obnova poljoprivrednog zemljišta i proizvodnog potencijala“ za dodjelu potpore za obnovu poljoprivrednog potencijala narušenog elementarnim i prirodnim nepogodama i katastrofalnim događajima. Isto tako, za poljoprivrednike koji nisu obnovili svoj poljoprivredni potencijal uništen potresom, objavljen je još jedan natječaj u kojima je predmet potpore bila obnova poljoprivrednog potencijala narušenog potresom 22. ožujka 2020. i potresima od 28. i 29. prosinca 2020. Cilj objavljenih natječaja bio je osigurati održivost poljoprivredne proizvodnje i izvor prihoda stanovništvu ruralnih prostora, kako bi se spriječilo propadanje poljoprivrednih gospodarstava i iseljavanje iz potresom pogođenog područja.

Promotivne aktivnosti intenzivno se nastavljaju i u razdoblju od početka srpnja do kraja prosinca 2022. godini. Mrežna stranica www.ruralnirazvoj.hr jedan je od najvažnijih komunikacijskih alata te bilježi iznimnu posjećenost. Od 1. srpnja do 31. prosinca zabilježeno je 431.659 jedinstvenih pregleda stranice od ukupno 91.146 korisnika koji su posjetili stranicu. Na Facebook stranici Programa ruralnog razvoja od 1. srpnja do 31. prosinca bilo je 86 objava, dobiveno je 308 novih pratitelja, a paralelno su korištene i društvene mreže Twitter i LinkedIn. Među događanjima ističu se: Trodnevne Radionice za LAG-ove - stanje provedbe Mjere 19 i izrada LRS LAG-ova 2023. - 2027.; 3. Dani poljoprivrede, ribarstva i šumarstva; Javno izlaganje o Strateškoj studiji, ne-tehničkom sažetku Strateške studije i Nacrtu prijedloga Strateškog plana; Predstavljanje Nacrta strateškog plana Zajedničke poljoprivredne politike 2023. - 2027.

Tijekom druge polovice 2022. godine radijske kampanje vođene su na 38 radijskih postaja i to s temama promidžbe Mjere 5, Mjere 3 i proizvoda s oznakama dokaza kvalitete te SP ZPP, uvjetovanost te mogućnosti ostvarenja potpora kroz eko sheme.

Simultano su se provodile i televizijske kampanje na postajama s lokalnom koncesijom u sklopu promidžbe oznake Dokazana kvaliteta.

U drugoj polovici 2022. godine uspješno je funkcionirao dinamički sustav „Pitanja i odgovora“.

Pozivni centar namijenjen informiranju potencijalnih korisnika o mogućnostima financiranja PRR RH djeluje kontinuirano kroz godinu.

Od sredine 2018. godine pokrenuti su i financijski instrumenti u okviru mjera 4, 6 i 8 kojima se potencijalnim krajnjim primateljima iz sektora poljoprivrede, prerade i šumarstva putem financijskih posrednika (HAMAG-BICRO i HBOR) nude izuzetno povoljna kreditna sredstva i zajmovi od svega 0,1 % do 0,5 % kamate, odnosno stopa jamstva do 80 %. Financijski instrumenti koji su dostupni krajnjim primateljima su: Pojedinačno jamstvo za ruralni razvoj, Mikro zajmovi za ruralni razvoj, Mikro zajmovi za obrtna sredstva za ruralni razvoj te Mali zajmovi za ruralni razvoj koje provodi HAMAG-BICRO i Investicijski krediti za ruralni razvoj te Obrtna sredstva za ruralni razvoj koje provodi HBOR. Financijski instrumenti namijenjeni financiranju obrtnih sredstava potrebnih za neometano odvijanje proizvodnje i financiranje tekućeg poslovanja za prihvatljive krajnje primatelje pogođene epidemijom virusa SARS-CoV-2 pokrenuti su od sredine 2020.

Posljednjih nekoliko godina uložen je dodatni napor kako bi se skratile procedure obrade prijava na natječaje iz PRR-a, uvedena su administrativna rasterećenja i ubrzan je proces dodjele sredstava, a rezultat toga je i visoki stupanj iskorištenosti.

Temeljem novog Pravilnika o provedbi mjera Programa ruralnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje 2014. – 2020. („Narodne novine“, br. 91/19., 37/20., 31/21. i 134/21.) svi se natječaji, prethodno objavi od strane Agencije za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju, objavljuju na portalu e-savjetovanja kako bi korisnici i svi ostali dionici mogli aktivno, transparentno i pravovremeno sudjelovati u kreiranju natječajnih pravila. Na taj način UT uključuje potencijalne korisnike i konzultante u proces kreiranja što jasnije propisanih odredbi natječaja, razmatrajući sve zaprimljene primjedbe i komentare temeljem kojih se natječaj finalizira za objavu. Dodatno, korisnicima je na ovaj način na raspolaganju još više vremena za pripremu kvalitetnih prijava.

OPERATIVNI PROGRAM ZA POMORSTVO I RIBARSTVO REPUBLIKE HRVATSKE ZA PROGRAMSKO RAZDOBLJE 2014. - 2020.

U okviru Vrednovanja učinkovitosti i djelotvornosti OPPiR-a provedenog u prethodnim izvještajnim razdobljima, a nastavno na sveobuhvatnu analizu i zaključke provedene evaluacije, donesen je sljedeći niz preporuka za poboljšanje daljnje provedbe OPPiR-a:

- unaprijediti praćenje pokazatelja zaposlenosti i neto dobiti, posebice u sektoru akvakulture, na način da se postizanje pokazatelja može direktno povezati s potporom iz OPPiR-a (mjeriti konkretan učinak potpore)
- dodatno unaprijediti sustav kontrole iskrcaja i povećati postotak kontroliranih iskrcaja
- poticati dodatno udruživanje proizvođača u organizacije proizvođača, ali i stvaranje udruženja organizacija proizvođača te međugrantskih organizacija te pratiti i mjeriti konkretne koristi koje članice imaju od udruživanja
- poticati druge oblike udruživanja i suradnje subjekata u ribarstvu i akvakulturi, primjerice kroz klastere ili druga interesna udruživanja većih i manjih gospodarskih subjekata
- razmisliti o subvenciji skupljanja morskog otpada (posebice od strane kočara), npr. kao mjeru Lokalnih razvojnih strategija u ribarstvu (u daljnjem tekstu: LRSR)
- s dodatnom pozornošću pratiti mjere i pokazatelje koji se odnose na zaštitu okoliša (prioritet Unije 2, specifični ciljevi 2 i 3) te povećanje zaposlenosti i teritorijalne kohezije (prioritet Unije 4)
- pokazatelj iz prioritet Unije 3 – povećanje broja iskrcaja koji su podvrgnuti fizičkoj kontroli potrebno je značajnije povećati
- pratiti moguće probleme pri provedbi projekata iz OPPiR-a i korektivno reagirati kroz dodatne informativne radionice, savjetodavne usluge i sl.
- poticati aktivnu komunikaciju s poslovnim bankama oko osiguranja adekvatnih financijskih paketa za potporu korisnicima u provedbi projekata koji se sufinanciraju iz OPPiR-a
- poticati komunikaciju sa znanstveno-istraživačkim institucijama radi osmišljavanja projekata istraživanja, razvoja i inovacija

- organizirati radionice s predstavljanjem primjera dobre prakse inovacijskih projekata drugih zemalja članica EU (usporedivih s RH)
- unaprijediti praćenje doprinosa OPPiR-a tematskim ciljevima ESI fondova ne samo kroz financijske pokazatelje nego i kroz ciljane vrijednosti kvalitativnih pokazatelja (npr. pokazatelje konteksta i rezultata) za svaki od promatranih tematskih ciljeva te ih povezati s brojem projekata koji doprinose svakom promatranom tematskom cilju
- osigurati dodatnu edukaciju FLAG-ova o strateškom planiranju, umrežavanju i stvaranju partnerstava te pripremi i provedbi projekata, s osvrtnom na šire teme koje se tiču „plavog rasta“ odnosno društveno-gospodarskog razvoja lokalnih obalnih zajednica – na taj način iskustvo provedbe LRSR mogu doprinijeti i nacionalnoj razvojnoj politici u ribarstvu i razvoju obalnih zajednica
- dodatno poticati i pružati kontinuiranu podršku (operativnu i savjetodavnu) FLAG-ovima u informiranju o važnosti LRSR i prilikama koje se kroz nju nude dionicima lokalne zajednice
- pomoći FLAG-ovima da još snažnije promoviraju OPPiR u lokalnim zajednicama
- razmisliti o uvođenju nezavisne ex-ante evaluacije LRSR, radi unaprjeđenja njihove kvalitete te da se olakša njihovo usvajanje od strane UT-a
- dodatno poticati aktivnosti suradnje i razmjene znanja i iskustva među FLAG-ovima te s drugim zemljama članicama (usporedivih s RH)
- jačati svijest o LRSR ne samo kroz FLAG-ove nego i kroz županijske i lokalne razvojne agencije, komore, turističke zajednice i ostale relevantne lokalne institucije, čime će se doprinijeti i njihovom umrežavanju i osmišljavanju kvalitetnijih projekata
- kroz informativne radionice dodatno promicati horizontalna načela, upoznavati korisnike s dobrom praksom uključivanja ovih načela u projekte, davati primjere dobre prakse drugih zemalja članica (usporedivih s RH)
- razmisliti o uvođenju obveze uključivanja horizontalnih načela u postupke nabave za korisnike potpora iz OPPiR-a (npr. zelena javna nabava)
- intenzivnije koristiti tehničku pomoć za pripremu za budući programski period kroz izradu studijskih podloga i analiza koje će omogućiti još ambiciozniji pristup korištenju EU sredstava te još kvalitetnije definirati nacionalnu razvojnu politiku u ovom sektoru.

Slijedom danih preporuka, nastavljeno je praćenje i provedba preporuka iz provedenog vrednovanja. Naime, u skladu sa Konačnim izvještajem o provedenoj evaluaciji, izrađen je Akcijski plan za provedbu i praćenje preporuka, uključujući i predviđene rokove za njihovu provedbu.

Nadalje, u prethodnom izvještajnom razdoblju provodilo se i vrednovanje OPPiR-a na razini Prioriteta Unije 4. Svrha vrednovanja je analiza postignuća i davanje preporuka za poboljšanje djelotvornosti i učinkovitosti OPPiR-a, Prioriteta 4. „Povećanje zaposlenosti i teritorijalne kohezije“ putem sljedećeg posebnog cilja: promicanja gospodarskog rasta, društvene uključenosti, stvaranja radnih mjesta i pružanja podrške upošljivosti i mobilnosti radne snage u obalnim i kontinentalnim zajednicama koje ovise o ribolovu i akvakulturi, uključujući diversifikaciju aktivnosti u ribarstvu te prema ostalim sektorima pomorskog gospodarstva, na temelju analiza i procjena djelotvornosti i učinkovitosti provedbe mjera III.1. „Priprema potpora za izradu lokalnih razvojnih strategija u ribarstvu“ te mjera III.2./III.3. „Provedba lokalnih razvojnih strategija u ribarstvu“.

Vrednovanjem su donesene sljedeće preporuke:

- Razmotriti uvođenje pojednostavljene metode financiranja (simplified cost options) za pripremne potpore te tekuće troškove i troškove vođenja, što bi značajno smanjilo administrativno opterećenje i za Upravljačko tijelo i LAGUR-e te im omogućilo da manje vremena troše na prikupljanje dokumentacije i provjeru utroška financijskih sredstava, a više na provedbu LRSR i postizanje ciljeva. Sukladno tipu aktivnosti odnosno troška, moguć je odabir između nekoliko vrsta pojednostavljenih metoda financiranja, poput paušalnih iznosa, jediničnih troškova i fiksne stope
- Razmotriti uključivanje „krovnih projekata“ („umbrella projects“) kako bi se olakšao pristup financiranju malim korisnicima
- Dodatno informirati LAGUR-e o važnosti određivanja pokazatelja ishoda/outputa koji su mjerljivi, ostvarivi te mjere stvaran i širi učinak provedbe LRSR-ova, kao i staviti naglasak na uključivanje pokazatelja koji se odnose na zaštitu okoliša. Važno je u LRSR uključiti preciznu definiciju pokazatelja, objašnjenje kako će se mjeriti i unaprijed odrediti objektivne izvore informacija, uzimajući u obzir dostupnost odgovarajućih podataka
- Analizirati ostvarenje pokazatelja rezultata za razdoblje 2014. – 2020. i realno procijeniti mogućnost njihova ostvarenja do 2023. godine te iskoristiti naučene lekcije za definiranje pokazatelja za buduće razdoblje, odnosno identificirati mjere i aktivnosti najpogodnije za njihovo ostvarenje
- Dodatno promicati i osvijestiti važnost uključivanja horizontalnih načela u LRSR, s posebnim naglaskom na promicanje ravnopravnosti žena i muškaraca i zabranu diskriminacije te pristupačnost za osobe s invaliditetom, što su načela kojima je teže ostvariti pozitivan doprinos kroz uobičajeni tip mjera koje se provode unutar LRSR-ova
- Pojednostaviti procedure izmjene LRSR, odnosno iz procedure izmjene LRSR-a izdvojiti dijelove koji nisu obavezni sadržaj (kao što je indikativni plan) i ostalo detaljnije obraditi u natječajnoj ili drugoj popratnoj dokumentaciji, sve kako bi se povećala fleksibilnost, omogućilo prilagođavanje potrebama na terenu i minimizirale potrebe za izmjenama LRSR
- Pojednostavljenje administrativnih procedura u procesu ocjenjivanja i ugovaranja projekata (primjerice: precizno odrediti koja je potrebna dokumentacija, koristiti sve javno dostupne podatke iz službenih izvora koji su dostupni UT-u/LAGUR-ima, unificirati dokumentaciju koju je potrebno dostaviti, izbjegavati situacije u kojima se projekti odbacuju umjesto da se traže potrebna pojašnjenja i dr.)
- Intenzivirati aktivnosti animacije te koristiti razmijenjene primjere dobre prakse različitih LAGUR-a u provedbi ovih aktivnosti
- Pravovremeno i adekvatno pokrenuti proces uključivanja ključnih dionika u procesu planiranja mjera za nove strategije kako bi se u najboljoj mjeri zadovoljile njihove potrebe i na najbolji način iskoristila sredstva na raspolaganju
- Potaknuti svaki pojedini LAGUR na analizu učinka provedenih aktivnosti uključivanja dionika u procesu izrade LRSR za razdoblje 2014. – 2020., kao i iskoristiti nalaze ove evaluacije, kako bi se aktivnosti konzultacija i uključivanja ključnih dionika u proces izrade LRSR za razdoblje 2021. – 2027. provodile koristeći alate i metode koji su se pokazali najučinkovitijima za pojedini LAGUR

- Na početku programskog razdoblja uspostaviti ciljne vrijednosti za ključne pokazatelje animacijskih aktivnosti LAGUR-a te o njima povremeno izvještavati Upravljačko tijelo
- U skladu s preporukama Završnog izvješća Vrednovanja učinkovitosti i djelotvornosti Operativnog programa za pomorstvo i ribarstvo Republike Hrvatske za programsko razdoblje 2014. - 2020. iz 2019. godine, kao i u ovom dokumentu prikazanim primjerima dobre prakse drugih zemalja, evaluatori smatraju kako bi veća razina udruživanja i suradnje, kako između LAGUR-a tako i s drugim subjektima relevantnim za razvoj ribarstva i akvakulture, donijela značajne koristi i povećala učinke od provedbe LRSR-ova. Predlaže se poticati i druge oblike udruživanja i suradnje subjekata u ribarstvu i akvakulturi, primjerice kroz klastere ili druga interesna udruživanja većih i manjih gospodarskih subjekata
- Što preciznije identificirati potrebe na područjima pojedinog LAGUR-a te jasnije definirati tipove intervencija u skladu s mogućnostima definiranim Operativnim programom i EU regulativom
- Organizirati radionice s predstavljanjem primjera dobre prakse (inovacijskih) projekata drugih zemalja članica EU, ali s pažljivim odabirom onih koji su provedivi na ciljanim područjima
- Mjere za buduće razdoblje potrebno je formulirati uzimajući u obzir usmjerenje EU prema zelenoj tranziciji i digitalnoj transformaciji te, ponajviše, plavom rastu
- Objaviti (i redovito ažurirati) indikativni raspored poziva za projekte svakog LAGUR-a na njihovoj mrežnoj stranici, za razdoblje od minimalno jedne godine, kako bi se kandidati mogli unaprijed pripremiti
- Predlaže se razmotriti pojednostavljenje obrazaca za prijavu projekata na način da se određene odjeljke/polja prijavnog obrasca učini obveznim samo za projekte veće vrijednosti, dok se za vrlo male projekte (primjerice ispod 10.000,00 €) ispunjava pojednostavljena verzija prijavnog obrasca, što bi značajno olakšalo prijavu malim korisnicima
- Dugoročno razmotriti mogućnost, za natječaje za koje se procijeni da je to prikladno, objaviti ih kao trajne pozive s rokom do iskorištenja sredstava, odnosno do određenog krajnjeg roka. Navedeni pristup mogao bi doprinijeti stabilnijem priljevu projektnih prijedloga, boljem planiranju projekata i ravnomjernijem administrativnom opterećenju, a da ne dođe do smanjenja kvalitete projekata
- Intenzivnije promovirati LRSR-ove ne samo kroz LAGUR-e nego i kroz razvojne agencije, turističke zajednice, gospodarske i obrtničke komore te ostale relevantne lokalne i regionalne institucije
- Vezano uz praćenje provedbe i izvršenja strategija, predlaže se uspostaviti jedinstven i ujednačen sustav za praćenje ostvarenja Akcijskog plana (i njegove eventualne izmjene), broj prijavljenih projekata, vezane podatke i analitiku prijavljenih projekata te doprinos projekata ciljevima i pokazateljima, praćenje ostvarenja Financijskog plana i ispravnosti utroška proračunskih sredstava, a koji bi bio usklađen i s obveznim sadržajem godišnjeg izvješća o radu (provedbi LRSR) UT-a
- Predlaže se razmisliti o omogućavanju modela predfinanciranja projekata, što je od strane ključnih dionika više puta naglašeno kao jedno od ključnih pitanja za osiguravanje većeg broja prijavitelja. Nadalje, predlaže se poticati aktivnu

komunikaciju s poslovnim bankama oko osiguranja adekvatnih financijskih paketa za potporu korisnicima u provedbi projekata koji se sufinanciraju iz OPPiR-a

- Predlaže se odustajanje od koncepta obvezujućih ponuda za dokazivanje realnosti iznosa troška i omogućavanje prijaviteljima da u sklopu projektne prijave prilože neobvezujuće ponude, jer iz vrednovanja nije vidljiva dodana vrijednost navedenog koncepta niti rizici koji bi isti opravdali, dok bi navedeni prijedlog imao pozitivnog utjecaja na potencijalne projektne prijedloge
- Kontinuirano jačati kapacitete LAGUR-a za pripremu i provedbu strategija, kao i intenzivirati edukativne i informativne aktivnosti u periodu pripreme budućih LRSR-ova
- Osigurati dodatnu edukaciju LAGUR-a o širim temama koje se tiču plavog rasta, EU taksonomije i drugih aktualnih tema.

Na temelju prethodno navedenih preporuka vrednovanja izrađen je Akcijski plan za unaprjeđenje procesa pripreme i provedbe LRSR u programskom razdoblju 2021. - 2027. Isti je upućen Službama/Odjelima nadležnima za provedbu pojedinih preporuka vrednovanja te se, slijedom navedenoga, nastavlja praćenje i provedba preporuka iz provedenog vrednovanja, a sukladno Akcijskom planu.

Uz navedeno, utvrđena je potreba za podizanjem razine upravljanja u svim procesima s posebnim naglaskom na podizanju broja službenika i kompetencija službenika sustava upravljanja i kontrole, uzimajući u obzir iskustvo stečeno u smislu povećane razine radne opterećenosti uslijed dodatnih mjera potpore uvedenih kao pomoć u ublažavanju posljedica kako COVID-a-19, tako i ratnih zbivanja u Ukrajini, kao i u usporednom procesu provedbe OPPiR-a i priprema novog programa za 2021. - 2027.

PROGRAMI TERITORIJALNE SURADNJE ZA FINANCIJSKO RAZDOBLJE 2014. – 2020.

Prepoznato je nekoliko izazova s kojima se sustav upravljanja i kontrole susretao i susreće:

- potreba za daljnjim jačanjem kapaciteta tijela u sustavu upravljanja i kontrola (povećanje broja službenika, daljnje zapošljavanje i edukacija)
- potreba za dodatnim pojednostavljenjem procedura upravljanja i kontrole, ali i u kontekstu epidemije bolesti COVID-19 uzrokovane virusom SARS-CoV-2
- potreba za ubrzavanjem provedbe kontrole od strane tijela u sustavu upravljanja
- izazovi održavanja kontinuiteta provedbe projekata zbog epidemije bolesti COVID-19 uzrokovane virusom SARS-CoV-2 virusa, ali i zbog inflatornog pritiska na cijene.

S korisničke razine najveći izazov je osigurati vlastito sufinanciranje projekata te predfinancirati projektne aktivnosti do trenutka prve isplate sredstava. Također, potrebno je jačati administrativne, financijske i operativne kapacitete korisnika.

Konačno izvješće o učinkovitosti Programa (Interreg IPA Hrvatska - Bosna i Hercegovina - Crna Gora 2014. – 2020. te Hrvatska - Srbija 2014. - 2020.) pokazalo je da sustav dobro funkcionira, kvaliteta upravljanja programima je na visokoj razini te je većina ciljnih vrijednosti programskih pokazatelja učinka već ostvarena ili će sigurno biti ostvarena do kraja 2023. Izvješće je također pokazalo visoku razinu zadovoljstva korisnika bespovratnih sredstava (održane brojne radionice o pripremi te o provedbi projekata, kvalitetno pripremljene upute kako za pripremu tako i za provedbu projekata, stalna komunikacija s korisnicima na dnevnoj

osnovi). Međutim, postoji potreba za ubrzavanjem kontrolnih procesa što je moguće osigurati kroz jačanje i povećanje administrativnih kapaciteta.

S obzirom da je interes prijavitelja za sudjelovanjem u ETS programima suradnje višestruko veći od dostupnih sredstava, osigurana je veća alokacija za buduće programe u razdoblju 2021. - 2027.

Potrebno je pojednostaviti procese kontrole te ubrzati isplate prema korisnicima sredstava.

4. NEPRAVILNOSTI

U razdoblju od početka financijskog razdoblja 2007. - 2013. do kraja četvrtog tromjesečja 2022. Europskom uredu za borbu protiv prijevara (OLAF) prijavljena¹⁵ su 533 slučaja nepravilnosti u provedbi (operativnih) programa financijskog razdoblja 2007. - 2013. i (operativnih) programa financijskog razdoblja 2014. - 2020¹⁶. Među navedenim slučajevima nepravilnosti, zatvoreno¹⁷ je njih 251 (47,09 % prijavljenih slučajeva nepravilnosti). Razlika u broju zatvorenih slučajeva nepravilnosti u odnosu na prethodno izvještajno razdoblje proizlazi iz činjenice da su tijela nadležna za izvještavanje o nepravilnostima ponovo otvorila sedam prethodno zatvorenih slučajeva, a OLAF je otvorio 62 prethodno zatvorena slučaja radi izmjena i dopuna izvještaja o nepravilnostima podacima koji su nedostajali, a što je velikim dijelom uzrokovano nedostacima u OLAF-ovom elektroničkom sustavu za izvještavanje o nepravilnostima (*Irregularity Management System, IMS*) koji su u procesu rješavanja.

Iznos koji se odnosi na nepravilnosti prijavljene OLAF-u u razdoblju od II. tromjesečja 2008. do kraja četvrtog tromjesečja 2022. čini otprilike 80,00 milijuna eura, od čega je EK-u ovjereno 50,11 milijuna eura (62,65 % ukupnog iznosa nepravilnosti).

Smanjenje ukupnog iznosa nepravilnosti u odnosu na prethodno izvještajno razdoblje posljedica je otkazivanja slučaja sumnje na prijevaru na koji otpada otprilike 49,51 milijun eura jer je nadležno općinsko državo odvjetništvo odbacilo kaznenu prijavu radi počinjenja kaznenih djela, a tijelo nadležno za izvještavanje o nepravilnostima provelo je *ex-post* provjeru postupka javne nabave te je donijelo Odluku o prihvatljivosti postupka nabave i Odluku o nepostojanju nepravilnosti.

Ako se promatra **broj nepravilnosti**, u **financijskom razdoblju 2007. - 2013.**, najveći dio nepravilnosti odnosio se na komponentu II programa IPA – Prekogranična suradnja (31,68 %), nakon čega slijede IPARD (19,25 %) i EFRR (18,01 %). Ako se, s druge strane, promatra **iznos nepravilnosti** u istom razdoblju, najveći udio u ukupnom iznosu nepravilnosti imaju EFRR (58,22 %), KF (14,96 %) i IPARD (11,83 %).

U **financijskom razdoblju 2014. - 2020.**, najveći **broj nepravilnosti** utvrđen je u okviru EPFRR-a (57,80 %), nakon čega slijede EFRR (16,13 %) i ESF (11,56 %). Ako se promatra **iznos nepravilnosti** u istom razdoblju, najveći udio u ukupnom iznosu nepravilnosti imaju KF (40,90 %), EFRR (24,10 %) i EPFRR (15,78 %).

Detaljan pregled navedenih nepravilnosti prema programskim razdobljima i prema fondovima EU-a prikazan je u Tablici 18.

Tablica 18: Nepravilnosti prijavljene OLAF-u u razdoblju od početka programskog razdoblja 2007. - 2013. do kraja 2022., prema fondovima EU-a

¹⁵ U skladu s propisima EU-a, države članice dužne su OLAF-u prijaviti nepravilnosti koje imaju sljedeća obilježja: nepravilan iznos troška (koji se odnosi na sredstva Europske unije) jednak je ili veći od 10.000 eura te je odobren za isplatu korisniku i Tijelo za ovjeravanje ga je ovjerilo Europskoj komisiji (uključen je u Izjavu o izdacima koja je podnesena Europskoj komisiji). U slučajevima sumnje na prijevaru, nepravilan iznos ne mora biti ovjeren Europskoj komisiji. Nepravilnosti se prijavljuju OLAF-u putem elektroničkog sustava za izvještavanje o nepravilnostima (*Irregularity Management System, IMS*).

¹⁶ Navedeni podaci ne uključuju prijavljene nepravilnosti koji se odnose na Europski fond za jamstva u poljoprivredi s obzirom da taj fond nije uključen u Europske strukturne i investicijske fondove u smislu Uredbe br. 1303/2013.

¹⁷ Slučaj nepravilnosti smatra se zatvorenim ako je donesena odluka da se ranije utvrđena nepravilnost više ne smatra nepravilnošću ili su provedene sve korektivne mjere i svi neprihvatljivi izdaci su vraćeni Europskoj komisiji / izuzeti iz Izjave o izdacima. Iznos povrata računa se samo za zatvorene slučajeve nepravilnosti jer je iznos povrata kod otvorenih slučajeva podložan čestim promjenama zbog toga što korisnici nepravilan iznos mogu vraćati u obrocima.

Fond/ program	Broj prijavljenih nepravilnosti		Iznos nepravilnosti (u tis. EUR)		Iznos vraćen Europskoj komisiji (u tis. EUR)	
	Ukupan broj	- od čega broj zatvorenih slučajeva	Ukupan iznos (u tis. EUR)	- od čega ovjereno Europskoj komisiji	Ukupan iznos (u tis. EUR)	- od čega iznos koji se odnosi na zatvorene slučajeve
Programsko razdoblje 2007.-2013.						
IPA I	9	9	1.061,79	36,78	36,78	36,78
IPA II	51	44	228,97	137,86	69,99	56,89
IPA III	5	4	503,09	90,20	54,82	40,04
EFRR	29	7	9.214,86	8.241,99	5.324,89	1.882,71
KF	18	18	2.368,12	2.368,12	2.368,12	2.368,12
IPA IV	11	5	423,44	401,11	33,27	32,67
ESF	6	1	134,13	88,26	88,26	37,61
IPARD	31	21	1.872,50	1.790,28	1.621,09	97,09
EFR	1	1	21,60	21,60	21,60	21,60
Ukupno 2007.-2013.	161	110	15.828,50	13.176,20	9.618,83	4.573,50
Programsko razdoblje 2014.-2020.						
EFRR	60	35	15.461,88	14.042,11	12.547,85	11.931,26
EFRR - terit. suradnja	3	0	170,58	118,69	54,31	0,00
KF	24	21	26.237,04	9.252,68	7.674,66	7.674,66
ESF	43	6	9.837,70	5.178,86	3.419,71	267,09
EPFRR	215	60	10.124,14	6.020,07	2.815,14	1.018,20
EFPR	27	19	2.321,23	2.321,23	2.103,49	1.925,43
Ukupno 2014.-2020.	372	141	64.152,56	36.933,64	28.615,15	22.816,64
UKUPNO	533	251	79.981,06	50.109,84	38.233,98	27.390,14

Izvor: Elektronički sustav za izvještavanje o nepravilnostima (Irregularity Management System, IMS), zaključno sa 23.02.2023.

U pogledu **novih slučajeva nepravilnosti koji su utvrđeni i prijavljeni u izvještajnom razdoblju**, (1. srpnja - 31. prosinca 2022.), nije bilo novo-utvrđenih slučajeva nepravilnosti u korištenju programa pretprijetne pomoći i fondova EU-a iz financijskog razdoblja 2007. - 2013.

Vezano uz korištenje fondova EU-a iz **financijskog razdoblja 2014. - 2020.**, u izvještajnom razdoblju utvrđeno je i prijavljeno **49 novih slučajeva nepravilnosti**, što čini povećanje od 19,51 % u odnosu na prethodno izvještajno razdoblje.

Financijski iznos novih slučajeva nepravilnosti je otprilike 18,54 milijuna eura. Međutim, od tog iznosa EK-u je ovjereno samo 1,34 milijuna eura (7,22 %) s obzirom da je u iznos od 18,54 milijuna eura uključen i iznos od 16,98 milijuna eura koji je vezan uz jedan slučaj sumnje na prijevaru u okviru kojeg nepravilni iznos nije plaćen Korisniku niti je prijavljen u Izjavi o izdacima prema EK-u.

Među navedenim (novim) slučajevima, dva su istodobno zatvorena, slijedom čega je izvršen povrat prema EK u iznosu od 41,15 tisuće eura.

Broj i iznos nepravilnosti prijavljenih OLAF-u u izvještajnom razdoblju prema fondovima EU-a prikazan je u Tablici 19.

Tablica 19: Broj i iznos nepravilnosti prijavljenih OLAF-u u izvještajnom razdoblju, prema fondovima

Fond/ program EU-a	Broj prijavljenih nepravilnosti		Iznos nepravilnosti (u tis. EUR)		Iznos vraćen Europskoj komisiji (u tis. EUR)	
	Ukupan broj	- od čega broj zatvorenih slučajeva	Ukupan iznos	- od čega ovjereno Europskoj komisiji	Ukupan iznos	- od čega iznos koji se odnosi na zatvorene slučajeve
Programsko razdoblje 2014.-2020.						
EFRR	3	0	84,10	84,10	0,00	0,00
KF	1	0	16.984,36	0,00	0,00	0,00
ESF	11	0	402,57	334,60	0,00	0,00
EPFRR	34	2	1.069,62	919,50	45,44	41,15
UKUPNO	49	2	18.540,64	1.338,20	45,44	41,15

Izvor: Elektronički sustav za izvještavanje o nepravilnostima (Irregularity Management System, IMS), zaključno sa 23.02.2023.

Vezano uz vrste **nepravilnosti koje su utvrđene i prijavljene OLAF-u u izvještajnom razdoblju**, u korištenju **EFRR-a**, utvrđene su sljedeće nepravilnosti:

- U okviru provedbe projekta čiji je cilj bio pružanje stručne pomoći u pripremi i provedbi razvojnih projekata javnopravnih tijela i javnih ustanova s područja jedne županije uočena je sumnja na nepravilnost s elementima sumnje na prijevaru koja se odnosi na okolnost da Korisnik potencijalno nije provodio stručnu pomoć u provedbi određenih razvojnih projekata, s tim da je u okviru redovnog projektnog izvještavanja navodio da je stručnu pomoć pružao te je za to potraživao troškove koji su u konačnici nadoknađeni i ovjereni. Također, sumnja na nepravilnost s elementima sumnje na prijevaru odnosi se i na pitanje ostvarenja projektnog pokazatelja „Broj edukacija na temu EU fondova“ na kojima sudjeluju zaposlenici Korisnika. Naime, Korisnik je u nekoliko Zahtjeva za nadoknadu sredstava izvijestio o sudjelovanju svojih zaposlenika na određenim edukacijama na temu fondova EU-a. Međutim, PT2 je utvrdio činjenice koje dovode u pitanje istinitost tih navoda (nedostatak dokaza te neusklađenosti između potvrda o sudjelovanju na spornim edukacijama i evidencija prisutnosti na radnom mjestu).

Opisana nepravilnost otkrivena je slijedom navoda v.d. ravnateljice Korisnika tijekom izvršenja provjere na licu mjesta.

- U okviru provedbe projekta čiji je cilj bio priprema analiza, studija, projektno-tehničke i ostale potrebne dokumentacije za projekt izgradnje zdravstvene ustanove, utvrđene su nepravilnosti u nabavi usluge izrade elaborata ispitivanja postojećeg stanja konstrukcije zdravstvene ustanove. Naime, utvrđeno je da je Korisnik u dokumentaciji o nabavi unutar kriterija za odabir ponude propisao ekonomski najpovoljniju ponudu, a unutar tog kriterija je, kao nefinancijski kriterij, **propisao specifično iskustvo stručnjaka, ali na način koji nije povezan s predmetom nabave** (za izradu elaborata ispitivanja postojećeg stanja konstrukcije koji u svom sadržaju ne obuhvaća kontrolu projekta tražen je ovlaštenu inženjer građevinarstva koji je ovlašten za kontrolu projekata).

Također, Korisnik je nejasno propisao **način bodovanja u odnose na stručnjake a) i b)** te u Zapisniku o pregledu i ocjeni ponuda i Analitičkom prikazu dostavljenih ponuda kao njegovom prilogu nije vidljivo koje od dostavljenih referenci pojedinih stručnjaka su uzete u obzir prilikom bodovanja, već je samo vidljiv ukupan broj bodova dodijeljen pojedinom stručnjaku ponuditelja.

Nepravilnosti su otkrivene tijekom **ex-post provjere nabave**.

- *U okviru provedbe projekta čiji je cilj razvoj novog rješenja za pouzdano mjerenje i optimizaciju potrošnje električne energije u podatkovnim centrima, utvrđene su nepravilnosti u nabavi usluga upravljanja projektom, administracije i provedbe nabave projekta. Konkretnije, utvrđeno je da **uvjeti sposobnosti propisani pozivom na dostavu ponuda nisu razmjerni predmetu nabave, odnosno restriktivni su i diskriminacijski, te je Korisnik propisao ograničavajuće kriterije za odabir ponude**. Naime, Korisnik je u dokumentaciji o nabavi, sa svrhom zadovoljenja minimalne razine tehničke sposobnosti, zahtijevao dokazivanje izvršenja barem jedne usluge upravljanja projektom i administracije za istraživačko-razvojni projekt iz područja IKT-tehnologije, pri čemu nije bilo dopušteno dokazivanje navedenog iskustva sa sličnim ili drugim uslugama upravljanja projektom. Propisujući navedeni uvjet, Korisnik je ograničio tržište sprječavajući da u predmetnom postupku nabave sudjeluju potencijalni ponuditelja koji su pružali usluge u vezi upravljanja projektom i administracije, ali ne nužno na IKT-projektima. Također, dokumentacijom o nabavi propisano je da je prilikom bodovanja specifičnog stručnog iskustva za maksimalan broj bodova kod Voditelja IKT projekta potrebno 15 ili više usluga/projekata, dok je za Tehničkog stručnjaka potrebno pet ili više usluga /projekata. Navedenim postupanjem diskriminirani su ponuditelji koji nemaju navedene stručnjake obzirom da nisu nužni za provedbu nabave upravljanja projektom i ponuditelji koji imaju stručnjaka koji primjerice imaju traženo iskustvo, ali možda nisu sudjelovali u tolikom broju projekata, a mogu ponuditi konkurentniju cijenu.*

Opisane nepravilnosti otkrilo je **Tijelo za reviziju tijekom revizije operacija**.

U korištenju **KF-a**, prijavljena je sljedeća nepravilnost:

- *U okviru provedbe projekta dogradnje i rekonstrukcije uređaja za pročišćavanje otpadnih voda, uočena je sumnja na primanje i davanje mita odnosno dogovora o dodjeli posla u vezi radova u okviru projekta. Konkretnije, postoji sumnja da su se odgovorne osobe triju trgovačkih društava dogovorile da će jednom od tih društava biti dodijeljen posao na izvođenju projekta te da će drugo i treće trgovačka društvo osigurati da prvo dobije ugovor u zamjenu za odgovarajuću novčanu nagradu (neutvrđeni postotak ukupne vrijednosti projekta odnosno angažman u svojstvu podizvođača u izvođenju radova u sklopu projekta). Po predmetnom sekundarnom ugovoru nije potraživan trošak, pa prema tome nije ni došlo do plaćanja niti ovjeravanja izdatka.*

Nepravilnost u korištenju KF-a otkrivena je **na temelju priopćenja Ureda europskog javnog tužitelja (EPPO) objavljenog u dnevnim novinama**.

U pogledu korištenja **ESF-a** utvrđeni su **neprihvatljivi troškovi** u okviru potpora za zapošljavanje teže zapošljivih skupina, provedbe mjera aktivne politike zapošljavanja za mlade, specijalističkog usavršavanja doktora medicine, provedbi programa zapošljavanja žena, poticanja obrazovanja za vezane obrte temeljene na sustavu naukovanja te razvoju i provedbi programa za socijalnu koheziju i povećanje zaposlenosti u određenim gradovima. Neprihvatljivi troškovi su sljedeći:

- *Neprihvatljivi troškovi zbog prekoračenja maksimalnog intenziteta subvencije plaće isplaćene poslodavcu za radnike (intenzitet potpore)*

- *Neprihvatljivi troškovi rada zaposlenika - Uvjetima i načinima korištenja sredstava za provođenje mjere u godini „n“ propisano je da poslodavci ne mogu koristiti potpore za zapošljavanje za one osobe čije je zapošljavanje bilo sufinancirano u godini „n-1“*
- *Odobren je trošak osobi koja nije prihvatljiva kao sudionik za mjeru „Provedba mjera aktivne politike zapošljavanja za dugotrajno nezaposlene mlade“ jer nije dugotrajno nezaposlena osoba (starija od 25 godina i nezaposlena manje od 12 mjeseci)*
- *Neprihvatljiv trošak doprinosa za zdravstveno osiguranje – poslodavac je obračunavao i isplaćivao doprinos za zdravstveno osiguranje osobi tijekom cijelog razdoblja trajanja ugovora osim za posljednji mjesec ugovornog razdoblja. S obzirom da je isto učinio tek slijedom upita Tijela za reviziju, odnosno nakon deklaracije tog troška, taj trošak proglašen je neprihvatljivim*
- *Trošak specijalizacije doktora medicine - u Ugovoru o međusobnim pravima i obvezama sklopljenom između specijalizantice i Korisnika navedeno je da je, ako prestane s radom prije isteka ugovorne obveze ili otkáže ugovor o radu bez prethodne suglasnosti Ministarstva zdravstva, specijalizantica obvezna nadoknaditi troškove specijalizacije nastale do otkaza ugovora o radu. S obzirom da je u ovom slučaju specijalizantica odustala od specijalizacije iz hitne medicine radi dobivanja druge specijalizacije, troškovi ugovora odobreni kroz Zahtjeve za nadoknadom sredstava proglašeni su neprihvatljivima*
- *Neprihvatljiv dio troškova rada voditeljice projekta – prihvatljivima se smatraju oni troškovi koji su povezani s projektom, a nadoknađen je i dio troškova koji nisu vezani uz projekt*
- *Neprihvatljiv trošak računovodstva kao izravnog troška osoblja – troškovi usluge računovodstva smatraju se neizravnim troškovima projekta¹⁸. Korisnik je u Ugovoru o dodjeli bespovratnih sredstava budžetirao stavku Ukupni neizravni troškovi projekta, ali i stavku troškova osoblja zaposlenog na upravljanju i administraciji projekta, među kojima i troškove računovodstvenog referenta. S obzirom da su troškovi usluge računovodstva financirani unutar 15 % od svih izravnih troškova osoblja, dodatno obračunati i potraživani troškovi računovodstvenog referenta (plaća) smatraju se neprihvatljivima*
Kao posljedica smanjenja iznosa prihvatljivih izravnih troškova osoblja slijedom nepravilnosti smanjuje se i iznos prihvatljivih neizravnih troškova (jer se izračunavaju kao 15 % svih izravnih troškova osoblja). Stoga je utvrđen i iznos neprihvatljivih neizravnih troškova
- *Potraživana je nebudžetirana stavka troška - u okviru Zahtjeva za nadoknadom sredstava potraživan je i deklariran trošak usluga ručka koji nije budžetiran u okviru Ugovora o dodjeli bespovratnih sredstava (budžetirani su samo uvodna konferencija i završna konferencija projekta). Stoga je taj trošak u cijelosti proglašen neprihvatljivim*
- *Neprihvatljivi troškovi potpora za naukovanje – deklariran je iznos nagrade učenicima za vrijeme praktičnog rada i naukovanja koji je obračunat ne uzimajući u obzir odredbe Pravilnika o porezu na dohodak i dozvoljeni intenzitet potpore. Stoga je deklariran viši iznos nego što bi bio deklariran da je uzet u obzir samo neoporezivi dio i maksimalan intenzitet potpore*

¹⁸ U neizravne prihvatljive troškove ubrajaju se ono troškovi koji nastaju u okviru projekta, ali nisu u izravnoj vezi s ostvarenjem jednog ili više ciljeva projekta, odnosno nisu izravno povezani ili se ne mogu povezati s pojedinačnom aktivnošću projekta i teško je utvrditi točan iznos koji se može pripisati određenoj aktivnosti (npr. troškovi usluge čišćenja, troškovi telefona, vode, električne energije, najma uredskog prostora u dijelu koji se koristi za upravljanje projektom, troškovi poštarine, uredski materijal i sl.).

- Prilikom izračuna prihvatljivog iznosa mentorske nagrade za obrtnike koji ostvaruju dohodak od samostalne djelatnosti korištena je pogrešna osnovica, što je rezultiralo pogrešnim izračunima
- Neprihvatljivi troškovi stipendija zbog dvostrukog financiranja – javnim pozivom „Stipendiranje učenika u obrtničkim zanimanjima“ kao jedan od uvjeta prihvatljivosti učenika srednjih škola koji se obrazuju u obrtničkim zanimanjima utvrđen je uvjet da ti učenici nisu korisnici stipendije ili druge potpore za školovanje iz drugih izvora. Međutim, utvrđeno je da su stipendiju nadležnog ministarstva primili učenici koji su ujedno bili korisnici stipendije koju dodjeljuje županija
- Trošak nabave službenog vozila - iz dostavljene dokumentacije, evidencije vožnje i naloga za službeno putovanje, vidljivo je da se nabavljeno vozilo nije koristilo isključivo za provedbu projektnih aktivnosti (velika razlika između kilometraže vozila koja se odnosi na provedbu projektnih aktivnosti i stvarne kilometraže vozila), čime su prekršene odredbe čl. 5.1. Posebnih uvjeta Ugovora i čl. 12.2. Općih uvjeta Ugovora prema kojima je prihvatljiva kupnja opreme i vozila koji se koriste isključivo za provedbu projektnih aktivnosti
- Neprihvatljivi troškovi sredstava isplaćenih sredstava koji su nastali slijedom raskida ugovora o bespovratnim sredstvima zbog saznanja o pokretanju prethodnog postupka radi utvrđivanja uvjeta za otvaranje stečajnog postupka nad Korisnikom.

Također, utvrđene su i sljedeće **nepravilnosti u nabavi**:

- **Neprovođenje postupka javne nabave za predmet nabave** - Korisnik je proveo nabavu potrepština za krajnje korisnike projekta u skladu s dokumentom „Postupci nabava za osobe koje nisu obveznici Zakona o javnoj nabavi“. Međutim, utvrđeno je da je Korisnik trebao primjenjivati Zakon o javnoj nabavi s obzirom na procijenjenu vrijednost nabave, ali i s obzirom na to da za godinu u kojoj je provodio nabavu ispunjavao sve propisane uvjete da bi se smatrao Tijelom javnog prava¹⁹.
- **Kriterij za odabir ponude** - Korisnik je kao kriterij odabira postavio najbolji omjer cijene i kvalitete. Međutim, iz dokumentacije o nabavi nije jasno kako se taj kriterij ocjenjuje (npr. nisu propisani ponderi za najnižu cijenu i rok isporuke).
- **Umjetna podjela ugovora o uslugama (dva slučaja)**:
 - U razdoblju 2019. - 2021. provedene su tri nabave usluga ustupanja radnika putem agencije za privremeno zapošljavanje za rad na projektu čiji je cilj specijalističko usavršavanje doktora medicine u domu zdravlja. S obzirom na iznos procijenjene vrijednosti predmeta nabave (usluge agencije za ustupanje radnika na razini projekta), postupak nabave trebalo je provesti u skladu s odredbama Zakona o javnoj nabavi. Međutim, nabava usluge za razdoblje od travnja 2018. do listopada 2019. nije provedena u skladu s otvorenim postupkom javne nabave. Nabava agencijske usluge je umjetno podijeljena, odnosno izravno je ugovorena umjesto da je proveden otvoreni postupak
 - U Ugovoru o bespovratnim sredstvima, propisano je da se kod projekata s više partnera koji nabavljaju zajednički predmet nabave mora uzeti u obzir vrijednost radova, robe

¹⁹ U skladu s odredbama čl. 6, st. 4 Zakona o javnoj nabavi (NN 120/2016), (4) Tijela javnog prava su subjekti koji ispunjavaju sve sljedeće uvjete: 1.) imaju pravnu osobnost, 2.) osnovani su posebno u svrhu zadovoljavanja potreba u općem interesu, koje nemaju industrijski ili trgovački značaj, i 3.) u iznosu većem od 50 % financira ih javni naručitelj ili su podložna upravljачkom nadzoru od strane javnog naručitelja ili je više od polovine članova njihovih upravnih, upravljачkih ili nadzornih tijela imenovao javni naručitelj.

ili usluga na razini projekta, a ne na razini pojedinačnih partnera. Međutim, u okviru projekta digitalizacije usluga u jednom gospodarskom sektoru (izrada aplikacija i središnjeg portala) partneri u projektu proveli su dvije nabave koje se mogu smatrati istom tehničkom, funkcionalnom i objektivnom cjelinom.

Također, u oba postupka nabave ugovoren je isti gospodarski subjekt, određeni su isti stručnjaci te obje natječajne dokumentacije sadrže isti/sličan opis predmeta nabave odnosno uvjeta sposobnosti.

- **Izostanak objave poziva na nadmetanje** – u skladu s planom nabave te prema pozivu na dostavu ponuda procijenjena vrijednost nabave vozila iznosila je manje od 200.000 kuna (bez PDV-a) te je naručitelj proveo postupak nabave sukladno Pravilniku o provođenju postupka jednostavne nabave. Međutim, naručitelj je sklopio Ugovor na iznos viši od 200.000,00 kuna bez PDV-a (cijena vozila + poseban porez na motorna vozila). S obzirom na iznos Ugovora, naručitelj je trebao provesti postupak u skladu sa Zakonom o javnoj nabavi.

Naime, naručitelj prilikom određivanja procijenjene vrijednosti predmeta nabave nije uračunao Posebni porez na motorna vozila, vodeći se primjenom odredbi članka 17. Zakona o javnoj nabavi (Narodne novine broj:120/16.) u kojima stoji da se izračunavanje procijenjene vrijednosti nabave temelji na ukupnom iznosu, bez poreza na dodanu vrijednost (PDV), uključujući sve opcije i moguća obnavljanja ugovora, što se izričito određuje u dokumentaciji o nabavi.

Navedene nepravilnosti otkrivene su **tijekom revizija projekta koje je provelo Tijelo za reviziju**, na temelju **obavijesti o odustajanju specijalizantice od specijalizacije iz hitne medicine** koju je dostavio Korisnik (zavod za hitnu medicinu) te **kontrolama koje je proveo PT2**.

U korištenju **EPFRR-a**, utvrđene su sljedeće nepravilnosti:

- *Utvrđeno je **odstupanje između ukupno prijavljene poljoprivredne površine i utvrđene prihvatljive površine***
- ***Korisnik je odustao od provođenja mjere nakon što mu je odobren i isplaćen dio sredstava (20 slučajeva)***
- *Agencija za plaćanja je utvrdila **neprihvatljive površine** na određenim parcelama za koje je Korisnik podnio Jedinstveni zahtjev za Plaćanja za održavanje ekoloških poljoprivrednih praksa i metoda za određenu godinu*
- *U tri slučaja **Korisnik nije u zadanom roku zadovoljio uvjet prihvatljivosti koji je utvrđen uvjetima Natječaja i Ugovorom o financiranju**. Naime, Korisnik je realizacijom projekta trebao stvoriti jedno novo radno mjesto, što nije ispunio. U jednom slučaju Korisnik je sam odustao od potpore jer nije ispunio isti uvjet prihvatljivosti*
- *U dva slučaja **Korisnik je premašio dozvoljeni intenzitet potpore** tako što je projekt financirao potporom iz EPFRR-a koju mu je isplatila Agencija za plaćanja, ali i sredstvima županije. Naime, Korisnik je ostvario pravo na pokriće dijela troškova projekta iz EPFRR-a (dozvoljeni intenzitet potpore iznosio je 50 %). Stoga je odlučio osigurati sufinanciranje preostalog dijela troškova projekta na neki drugi način, odnosno županijskim sredstvima koja se isplaćuju u obliku kapitalne pomoći i subvencije.*

Međutim, Korisnik nije vodio računa o načelu "nekumulativnosti i zabrane dvostrukog financiranja" koje je utvrđeno Uredbama EU-a²⁰ te u skladu s kojima najviši iznosi i intenziteti javne potpore predstavljaju najviše iznose/intenzitete potpore iz svih javnih izvora, a ne samo iz EPFRR-a

- U dva slučaja Korisnik je ostvario potporu namijenjenu mladim poljoprivrednicima te su mu isplaćena sredstva potpore. Međutim, **tijekom provedbe operacije Korisnik je prekršio uvjete tog Natječaja** koji propisuju 1) da je Korisnik dužan ostati nositelj poljoprivrednog gospodarstva i biti registriran u Registru poreznih obveznika kao porezni obveznik po osnovi plaćanja poreza na dobit ili dohodak i obveznik socijalnih doprinosa (mirovinsko i zdravstveno osiguranje) po osnovi poljoprivrede u skladu s nacionalnim zakonodavstvom najmanje pet godina nakon konačne isplate potpore iz ove mjere te 2) da je mladi poljoprivrednik dužan ostati nositelj/odgovorna osoba poljoprivrednog gospodarstva i biti zaposlen na puno radno vrijeme za koje je ostvario potporu na Natječaj najmanje pet godina nakon konačne isplate potpore
- Tijekom administrativne kontrole Zahtjeva za isplatu treće rate u okviru operacije „Uspostava proizvođačkih grupa i organizacija“, Agencija za plaćanja je utvrdila **nesukladnost u provedenim i planiranim aktivnostima** u trećoj poslovnoj godini. Naime, u toj poslovnoj godini nisu provedene planirane aktivnosti. Također, **Korisnik je** Agenciji za plaćanja **bio dužan podnijeti Zahtjev za isplatu četvrte rate u roku od tri mjeseca od završetka četvrte poslovne godine, ali to nije napravio**. Stoga je Korisnik dužan izvršiti povrat isplaćenih sredstava
- **Korisnik je dostavio nevjerodostojnu dokumentaciju uz Zahtjev za potporu (tri slučaja):**
 - U okviru Natječaja za provedbu tipa operacije „Restrukturiranje, modernizacija i povećanje konkurentnosti poljoprivrednih gospodarstava“, kao uvjet prihvatljivosti i kriterij odabira propisana je ekonomska veličina poljoprivrednog gospodarstva. Da bi dokazao ekonomsku veličinu, Korisnik je u Zahtjevu za potporu dostavio Izračun ekonomske veličine poljoprivrednog gospodarstva kojeg je izdalo MPOLJ na temelju računa kojeg mu je dostavio Korisnik. Međutim, tijekom administrativne obrade Zahtjeva za potporu, Agencija za plaćanja je zbog određenih nelogičnosti u dokumentaciji razvila sumnju u vjerodostojnost dostavljenih računa te je zatražila provjeru vjerodostojnosti navedenih računa od MNFIN, Porezne uprave. Porezna uprava je potvrdila da sporni računi nisu vjerodostojni

²⁰ **Uredba (EU) br. 1303/2013** Europskog parlamenta i Vijeća od 17. prosinca 2013. o utvrđivanju zajedničkih odredbi o Europskom fondu za regionalni razvoj, Europskom socijalnom fondu, Kohezijskom fondu, Europskom poljoprivrednom fondu za ruralni razvoj i Europskom fondu za pomorstvo i ribarstvo i o utvrđivanju općih odredbi o Europskom fondu za regionalni razvoj, Europskom socijalnom fondu, Kohezijskom fondu i Europskom fondu za pomorstvo i ribarstvo te o stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ) br. 1083/2006 (SL L 347, 20. 12. 2013.), s njenim ispravcima, izmjenama i dopunama; **Uredba br. 1305/2013** Europskog Parlamenta i Vijeća od 17. prosinca 2013. o potpori ruralnom razvoju iz Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj (EPFRR) i stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ) br. 1698/2005, (SL L 347, 20. 12. 2013.), s njenim ispravcima, izmjenama i dopunama, /u daljnjem tekstu: Uredba (EU) br. 1305/2013), tj. Prilogom II. Uredbe (EU) br. 1305/2013, i/ili Programom ruralnog razvoja Republike Hrvatske. U skladu s definicijama i uvjetima propisanim u Uredbama (EU) br. 1303/2013, 1305/2013 i 1306/2013, u primjeni i poštivanju načela "sufinanciranja" iz članka 190. tzv. Financijske uredbe - Uredba (EU, Euratom) 2018/1046 Europskog parlamenta i vijeća od 18. srpnja 2018. o financijskim pravilima koja se primjenjuju na opći proračun Unije, o izmjeni uredaba (EU) br. 1296/2013, (EU) br. 1301/2013, (EU) br. 1303/2013, (EU) br. 1304/2013, (EU) br. 1309/2013, (EU) br. 1316/2013, (EU) br. 223/2014, (EU) br. 283/2014 i Odluke br. 541/2014/EU te o stavljanju izvan snage Uredbe (EU, Euratom) br. 966/2012

- *Prilikom podnošenja Zahtjeva za potporu za provedbu tipa operacije „Obnova poljoprivrednog zemljišta i proizvodnog potencijala“, Korisnik je u Zahtjev za potporu obavezan učitati ponude/račune za predmetne nabave, opće troškove i kupnju zemljišta*

U dva slučaja, Korisnik je u sklopu Zahtjeva za potporu prijavio nabavu domaćih životinja koje su zahvaćene prirodnom nepogodom i priložio ponudu za tu nabavu. Međutim, na dostavljenoj ponudi nije bila vidljiva težina domaćih životinja koja je temelj za izračun visine opravdanosti troškova, pa je Agencija za plaćanja ponuditelju poslala upit, a Korisniku Zahtjev za obrazloženje. Ponuditelj je u odgovoru na upit naveo da njegovo knjigovodstvo nije radilo ponudu, da ista nije uvedena u poslovne knjige te da dostavljena ponuda nije izdana od strane njegovog OPG-a i nije potpisana njegovim vlastoručnim potpisom. Također, naveo je da s Korisnikom nije dogovarao prodaju životinja niti s njim bio u kontaktu, da su životinje imale bolest bedrenica (antraks) te da domaće životinje svojim kupcima može isporučiti od rujna (ponuda je iz ožujka). Agencija za plaćanja je slijedom navedenog Korisniku poslala Zahtjev za obrazloženje u kojem je tražila da obrazloži postupak prikupljanja ponude te dostavi dokaz o tome. Međutim, Korisnik je u odgovoru na Zahtjev za obrazloženje naveo da nema pisani dokaz i da je nakon dogovora o prodaji stoke s ponuditeljem ponuda sastavljena na temelju cijene za čistokrvna grla. Uvidom u Evidenciju korisnika i presliku osobne iskaznice ponuditelja utvrđeno je da potpis ponuditelja nije identičan potpisu iz dostavljene ponude.

Navedene nepravilnosti otkrivene su na temelju **provjera koje je obavila** Agencija za plaćanja (administrativna kontrola, kontrola na terenu i *ex-post* kontrola) te **na temelju Zahtjeva za odustajanje**.

5. INSTRUMENTI NEXT GENERATION EU

5.1. POMOĆ ZA OPORAVAK ZA KOHEZIJU I EUROPSKA PODRUČJA („REACT-EU“)

Temeljem Uredbe (EU) 2020/2221 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. prosinca 2020. o izmjeni Uredbe (EU) br. 1303/2013 u pogledu dodatnih sredstava i provedbenih mehanizama radi pružanja pomoći u sanaciji krize u kontekstu pandemije bolesti COVID-19 i njezinih socijalnih posljedica te u pripremi zelenog, digitalnog i otpornog oporavka gospodarstva (REACT-EU) (SL L 437, 28.1.2020.), od 23. prosinca 2020. državama članicama na raspolaganje su stavljena dodatna sredstva radi pružanja pomoći u sanaciji krize u kontekstu pandemije bolesti COVID-19 i njezinih socijalnih posljedica te u pripremi zelenog, digitalnog i otpornog oporavka gospodarstva (REACT-EU). Sredstva REACT-EU stavljena su na raspolaganje za proračunsku obvezu za 2021. i 2022. i to na način da je državama članicama za 2021. na raspolaganje stavljeno 37.500.000.000 eura, a za 2022. 10.000.000.000 eura. Provedbenom odlukom Komisije (EU) 2021/182 od 12. veljače 2021. o utvrđivanju raspodjele sredstava REACT-EU po državi članici za 2021. (SL 53, 16.2.2021). Republici Hrvatskoj je dodijeljeno 571.498.663 eura. REACT-EU alokacija za 2021. raspoređena je između dva operativna programa (Operativni program „Konkurentnost i kohezija“ te program „Učinkoviti ljudski potencijali“), dok će se REACT-EU alokacija za 2022. u cijelosti usmjeriti na Operativni program „Konkurentnost i kohezija“.

5.1.1. OPERATIVNI PROGRAM „KONKURENTNOST I KOHEZIJA“

Kako je ranije spomenuto, REACT-EU alokacija za 2021. za RH u iznosu od 571,5 milijuna eura, raspoređena je na OPULJP za financiranje mjera za očuvanje radnih mjesta dok je 31,5 milijuna eura dodijeljeno OPKK za podržavanje malog i srednjeg poduzetništva s investicijama koje sadrže elemente zelene i digitalne transformacije. U tu svrhu UT je izmijenio operativni program kojeg je EK usvojila 3. lipnja 2021. Spomenutom izmjenom OP-a dodana je nova prioritetna os 11 Jačanje oporavka od krize u kontekstu pandemije COVID-19 i priprema za zeleni, digitalni i otporni oporavak gospodarstva. Ovoj prioritetnoj osi je dodana REACT-EU alokacija za 2022. u iznosu od 101.058.677 eura kroz izmjenu operativnog programa (v.13) koja je usvojena od strane EK 22. prosinca 2022.

S ciljem iskorištavanja svih dostupnih REACT-EU sredstava u okviru OPKK u travnju 2021. objavljen je poziv na dodjelu bespovratnih sredstava „Jačanje konkurentnosti poduzeća ulaganjima u digitalnu i zelenu tranziciju“. U okviru navedenog poziva ugovorena su 264 ugovora ukupne vrijednosti 127,52 milijuna eura (sredstva EU). Provedbom ugovorenih projekata osigurat će se doprinos digitalnoj i zelenoj tranziciji hrvatskog gospodarstva, a prava uspješnost apsorpcije sredstava biti će vidljiva na kraju 2023. godine okončanjem provedbe svih projekata.

Do 31. prosinca 2022. ukupna plaćanja prema korisnicima izvršena su u iznosu od 51,29 milijuna eura (sredstva EU). Tijekom izvještajnog razdoblja izvršena su plaćanja prema korisnicima u iznosu 25,70 milijuna eura (sredstva EU), odnosno 19,39 % dodijeljenih sredstava. Ukupno je doznačeno 5,35 milijuna eura, a u izvještajnom razdoblju nije bilo doznačenih sredstava.

Tablica 20: Financijski pokazatelji statusa provedbe REACT-EU u sklopu Operativnog programa „Konkurentnost i kohezija“ u izvještajnom razdoblju od 1. srpnja do 31. prosinca 2022. (sredstva EU, u milijunima eura i postocima od dodijeljenih sredstava)

Prioritetna os (PO) ²¹	Dodijeljena sredstva	Ugovorena sredstva	%	Plaćena sredstva	%	Ovjerena sredstva	%	Doznačena sredstva	%
PO 11	132,56	0,84	0,64	25,70	19,39	-	-	-	-
UKUPNO	132,56	0,84	0,64	25,70	19,39	-	-	0,00	0,00

Tablica 21: Financijski pokazatelji statusa provedbe REACT-EU u sklopu Operativnog programa „Konkurentnost i kohezija“ od početka provedbe do kraja izvještajnog razdoblja 31. prosinca 2022. (sredstva EU, u milijunima eura i postocima od dodijeljenih sredstava)

Prioritetna os (PO)	Dodijeljena sredstva	Ugovorena sredstva	%	Plaćena sredstva	%	Ovjerena sredstva	%	Doznačena sredstva	%
PO 11	132,56	127,52	96,20	51,29	38,69	-	-	5,35	4,04
UKUPNO	132,56	127,52	96,20	51,29	38,69	-	-	5,35	4,04

5.1.2. OPERATIVNI PROGRAM „UČINKOVITI LJUDSKI POTENCIJALI“

Izmjenom OPULJP-a u 2021. godini dodana je Prioritetna os 6 „Sanacija krize u kontekstu pandemije bolesti COVID-19“ s alociranih 530 milijuna eura REACT-EU sredstava za očuvanje radnih mjesta u razdoblju pandemijske krize.

Sredstva su već isplaćena od strane Hrvatskog zavoda za zapošljavanje tijekom 2020., 2021. i početka 2022. godine kroz mjeru „Očuvanje radnih mjesta“.

Tijekom izvještajnog razdoblja odvijale su se aktivnosti koje su pretpostavka za ovjeravanje sredstava prema Europskoj komisiji. Konačni rok za završetak programa i ovjeravanje svih ESF i REACT-EU sredstava je kraj 2023. godine.

Ukupno je do 31. prosinca 2022. doznačeno 90,10 milijuna eura, a u izvještajnom razdoblju doznačeno je 10,60 milijuna eura.

Tablica 22: Financijski pokazatelji statusa provedbe REACT-EU u sklopu Operativnog programa „Učinkoviti ljudski potencijali“ u izvještajnom razdoblju od 1. srpnja do 31. prosinca 2022. (sredstva EU, u milijunima eura i postocima od dodijeljenih sredstava)

Prioritetna os (PO)	Dodijeljena sredstva	Ugovorena sredstva	%	Plaćena sredstva	%	Ovjerena sredstva	%	Doznačena sredstva	%
PO 6	530,00	-	-	-	-	-	-	10,60	2,00
UKUPNO	530,00	-	-	-	-	-	-	10,60	2,00

²¹ Prioritetna os 11: Jačanje oporavka od krize u kontekstu pandemije COVID-19 i priprema za zeleni, digitalni i otporni oporavak gospodarstva.

Tablica 23: Financijski pokazatelji statusa provedbe REACT-EU u sklopu Operativnog programa „Učinkoviti ljudski potencijali“ od početka provedbe do kraja izvještajnog razdoblja 31. prosinca 2022. (sredstva EU, u milijunima eura i postocima od dodijeljenih sredstava)

Prioritetna os (PO)	Dodijeljena sredstva	Ugovorena sredstva	%	Plaćena sredstva	%	Ovjerena sredstva	%	Doznačena sredstva	%
PO 6	530,00	-	-	-	-	-	-	90,10	17,00
UKUPNO	530,00	-	-	-	-	-	-	90,10	17,00

5.1.3. OPERATIVNI PROGRAM ZA HRANU I/ILI OSNOVNU MATERIJALNU POMOĆ U OKVIRU FONDA EUROPSKE POMOĆI ZA NAJPOTREBITIJE

Odboru za praćenje Operativnog programa Učinkoviti ljudski potencijali, a nastavno na najavu na održanoj 15. sjednici Odbora za praćenje, 7. lipnja 2021. dostavljen je Prijedlog izmjena Operativnog programa za hranu i/ili osnovnu materijalnu pomoć za razdoblje 2014. – 2020. (verzija 4.0) vezano uz REACT-EU, u okviru kojeg je RH omogućeno korištenje i dodatnih 10 milijuna eura kroz Fond europske pomoći za najpotrebitije za nastavak dosadašnjih aktivnosti. Nakon usvajanja pisanim postupkom 21. lipnja 2021., Prijedlog izmjene Operativnog programa podnesen je EK na odobrenje putem elektroničkog sustava za razmjenu podataka SFC2014 dana 28. lipnja 2021. te je isti usvojen odlukom EK od 20. srpnja 2021.

Za razliku od OPULJP, REACT-EU sredstva koja su dodijeljena kroz OPFEAD, nisu izdvojena u posebnu prioritetnu os, već su raspoređena na postojeće MD1, MD2 i TP i koriste se za nastavak ulaganja kroz pozive Osiguravanje školske prehrane za djecu u riziku od siromaštva i Ublažavanje siromaštva pružanjem pomoći najpotrebitijim osobama podjelom hrane i/ili osnovne materijalne pomoći.

5.2. PROGRAM RURALNOG RAZVOJA - EURI

Kroz PRR je u okviru instrumenata NEXT GENERATION EU u dvije godine prijelaznog razdoblja, 2022. i 2023. stavljeno na raspolaganje 201,67 milijuna eura EURI sredstava.

Do 31. prosinca 2022. je ugovoreno ukupno 59,93 milijuna eura (sredstva EU). U izvještajnom razdoblju je ugovoreno 20,56 milijuna eura (sredstva EU).

Ukupna plaćanja prema korisnicima izvršena su u iznosu od 43,83 milijuna eura (sredstva EU). U izvještajnom razdoblju korisnicima je plaćeno 12,59 milijuna eura (sredstva EU). Ukupno je do 31. prosinca 2022. ovjereno 39,18 milijuna eura (sredstva EU). U izvještajnom razdoblju ovjereno je 9,65 milijuna eura (sredstva EU).

Tablica 24: Financijski pokazatelji statusa provedbe instrumenata NEXT GENERATION EU u sklopu Programa ruralnog razvoja u izvještajnom razdoblju od 1. srpnja do 31. prosinca 2022. (sredstva EU, u milijunima eura i postocima od dodijeljenih sredstava)

Mjera (M)	Dodijeljena sredstva	Ugovorena sredstva	%	Plaćena sredstva	%	Ovjerena sredstva	%	Doznačena sredstva	%
M 1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
M 2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
M 3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
M 4	69,54	3,23	4,64	-	-	-	-	-	-
M 5	-	-	-	-	-	-	-	-	-
M 6	55,34	17,34	31,32	12,59	22,7	8,52	15,4	-	-
M 7	-	-	-	-	-	-	-	-	-
M 8	10,00	-	-	-	-	-	-	-	-
M 9	-	-	-	-	-	-	-	-	-
M 10	-	-	-	-	-	-	-	-	-
M 11	27,13	-0,03	-0,13	-0,03	-0,13	0,97	3,56	-	-
M 13	-	-	-	-	-	-	-	-	-
M 14	31,59	0,03	0,10	0,03	0,10	0,16	0,50	-	-
M 16	-	-	-	-	-	-	-	-	-
M 17	-	-	-	-	-	-	-	-	-
M 18	-	-	-	-	-	-	-	-	-
M 19	-	-	-	-	-	-	-	-	-
M 20	8,07	-	-	-	-	-	-	-	-
M 21	-	-	-	-	-	-	-	-	-
UKUPNO	201,67	20,56	10,19	12,59	6,24	9,65	4,78	-	-

Tablica 25: Financijski pokazatelji statusa provedbe instrumenata NEXT GENERATION EU u sklopu Programa ruralnog razvoja od početka provedbe do kraja izvještajnog razdoblja 31. prosinca 2022. (sredstva EU, u milijunima eura i postocima od dodijeljenih sredstava)

Mjera (M)	Dodijeljena sredstva	Ugovorena sredstva	%	Plaćena sredstva	%	Ovjerena sredstva	%	Doznačena sredstva	%
M 1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
M 2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
M 3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
M 4	69,54	3,23	4,64	-	-	-	-	-	-
M 5	-	-	-	-	-	-	-	-	-
M 6	55,34	26,05	47,07	13,17	23,80	8,52	15,40	-	-
M 7	-	-	-	-	-	-	-	-	-
M 8	10,00	-	-	-	-	-	-	-	-
M 9	-	-	-	-	-	-	-	-	-
M 10	-	-	-	-	-	-	-	-	-
M 11	27,13	10,26	37,82	10,26	37,82	10,29	37,94	-	-
M 13	-	-	-	-	-	-	-	-	-
M 14	31,59	20,39	64,55	20,39	64,55	20,36	64,44	-	-
M 16	-	-	-	-	-	-	-	-	-
M 17	-	-	-	-	-	-	-	-	-
M 18	-	-	-	-	-	-	-	-	-
M 19	-	-	-	-	-	-	-	-	-
M 20	8,07	-	-	-	-	-	-	-	-
M 21	-	-	-	-	-	-	-	-	-
UKUPNO	201,67	59,93	29,72	43,83	21,73	39,18	19,43	-	-

6. JAČANJE SUSTAVA I POVEĆANJE UČINKOVITOSTI PROVEDBE EUROPSKIH STRUKTURNIH I INVESTICIJSKIH FONDOVA

MRRFEU kao tijelo nadležno za sveukupnu koordinaciju sustava upravljanja i kontrole korištenja ESI fondova redovno prati stanje administrativnih kapaciteta u sustavu, uključujući i podatke proizašle iz analiza radne opterećenosti te o broju osoba koje je potrebno dodatno zaposliti na razini svakog tijela zasebno te ukupnog broja potrebnih osoba, o čemu redovno izvještava Vladu Republike Hrvatske te dodatno i Ministarstvo pravosuđa i uprave.

Prema podacima MRRFEU-a koji se redovito, na mjesečnoj osnovi, prikupljaju od UT (operativnih) programa, na dan 31. prosinca 2022., u sustavu upravljanja i kontrole Operativnog programa „Konkurentnost i kohezija“ s ITU gradovima zaposleno je ukupno 1.154 službenika, odnosno 38 više nego na dan 31. prosinca 2021., što znači da je dosegnuta brojka popunjenosti sustava sukladno potrebama izraženim u analizi radne opterećenosti za 2022. godinu (1.116). U sustavu upravljanja i kontrole Operativnog programa Učinkoviti ljudski potencijali na isti dan zaposlen je ukupno 551 službenik, odnosno 16 više nego na dan 31. prosinca 2021., što predstavlja 76 % potreba sukladno analizi radne opterećenosti za 2022. godinu (729). U sustavu upravljanja i kontrole Programa ruralnog razvoja, zaposlen je ukupno 381 službenik, odnosno 63 više nego na dan 31. prosinca 2021., što predstavlja 46 % potreba sukladno analizi radne opterećenosti za 2022. godinu (835), dok je u sustavu upravljanja i kontrole Operativnog programa za pomorstvo i ribarstvo zaposleno ukupno 74 službenika, odnosno 15 više nego na dan 31. prosinca 2021., što predstavlja 100 % potreba sukladno analizi radne opterećenosti za 2022. godinu (73).

Uz koordinaciju provedbe gore navedenih kvantitativnih analiza stanja administrativnih kapaciteta, MRRFEU, u svojstvu Koordinacijskog tijela, a u kontekstu izrade programskih dokumenata novog financijskog razdoblja EU od 2021. koordiniralo je i postupak izrade jedinstvenog nacionalnog Plana za jačanje administrativnih kapaciteta za programiranje i provedbu fondova Europske unije u Republici Hrvatskoj („Roadmap”) (u daljnjem tekstu: Plan) kao sveobuhvatnog i jedinstvenog okvira na nacionalnoj razini za razvoj mjera jačanja administrativnih kapaciteta svih sustava upravljanja i kontrole korištenja fondova EU u financijskoj perspektivi 2021. - 2027. Izrada Plana slijedila je vremenski tijek i razvoj samog programskog procesa, kao prateći dokument uz programske dokumente financijskog razdoblja 2021. - 2027. U sam proces njegove izrade, uz Koordinacijsko tijelo i nadležna upravljačka tijela, uključena su i posrednička tijela financijskog razdoblja 2014. - 2020., MFIN i ARPA. Uz radionice održane tijekom 2021. godina, do srpnja 2022. godine MRRFEU je sudjelovalo na sedam tematskih sastanaka EK „Community of Practitioners ABC Roadmap“. Plan je odobren kao prateći dokument Programa Konkurentnost i kohezija 2021. - 2027. i Integriranog teritorijalnog programa 2021. - 2027. zajedno s odobrenim verzijama navedenih programa. Do kraja 2022. započele su pripreme radnje u kontekstu praćenja i izvještavanja o provedbi mjera i aktivnosti pojedinih ciljeva Plana.

Nakon stupanja na snagu Zakona o institucionalnom okviru za korištenje fondova Europske unije u Republici Hrvatskoj („Narodne novine“, broj 116/21.) pristupilo se izradi uredbi o funkcijama, zadaćama i odgovornosti Koordinacijskog tijela te tijela u pojedinim sustavima upravljanja i kontrole. Uredba o funkcijama, zadaćama i odgovornosti Koordinacijskog tijela u institucionalnom okviru za korištenje fondova Europske unije u Republici Hrvatskoj u financijskom razdoblju od 2021. do 2027. godine („Narodne novine“, broj 96/22.), kao i uredbi o tijelima u sustavima upravljanja i kontrole obuhvaćenima Zakonom o institucionalnom okviru za korištenje fondova Europske unije u Republici Hrvatskoj stupile su na snagu u kolovozu 2022. godine. Uredba o funkcijama, zadaćama i odgovornosti Koordinacijskog tijela u institucionalnom okviru za korištenje fondova Europske unije u Republici Hrvatskoj u

financijskom razdoblju od 2021. do 2027. u članku 9. predviđa osnivanje Odbora za praćenje Programa Konkurentnost i Kohezija 2021. - 2027. i Integriranog teritorijalnog programa 2021. - 2027. te su tijekom izvještajnog razdoblja poduzete pripremne radnje za osnivanje istog. Izvan izvještajnog razdoblja, 25. siječnja 2023. održana je prva konstituirajuća sjednica Odbora za praćenje Programa Konkurentnost i Kohezija 2021. - 2027. i Integriranog teritorijalnog programa 2021. - 2027.

7. AKTIVNOSTI INFORMIRANJA I KOMUNIKACIJE

30. rujna 2022. u Osijeku je održana konferencija „EU fondovi 2021. - 2027. – Nove prilike“. Na konferenciji su predstavljene nove prilike za financiranje projekata kroz programe iz financijskog razdoblja 2021. - 2027., novine u odnosu na financijsko razdoblje 2014. - 2020., uspješni korisnici i projekti, proces industrijske tranzicije Sjeverne, Panonske i Jadranske Hrvatske te mehanizam Integriranih teritorijalnih ulaganja koji se proširio na 22 urbana područja. Na konferenciji je sudjelovala i povjerenica za kohezijsku politiku i reforme gđa. Elisa Ferreira koja je 29. i 30. rujna 2022. zajedno s delegacijom Europske komisije posjetila Republiku Hrvatsku povodom usvajanja odnosno svečanog uručivanja Sporazuma o partnerstvu.

25. listopada 2022. u Zagrebu je održana konferencija „EU fondovi 2021. - 2027.“ u sklopu koje su predstavljene nove prilike iz EU fondova u razdoblju 2021. - 2027., Sporazum o partnerstvu između Europske unije i Republike Hrvatske za razdoblje 2021. - 2027., nove prilike za potpomognuta i brdsko-planinska područja te otoke, Europska teritorijalna suradnja i aktualni natječaji, a održana je i panel rasprava pod nazivom „Kako EU fondovi mijenjaju lokalne sredine“.

Od 1. do 2. prosinca 2022. u Opatiji je održana konferencija “Dani regionalnoga razvoja i EU fondova” u organizaciji MRRFEU i Europske unije. Tijekom dvodnevnog događanja predstavljene su aktualne mogućnosti financiranja razvojnih projekata u okviru Programa Konkurentnost i kohezija 2021. - 2027., Integriranog teritorijalnog programa 2021. - 2027., programa Učinkoviti ljudski potencijali 2021. - 2027. te Programa za ribarstvo i akvakulturu 2021. - 2027. Na konferenciji se također govorilo o Programima unije 2021. - 2027., primjerima dobre prakse, važećoj regulativi i procedurama, razmjeni iskustava te drugim (međunarodnim) programima i izvorima su(financiranja) projekata.

Navedene konferencije održane su s ciljem informiranja sustava, ali i korisnika te potencijalnih korisnika o mogućnostima financiranja iz EU fondova u sklopu novog razdoblja 2021. - 2027.

MRRFEU je od 2019. uključen u provođenje projekta Europske komisije „At the School of OpenCohesion“. Aktivnosti ovoga projekta usmjerene su upoznavanju mladih s procesom sufinanciranja projekata sredstvima EU, educiranju mladih o kohezijskoj politici i poticanju mladih na podizanje svijesti o kohezijskoj politici, a utemeljen je na talijanskom projektu dobre prakse. Projektom se promiče sudjelovanje učenika/ca u praćenju učinkovitosti projekata i ulaganja koja se provode putem kohezijske politike EU-a korištenjem javnih otvorenih podataka i poticanjem kulture aktivnog građanstva. Sveukupno je gotovo 300 sudionika prošlo obrazovni program projekta, a MRRFEU je s provedbom projekta ovoga puta u eksperimentalnom obliku nastavilo i u 2022. godini, pod nazivom „ASOC – Prekogranična suradnja Interreg Italija-Hrvatska“, pri čemu je fokus na funkcioniranju Interreg programa prekogranične suradnje i s njim povezanih projekata. Eksperimentalni obrazovni put ovog Pilot projekta uključio je ukupno osam škola iz Hrvatske i Italije, odnosno četiri para talijanskih i hrvatskih skupina učenika. Iz Hrvatske su sudjelovale četiri srednje škole iz četiri županije obuhvaćene Interreg programom prekogranične suradnje Italija-Hrvatska (Istarska, Karlovačka, Zadarska i Dubrovačko-neretvanska). I u školskoj godini 2022./2023. nastavljen je Projekt „ASOC – Prekogranična suradnja Interreg Italija-Hrvatska“. U Projekt je uključeno ukupno 15 škola iz Hrvatske i Italije, odnosno osam parova talijanskih i hrvatskih skupina učenika. Iz Hrvatske sudjeluje osam srednjih škola iz pet županija obuhvaćenih Interreg programom prekogranične suradnje Italija-Hrvatska (Zadarska, Dubrovačko-neretvanska, Primorsko-goranska, Karlovačka i Splitsko-dalmatinska).

U sklopu aktivnosti projekta ASOC ostvarena je suradnja s Uredom za udruge Vlade Republike Hrvatske kroz inicijativu Partnerstva za otvorenu vlast. Od 2021. godine MRRFEU je kroz projekt ASOC uključen u **Inicijativu Partnerstva za otvorenu vlast u RH** te je obvezno svake školske godine tijekom provođenja aktivnosti ASOC-a provesti aktivnost **16.2. Održati edukativni posjet srednjoškolskih učenika/ca nacionalnim institucijama definiranu Akcijskim planom za provedbu inicijative Partnerstva za otvorenu vlast u Republici Hrvatskoj za razdoblje od 2022. do 2023.** S obzirom na dosadašnje dobre rezultate, planira se daljnji nastavak provedbe ASOC projekta.

Primjere uspješno provedenih EU projekata na području Republike Hrvatske moguće je pronaći na središnjem internetskom portalu za EU fondove u Republici Hrvatskoj – www.strukturnifondovi.hr.

8. INFORMACIJE O FINANCIJSKOJ PERSPEKTIVI 2021. - 2027.

Vezano uz proces programiranja novog financijskog razdoblja, VRH je na sjednici održanoj 5. studenoga 2020. donijela Odluku o operativnim programima vezanim za kohezijsku politiku za financijsko razdoblje Europske unije 2021. - 2027. u Republici Hrvatskoj i tijelima zaduženima za njihovu pripremu, a utvrđeni su sljedeći programi:

1. Program Konkurentnost i kohezija 2021. - 2027. (čiji će se EU dio financirati iz Europskog fonda za regionalni razvoj i Kohezijskog fonda).
2. Program Učinkoviti ljudski potencijali 2021. - 2027. (čiji će se EU dio financirati iz Europskog socijalnog fonda plus).
3. Integrirani teritorijalni program 2021. - 2027. (čiji će se EU dio financirati iz Europskog fonda za regionalni razvoj i Fonda za pravednu tranziciju).

Uz navedeno, za provedbu Zajedničke ribarstvene politike i pomorske politike Europske unije, utvrđen je i Program za ribarstvo i akvakulturu Republike Hrvatske za programsko razdoblje 2021. - 2027. godine.

SP ZPP je temeljni dokument za korištenje sredstava europskih poljoprivrednih fondova (Europski fond za jamstva u poljoprivredi - EFJP i Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj - EPFRR).

Za potrebe postupka programiranja i izrade programskih dokumenata za financijsko razdoblje Europske unije 2021. - 2027. uspostavljeno je pet radnih skupina u skladu s načelom partnerstva.

Nakon prvog podnošenja putem SFC sustava Europskoj komisiji Programa Konkurentnost i kohezija 2021. - 2027. i Integriranog teritorijalnog programa 2021. - 2027. početkom srpnja 2022., programski dokumenti su se dalje tehnički dorađivali u dijalogu suradnje s Europskom komisijom.

Sporazum o partnerstvu s Republikom Hrvatskom, za razdoblje od 1. siječnja 2021. do 31. prosinca 2027. koji se odnosi na financijsko razdoblje 2021. - 2027. usvojen je 24. kolovoza 2022. i uspostavlja strategiju ulaganja Republike Hrvatske, vrijednu gotovo 9 milijardi eura za financijsko razdoblje 2021. - 2027. Ulaganja predstavljaju istovremeno i kontinuitet, ali i dodatni iskorak s ciljem jačanja ulaganja s posebnim teritorijalnim fokusom, a koristit će se u najvećem iznosu za daljnje jačanje gospodarstva, potporu zelene i pravedne tranzicije koja će ublažiti utjecaj energetske i klimatske izazova na gospodarstvo i društvo u cjelini, digitalne tranzicije, daljnje poboljšanje povezanosti i mobilnosti te jačanje socijalne kohezije.

Program Konkurentnost i kohezija 2021. - 2027. odobren je od strane Europske komisije 9. studenoga 2022., Odobrenjem ovoga Programa ostvaren je temelj za korištenje 5,203 milijardi eura, od čega iz Europskog fonda za regionalni razvoj 4,020 milijardi eura te iz Kohezijskog fonda 1,182 milijardi eura, koji će se provoditi kroz šest prioriteta u cilju ravnomjernog razvoja Hrvatske. Integrirani teritorijalni program 2021. - 2027. EK je odobrila 2. prosinca 2022. Sredstva ovoga Programa u iznosu od 1,569 milijardi eura, od čega iz Europskog fonda za regionalni razvoj 1,384 milijardi eura te iz Fonda za pravednu tranziciju 185 milijuna eura, namijenjena su za jačanje regionalnog gospodarstva putem procesa industrijske tranzicije regija, ulaganja u razvoj pametnih i održivih otoka, razvoj pametnih i održivih gradova te ublažavanje učinaka tranzicije prema klimatski neutralnom gospodarstvu u Sisačko-moslavačkoj i Istarskoj županiji.

Program Učinkoviti ljudski potencijali 2021. - 2027., odobren je 11. listopada 2022. od strane Europske komisije. To je program vrijedan 1,9 milijardi eura za ulaganja u područjima zapošljavanja, obrazovanja, socijalne politike i zdravstva iz Europskog socijalnog fonda plus.

Program za ribarstvo i akvakulturu Republike Hrvatske za programsko razdoblje 2021. - 2027. odobrila je Europska komisija 29. studenoga 2022. Tim je programom hrvatskom sektoru ribarstva i akvakulture na raspolaganje stavljeno 1,8 milijardi kuna iz europskog proračuna usmjerenih prije svega na podršku provedbi Zajedničke ribarstvene politike.

SP ZPP odobren je od strane Europske komisije 28. listopada 2022.

8.1. PROGRAMI TERITORIJALNE SURADNJE ZA FINANCIJSKO RAZDOBLJE 2021. – 2027.

U financijskom razdoblju 2021. – 2027. RH sudjeluje u 13 programa prekogranične, transnacionalne i međuregionalne suradnje.

Programi prekogranične suradnje:

- Interreg IPA program prekogranične suradnje Hrvatska – Srbija 2021. – 2027.
- Interreg IPA program prekogranične suradnje Hrvatska – Bosna i Hercegovina – Crna Gora 2021. – 2027.
- Program prekogranične suradnje Interreg VI-A Mađarska – Hrvatska 2021. – 2027.
- Program prekogranične suradnje Interreg VI-A Slovenija – Hrvatska 2021. – 2027.
- Program prekogranične suradnje Interreg VI-A Italija – Hrvatska 2021. – 2027.

Programi Interreg B transnacionalne suradnje:

- Program transnacionalne suradnje Dunavske regije 2021. – 2027.
- Interreg Jadransko-jonski program transnacionalne suradnje 2021. – 2027.
- Program transnacionalne suradnje Interreg VI-B Središnja Europa 2021. – 2027.
- Program transnacionalne suradnje Interreg VI-B Mediteran 2021. – 2027.

Programi Interreg C međuregionalne suradnje:

- Program međuregionalne suradnje INTERREG Europe 2021. – 2027.
- Program međuregionalne suradnje INTERACT 2021. – 2027.
- Program međuregionalne suradnje URBACT 2021. – 2027.
- Program međuregionalne suradnje ESPON 2030.

8.1.1. Interreg IPA program prekogranične suradnje Hrvatska – Bosna i Hercegovina – Crna Gora 2021. – 2027.

Ukupan proračun Programa iznosi 138,5 milijuna eura (117,7 milijuna eura EU sredstva). Do 31. prosinca 2022. nije bilo objava poziv na dostavu projektnih prijedloga.

8.1.2. Interreg IPA program prekogranične suradnje Hrvatska – Srbija 2021. – 2027.

Ukupan proračun Programa iznosi 45 milijuna eura (38,3 milijuna eura EU sredstva). Do 31. prosinca 2022. nije bilo objava poziva na dostavu projektnih prijedloga.

8.1.3. Program prekogranične suradnje Interreg VI-A Italija – Hrvatska 2021. – 2027.

Ukupan proračun Programa iznosi 216,23 milijuna eura (172,98 milijun eura EU sredstava). Do 31. prosinca 2022. objavljen je jedan poziv na dostavu projektnih prijedloga ukupne vrijednosti 80 milijuna eura (EU sredstva). U izvještajnom razdoblju objavljen je jedan poziv na dostavu projektnih prijedloga.

Do 31. prosinca 2022. nije sklopljen niti jedan ugovor o dodjeli bespovratnih sredstava.

Do 31. prosinca 2022. održana su dva sastanka Odbora za praćenje Programa. U izvještajnom razdoblju održana su dva sastanka Odbora za praćenje.

8.1.4. Program prekogranične suradnje Interreg VI-A Slovenija – Hrvatska 2021. – 2027.

Ukupan proračun Programa iznosi 49,18 milijuna eura (39,34 milijuna eura EU sredstava). Do 31. prosinca 2022. nije objavljen niti jedan poziv na dostavu projektnih prijedloga.

Do 31. prosinca 2022. održan je jedan sastanak Odbora za praćenje Programa. U izvještajnom razdoblju održan je jedan sastanak Odbora za praćenje Programa.

8.1.5. Program prekogranične suradnje Interreg VI-A Mađarska – Hrvatska 2021. – 2027.

Proces programiranja programa prekogranične suradnje je u tijeku.

Do 31. prosinca 2022. održana su tri sastanaka Odbora za programiranje. U izvještajnom razdoblju nije održan niti jedan sastanak Odbora za programiranje.

8.1.6. Program transnacionalne suradnje Dunavske regije 2021. – 2027.

Ukupan proračun Programa iznosi 255,6 milijuna eura. Do 31. prosinca 2022. objavljen je jedan poziv na dostavu projektnih prijedloga ukupne vrijednosti 92 milijuna eura (sredstva EU) te jedan ciljani poziv za koordinate prijedloga i tajništvo Strategije EU za dunavsku regiju u iznosu od 15,9 milijuna eura (sredstva EU). U izvještajnom razdoblju objavljena su dva poziva na dostavu projektnih prijedloga.

U izvještajnom razdoblju nije sklopljen niti jedan ugovor o dodjeli bespovratnih sredstava.

Do 31. prosinca 2022. održan je jedan sastanak Odbora za praćenje Programa. U izvještajnom razdoblju održan je jedan sastanak Odbora za praćenje Programa.

8.1.7. Interreg Jadransko-jonski program transnacionalne suradnje 2021. – 2027.

Ukupan proračun Programa iznosi 136,7 milijuna eura. Do 31. prosinca 2022. nije objavljen nijedan poziv na dostavu projektnih prijedloga.

Kroz Interreg specifični cilj *Bolje upravljanje suradnjom* financirat će se potpora upravljanju Strategijom EU za jadransku i jonsku regiju (EUSAIR). Aktivnosti će se provoditi kroz tri projekta, tzv. operacije od strateške važnosti: *EUSAIR Facility Point*, *EUSAIR Stakeholder Engagement Point* te *EUSAIR Strategic Implementation Project*. MRRFEU će ispred Republike Hrvatske preuzeti ulogu vodećeg partnera u sklopu projekta „*EUSAIR Strategic implementation*“.

Do 31. prosinca 2022. nije održan nijedan sastanak Odbora za praćenje Programa.

8.1.8. Program transnacionalne suradnje Interreg VI-B Mediteran 2021. – 2027.

Ukupan proračun Programa iznosi 234,9 milijuna eura. Do 31. prosinca 2022. objavljena su tri poziva na dostavu projektnih prijedloga ukupne vrijednosti 122 milijuna eura (sredstva EU). U izvještajnom razdoblju objavljen je jedan poziv na dostavu projektnih prijedloga.

Do 31. prosinca 2022. nije sklopljen nijedan ugovor o dodjeli bespovratnih sredstava.

Do 31. prosinca 2022. održana su četiri sastanka Odbora za praćenje Programa. U izvještajnom razdoblju održana su dva sastanka Odbora za praćenje Programa.

8.1.9. Program transnacionalne suradnje Interreg VI-B Središnja Europa 2021. – 2027.

Ukupan proračun Programa iznosi 268,8 milijuna eura. Do 31. prosinca 2022. objavljen je jedan poziv na dostavu projektnih prijedloga ukupne vrijednosti 72 milijuna eura (sredstva EU). U izvještajnom razdoblju nije bilo objava poziva na dostavu projektnih prijedloga.

U izvještajnom razdoblju nije sklopljen niti jedan ugovor o dodjeli bespovratnih sredstava.

Do 31. prosinca 2022. održana su tri sastanaka Odbora za praćenje Programa. U izvještajnom razdoblju su održana dva sastanaka Odbora za praćenje Programa.

8.1.10. Program međuregionalne suradnje INTERREG Europe 2021. – 2027.

Ukupan proračun Programa iznosi 379 milijuna eura. Do 31. prosinca 2022. objavljen je jedan poziv na dostavu projektnih prijedloga ukupne vrijednosti 104,5 milijuna eura (sredstva EU). U izvještajnom razdoblju nije bilo poziva na dostavu projektnih prijedloga.

Do 31. prosinca 2022. još nisu sklopljeni ugovori o dodjeli bespovratnih sredstava.

Do 31. prosinca 2022. održana su dva sastanaka Odbora za praćenje Programa. U izvještajnom razdoblju održana su dva sastanka Odbora za praćenje Programa.

8.1.11. Program međuregionalne suradnje INTERACT 2021. – 2027.

Ukupan proračun Programa iznosi 45 milijuna eura te je u potpunosti usmjeren na financiranje programskih aktivnosti namijenjenih razmjeni iskustava upravljačkih struktura i ujednačavanju provedbenih alata u programima europske teritorijalne suradnje.

Do 31. prosinca 2022. održana su dva sastanaka Odbora za praćenje Programa. U izvještajnom razdoblju održana su dva sastanka Odbora za praćenje Programa.

9. ZAKLJUČAK

Ukoliko sagledamo izvornu alokaciju ESI sredstava 2014. – 2020. u iznosu od 10,73 milijarde eura na koju nadodamo 864,23 milijuna eura iz REACT EU te 597,56 milijuna eura koji su dodani u PRR, ukupna alokacija je 12,19 milijardi eura.

Iz EU fondova za razdoblje 2014. – 2020. u RH je tijekom izvještajnog razdoblja ukupno ugovoreno 238,42 milijuna eura, plaćanja izvršena prema krajnjim korisnicima iznose 888,44 milijuna eura te je ovjereno 1,22 milijarde eura.

Do 31. prosinca 2022. ukupno je ugovoreno 13,79 milijardi eura što iznosi 121,76 % od ukupno dodijeljenih sredstava u iznosu od 11,33 milijardi eura. Ukupna plaćanja iznose 8,77 milijardi eura, odnosno 77,46 % od ukupno dodijeljenih sredstava te je ukupno ovjereno 7,60 milijardi eura, odnosno 67,12 % od ukupno dodijeljenih sredstava.

U okviru OPKK-a tijekom izvještajnog razdoblja ugovoreno je 77,77 milijuna eura, a plaćeno 656,12 milijuna eura. Ukupno od početka provedbe do 31. prosinca 2022. ugovoreno je 134,65 %, a plaćeno 77,97 % dodijeljenih sredstava.

U okviru OPULJP-a tijekom izvještajnog razdoblja ugovoreno je 76,14 milijuna eura, a plaćeno je 116,18 milijuna eura. Ukupno od početka provedbe do 31. prosinca 2022. ugovoreno je 120,75 % sredstava, dok je plaćeno 81,75% dodijeljenih sredstava.

U okviru PRR-a tijekom izvještajnog razdoblja ugovoreno je 74,36 milijuna eura, a plaćeno 97,80 milijuna eura. Ukupno od početka provedbe do 31. prosinca 2022. ugovoreno je 90,47 %, a plaćeno 75,20 % dodijeljenih sredstava.

U okviru OPPiR-a tijekom izvještajnog razdoblja ugovoreno je 10,15 milijuna eura, a plaćeno je 18,34 milijuna eura. Ukupno od početka provedbe do 31. prosinca 2022. ugovoreno je 105,00 %, dok je plaćeno 59,44 % dodijeljenih sredstava.

Iz EU fondova za razdoblje 2007. – 2013. u RH tijekom izvještajnog razdoblja nije bilo novih ugovaranja, plaćanja i ovjeravanja.

Do 31. prosinca 2022. ukupno je ugovoreno 1,28 milijardi eura, odnosno 99,66 % dodijeljenih sredstava. Istovremeno je korisnicima isplaćeno 1,13 milijardi eura, odnosno 88,06 % dodijeljenih sredstava.

NEPRAVILNOSTI

U razdoblju od početka financijskog razdoblja 2007. - 2013. do kraja četvrtog tromjesečja 2022. OLAF-u su prijavljena 533 slučaja nepravilnosti u provedbi (operativnih) programa financijskog razdoblja 2007. - 2013. i (operativnih) programa financijskog razdoblja 2014. - 2020. Među navedenim slučajevima nepravilnosti, zatvoreno je njih 251 (47,09 % prijavljenih slučajeva nepravilnosti).

Iznos koji se odnosi na nepravilnosti prijavljene OLAF-u u razdoblju od II. tromjesečja 2008. do kraja četvrtog tromjesečja 2022. čini otprilike 80,00 milijuna eura, od čega je EK-u ovjereno 50,11 milijuna eura (62,65 % ukupnog iznosa nepravilnosti).

Ako se promatra **broj nepravilnosti**, u **financijskom razdoblju 2007. - 2013.**, najveći dio nepravilnosti odnosio se na komponentu II programa IPA – Prekogranična suradnja (31,68 %), nakon čega slijede IPARD (19,25 %) i EFRR (18,01 %). Ako se, s druge strane, promatra **iznos nepravilnosti** u istom razdoblju, najveći udio u ukupnom iznosu nepravilnosti imaju EFRR (58,22 %), KF (14,96 %) i IPARD (11,83 %).

U **financijskom razdoblju 2014. - 2020.**, najveći **broj nepravilnosti** utvrđen je u okviru EPFRR-a (57,80 %), nakon čega slijede EFRR (16,13 %) i ESF (11,56 %). Ako se promatra

iznos nepravilnosti u istom razdoblju, najveći udio u ukupnom iznosu nepravilnosti imaju KF (40,90 %), EFRR (24,10 %) i EPFRR (15,78 %).

KRATICE

AFCOS-sustav	Sustav za suzbijanje nepravilnosti i prijevara
ARPA	Agencija za reviziju sustava provedbe programa Europske unije
EFPR	Europski fond za pomorstvo i ribarstvo
EFR	Europski fond za ribarstvo
EFRR	Europski fond za regionalni razvoj
EK	Europska komisija
EPPO	Ured europskog javnog tužitelja (<i>European Public Prosecutor's Office</i>)
EPFRR	Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj
ESF	Europski socijalni fond
ESI fondovi	europski strukturni i investicijski fondovi
ESPN	Europska mreža za praćenje prostornog razvoja (<i>European Spatial Planning Observation Network</i>)
EU	Europska unija
FEAD	Fond europske pomoći za najpotrebitije
FLAG	Lokalna akcijska skupina u ribarstvu
HAMAG – BICRO	Hrvatska agencije za malo gospodarstvo, inovacije i investicije
HV	Hrvatske vode
IAKS	Integrirani administrativni i kontrolni sustav
IKT	informacijsko komunikacijska tehnologija
IMS	Informatički sustav za upravljanje nepravilnostima (<i>Irregularity Managemet System</i>)
IPA	Instrument pretpristupne pomoći
IPARD	Instrument pretpristupne pomoći za ruralni razvoj (<i>Instrument for Pre-Accession Assistance for Rural Development</i>)
ITP	Integrirani teritorijalni program 2021.-2027.
ITU	Integrirana teritorijalna ulaganja
IZM	Inicijative za zapošljavanje mladih
JLP(R)S	jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave
KF	Kohezijski fond
LAGUR	Lokalna akcijska grupa u ribarstvu
LRSR	Lokalna razvojna strategija u ribarstvu
MFIN	Ministarstvo financija
MPGI	Ministarstvo prostornog uređenja, graditeljstva i državne imovine
MGOR	Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja

MPOLJ	Ministarstvo poljoprivrede
MROSP	Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike
MRRFEU	Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije
MSP	malo i srednje poduzetništvo (poduzeće)
MU	Ministarstvo pravosuđa i uprave
MZO	Ministarstvo znanosti i obrazovanja
NGN	Mreža sljedeće generacije
OLAF	Europski ured za borbu protiv prijevara
ONP	Okvirni nacionalni program za razvoj infrastrukture širokopojasnog pristupa
OPFEAD	Operativni program za hranu i/ili osnovnu materijalnu pomoć 2014. – 2020.
OPKK	Operativni program „Konkurentnost i kohezija“ 2014. – 2020.
OPP	Operativni program „Promet“ 2007 – 2013.
OPPiR	Operativni program za pomorstvo i ribarstvo 2014. – 2020
OPRK	Operativni program „Regionalna konkurentnost“ 2007 – 2013.
OPRLJP	Operativni program „Razvoj ljudskih potencijala“ 2007. – 2013.
OPULJP	Operativni program „Učinkoviti ljudski potencijali“ 2014. – 2020.
OPZO	Operativni program „Zaštita okoliša“ 2017. – 2013.
OPR	Operativni program za ribarstvo 2007. – 2013.
OzP	Odbor za praćenje
PI	Prijelazni instrument
PKK	Program Konkurentnost i kohezija 2021. – 2027.
PRR	Program ruralnog razvoja Republike Hrvatske 2014. – 2022.
PT1	Posredničko tijelo razine 1
PT2	Posredničko tijelo razine 2
PTO	Pojednostavljene troškovne operacije
PULJP	Program Učinkoviti ljudski potencijali 2021. – 2027.
RH	Republika Hrvatska
SAFU	Središnja agencija za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije
SSNIP	Služba za suzbijanje nepravilnosti i prijevara
SUK	Sustav upravljanja i kontrole
TO	Tijelo za ovjeravanje
TP	Tehnička pomoć
TR	Tijelo za reviziju

UT	Upravljačko tijelo
UzUVRH	Ured za udruge Vlade Republike Hrvatske
VRH	Vlada Republike Hrvatske
ZNP	Zajednička nacionalna pravila
ZNS	Zahtjev za nadoknadom sredstava

POPIS GRAFIKONA

Grafikon 1: Grafički prikaz geografske rasprostranjenosti projekata u okviru shema dodjele bespovratnih sredstava Operativnog programa Konkurentnost i kohezija od početka provedbe do kraja izvještajnog razdoblja 31. prosinca 2022. (sredstva EU, u postocima)	11
Grafikon 2: Grafički prikaz geografske rasprostranjenosti projekata u okviru shema dodjele bespovratnih sredstava Operativnog programa „Učinkoviti ljudski potencijali“ od početka provedbe do kraja izvještajnog razdoblja 31. prosinca 2022. (sredstva EU, u postocima)	16
Grafikon 3: Grafički prikaz geografske rasprostranjenosti projekata u okviru shema dodjele bespovratnih sredstava Programa ruralnog razvoja od početka provedbe do kraja izvještajnog razdoblja 31. prosinca 2022. (sredstva EU, u postocima)	21
Grafikon 4: Grafički prikaz geografske rasprostranjenosti projekata u okviru shema dodjele bespovratnih sredstava Operativnog programa za pomorstvo i ribarstvo od početka provedbe do kraja izvještajnog razdoblja 31. prosinca 2022. (sredstva EU, u postocima)	26

POPIS TABLICA

Tablica 1: Financijski pokazatelji statusa provedbe (operativnih) programa financijskog razdoblja 2014. – 2020. u izvještajnom razdoblju od 1. srpnja do 31. prosinca 2022. (sredstva EU, u milijunima eura i postocima od dodijeljenih sredstava)	5
Tablica 2: Financijski pokazatelji statusa provedbe (operativnih) programa financijskog razdoblja 2014. – 2020. od početka provedbe do kraja izvještajnog razdoblja 31. prosinca 2022. (sredstva EU, u milijunima eura i postocima od dodijeljenih sredstava)	6
Tablica 3: Napredak u ugovaranju i plaćanju pojedinih (operativnih) programa u odnosu na zadnji dan prethodnog izvještajnog razdoblja (sredstva EU, u milijunima eura)	6
Tablica 4: Financijski pokazatelji statusa provedbe svih Operativnih programa i komponenti programa IPA od početka provedbe do kraja izvještajnog razdoblja 31. prosinca 2022. (sredstva EU, u milijunima eura i postocima od dodijeljenih sredstava)	8
Tablica 5: Popis objavljenih postupaka dodjele bespovratnih sredstava iz Operativnog programa „Konkurentnost i kohezija“ u izvještajnom razdoblju od 1. srpnja do 31. prosinca 2022. (bespovratna sredstva)	9
Tablica 6: Financijski pokazatelji statusa provedbe Operativnog programa „Konkurentnost i kohezija“ u izvještajnom razdoblju od 1. srpnja do 31. prosinca 2022. (sredstva EU, u milijunima eura i postocima od dodijeljenih sredstava)	9
Tablica 7: Financijski pokazatelji statusa provedbe Operativnog programa „Konkurentnost i kohezija“ od početka provedbe do kraja izvještajnog razdoblja 31. prosinca 2022. (sredstva EU, u milijunima eura i postocima od dodijeljenih sredstava)	10
Tablica 8: Financijski pokazatelji statusa provedbe Operativnog programa „Učinkoviti ljudski potencijali“ u izvještajnom razdoblju od 1. srpnja do 31. prosinca 2022. (sredstva EU, u milijunima eura i postocima od dodijeljenih sredstava)	15
Tablica 9: Financijski pokazatelji statusa provedbe Operativnog programa „Učinkoviti ljudski potencijali“ od početka provedbe do kraja izvještajnog razdoblja 31. prosinca 2022. (sredstva EU, u milijunima eura i postocima od dodijeljenih sredstava)	16
Tablica 10: Popis objavljenih natječaja za dodjelu potpora iz Programa ruralnog razvoja u izvještajnom razdoblju od 1. srpnja do 31. prosinca 2022. (bespovratna sredstva)	18
Tablica 11: Financijski pokazatelji statusa provedbe Programa ruralnog razvoja u izvještajnom razdoblju od 1. srpnja do 31. prosinca 2022. (sredstva EU, u milijunima eura i postocima od dodijeljenih sredstava)	19
Tablica 12: Financijski pokazatelji statusa provedbe Programa ruralnog razvoja od početka provedbe do kraja izvještajnog razdoblja 31. prosinca 2022. (sredstva EU, u milijunima eura i postocima od dodijeljenih sredstava)	20
Tablica 13: Popis objavljenih natječaja za dodjelu potpora iz Operativnog programa za pomorstvo i ribarstvo u izvještajnom razdoblju od 1. srpnja do 31. prosinca 2022. (bespovratna sredstva)	24
Tablica 14: Financijski pokazatelji statusa provedbe Operativnog programa za pomorstvo i ribarstvo u izvještajnom razdoblju od 1. srpnja do 31. prosinca 2022. (sredstva EU, u milijunima eura i postocima od dodijeljenih sredstava)	24
Tablica 15: Financijski pokazatelji statusa provedbe Operativnog programa za pomorstvo i ribarstvo od početka provedbe do kraja izvještajnog razdoblja 31. prosinca 2022. (sredstva EU, u milijunima eura i postocima od dodijeljenih sredstava)	25
Tablica 16: Financijski pokazatelji statusa provedbe Operativnog programa za hranu i/ili osnovnu materijalnu pomoć u izvještajnom razdoblju od 1. srpnja do 31. prosinca 2022. (sredstva EU, u milijunima eura i postocima od dodijeljenih sredstava)	28
Tablica 17: Financijski pokazatelji statusa provedbe Operativnog programa za hranu i/ili osnovnu materijalnu pomoć od početka provedbe do kraja izvještajnog razdoblja 31. prosinca 2022. (sredstva EU, u milijunima eura i postocima od dodijeljenih sredstava)	29
Tablica 18: Nepravilnosti prijavljene OLAF-u u razdoblju od početka programskog razdoblja 2007.-2013. do kraja 2022., prema fondovima EU-a	50
Tablica 19: Broj i iznos nepravilnosti prijavljenih OLAF-u u izvještajnom razdoblju, prema fondovima	522

Tablica 20: Financijski pokazatelji statusa provedbe REACT-EU u sklopu Operativnog programa „Konkurentnost i kohezija“ u izvještajnom razdoblju od 1. srpnja do 31. prosinca 2022. (sredstva EU, u milijunima eura i postocima od dodijeljenih sredstava).....	60
Tablica 21: Financijski pokazatelji statusa provedbe REACT-EU u sklopu Operativnog programa „Konkurentnost i kohezija“ od početka provedbe do kraja izvještajnog razdoblja 31. prosinca 2022. (sredstva EU, u milijunima eura i postocima od dodijeljenih sredstava).....	60
Tablica 22: Financijski pokazatelji statusa provedbe REACT-EU u sklopu Operativnog programa „Učinkoviti ljudski potencijali“ u izvještajnom razdoblju od 1. srpnja do 31. prosinca 2022. (sredstva EU, u milijunima eura i postocima od dodijeljenih sredstava)	60
Tablica 23: Financijski pokazatelji statusa provedbe REACT-EU u sklopu Operativnog programa „Učinkoviti ljudski potencijali“ od početka provedbe do kraja izvještajnog razdoblja 31. prosinca 2022. (sredstva EU, u milijunima eura i postocima od dodijeljenih sredstava).....	61
Tablica 24: Financijski pokazatelji statusa provedbe instrumenata NEXT GENERATION EU u sklopu Programa ruralnog razvoja u izvještajnom razdoblju od 1. srpnja do 31. prosinca 2022. (sredstva EU, u milijunima eura i postocima od dodijeljenih sredstava)	62
Tablica 25: Financijski pokazatelji statusa provedbe instrumenata NEXT GENERATION EU u sklopu Programa ruralnog razvoja od početka provedbe do kraja izvještajnog razdoblja 31. prosinca 2022. (sredstva EU, u milijunima eura i postocima od dodijeljenih sredstava).....	63